Четвер, 14 листопада 2002 року. № 211—212 (2962—2963) Ціна договірна

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

У ЦВК — п'ятирічний ювілей

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Матеріали читайте на 4-й стор.

ПРИВІТАННЯ

Колективу Центральної виборчої комісії

П'ять років тому Верховна Рада України на подання Президента України сформувала Центральну виборчу комісію як новий державний орган, що працює на постійній основі і здійснює свої повноваження самостійно, незалежно від інших органів державної влади і місцевого самоврядування. Це був важливий крок на шляху утвердження нашої державності, розвитку демократії, реальної реалізації конституційних виборчих прав громадян.

Завдяки вашим зусиллям забезпечено належний рівень підготовки та проведення виборів народних депутатів України 1998 та 2000 років, виборів Президента України 1999 року, всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 2000 року. Ваша принципова позиція, високий професіоналізм і компетентність, незаангажованість завоювали Центральній виборчій комісії високий авторитет в українському суспільстві і серед міжнародної громадськості.

На високу оцінку заслуговує ваша участь в удосконаленні виборчого законодавства, підвищенні правової культури учасників виборчого процесу.

Сердечне вітаю вас із першим п'ятиріччям Центральної виборчої комісії. Бажаю всім членам ЦВК, працівникам її секретаріату успішної, ефективної роботи, наснаги, міцного здоров'я і благополуччя.

Вірю, що набутий вами досвід і наполеглива праця і далі служитимуть державі й народу, зміцненню злагоди і стабільності в суспільстві, просуванню України до найвищих світових стандартів демократії.

З повагою,

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ВИГРАВАЙТЕ!

Шановні друзі!

Продовжуємо друкувати пропозиції наших друзів-спонсорів для розіграшу призів серед передплатників газети «Голос України». Вам пропонують:

41. ВАТ «Володимир—Волинський консервний завод» (голова правління Валентин Прохорук) — набір консервованих продуктів.

42. ВКФ «Луцьккондитер» (директор — Володимир Левицький) — набір шоколадних цукерок.

43. ДП «Луцький спиртогорілчаний комбінат» (директор Ігор Іваненко) — горілчані вироби.

44. ТОВ «Фрозен», Волинська область (директор Анатолій Трофимук) — набір консервованих грибів та ягід.

Передплачуйте і вигравайте!
Хай усміхнеться вам удача!

КРІСЛО ДЛЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОГО ЛІСОВИКА

Це крісло ми зняли в зоні. Здається, тут щойно сидів казковий дідок-лісовичок. Утім, йтиметься про людей, котрі займаються саме лісом. Бо зона — це передовсім ліс.

Хоч для більшості з нас це насамперед саркофаг на ЧАЕС, покинута Прип'ять, Чорнобиль, КПП на в'їзді, занедбані промислові об'єкти, кладовища радіоактивної техніки, порожні дороги і колючий дріт. Уява, переповнена стереотипами, при цих словах малює урбаністичний пейзаж техногенного занепаду, знайомий нам із голлівудських антиутопій. Насправді слідів перебування людини в зоні небагато. І з кожним роком їх стає дедалі менше. А наше уявлення про неї не зовсім відповідає дійсності.

(Закінчення на 20-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

АКТУАЛЬНО

Історію треба осмислювати і рухатися в майбутнє

Україна і Польща мають не лише спільні політичні цілі на зовнішній арені, а й спільну тисячолітню історію. Історію треба вивчати, аналізувати, робити висновки, але рухатися в майбутнє. На цьому наголошував Голова Верховної Ради України Володимир Литвин на зустрічах під час дводенного офіційного візиту делегації українського парламенту до Республіки Польща.

(Закінчення на 2-й стор.).

Виправдовуватися не зобов'язані?

Україна готова продовжувати співробітництво з іноземними експертами у розслідуванні обвинувачень у продажу зброї Іракові, проте вважає ці обвинувачення необгрунтованими і наполягає на їх спростуванні. Про це йдеться у висновках України за звітом американо-британської групи експертів, які оприлюднив у вівторок на брифінгу в Києві глава адміністрації Президента України Віктор Медведчук.

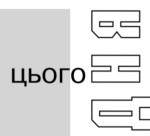
Як **повідомляє «Інтерфакс-Україна»,** у висновках українська сторона заявила, що Київ надав комісії «вичерпну інформацію» про всі системи «Кольчуга», виготовлені в нашій країні, та місця дислокації радіолокаційних станцій на її території.

(Закінчення на 17-й стор.).

Працюйте і не бійтеся. Все під контролем

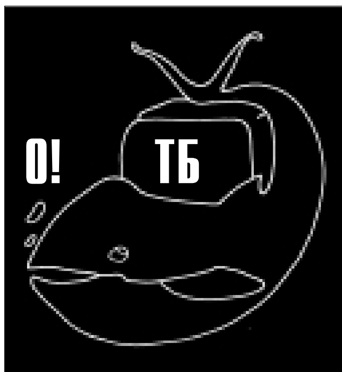
За десять місяців поточного року кількість загиблих на виробництві порівняно з минулим роком зменшилася на 134 особи, а загальний травматизм скоротився майже на 3853 випадки.

(Закінчення на 3-й стор.).

14 ЛИСТОПАДА

■ 1877 р. Народився Дмитро Антонович, політик, історик культури. Був морським міністром та міністром мистецтва у Центральній Раді. ■ 1918 р. У Криму розпочалося формування нового уряду, що орієнтувався на країни Антанти. ■ 1920 р. Уряд УНР під натиском червоних назавжди залишив Україну. ■ 1925 р. У Чехословаччині створено Лігу українських націоналістів, попередницю ОУН. ■ 1944 р. У Києві відкрито Музей українського мистецтва. ■ 1989 р. В СРСР визнано незаконним і злочинним примусове переселення народів, здійснене в період репресій.

Сьогодні у номері програма телепередач

11—14

10,15

Історію треба осмислювати і рухатися в майбутнє

(Початок на 1-й стор.).

Під час бесіди з Президентом Польщі Александром Квасневським обговорено широке коло двосторонніх відносин, спільні завдання двох держав у політичній, економічній та гуманітарній сферах. Зокрема, як повідомив, відповідаючи на запитання кореспондента «Голосу України» присутній на цій зустрічі голова Комітету ВР у закордонних справах Дмитро Табачник, принциповим було те, що Александр Квасневський заявив: «На всіх міжнародних зустрічах Польща виступає сьогодні як «адвокат і речник України у світі». Польський Президент запевнив, що він готовий сприяти тому, аби Україна не зазнала міжнародної ізоляції. У свою чергу, Голова Верховної Ради підкреслив, що нам приємно відчувати вболівання з боку Польщі за Україну, за те, щоб ми динамічніше інтегрувалися в Європу.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час покладання квітів на могилу Невідомого солдата у Варшаві

Польського Президента особливо цікавила думка Голови парламенту про входження України до Європейського союзу. Адже Польща має намір вступити до ЄС у 2004 році. Як зазначив Володимир Литвин в інтерв'ю журналістам — це був би ідеальний варіант, коли б членство Польщі в Євросоюзі відбувалося паралельно з набуттям Україною статусу асоційованого члена в ЄС.

Володимир Литвин і Александр Квасневський не могли оминути і болючих проблем історичного минулого двох держав. Зокрема, йшлося про потребу цивілізовано вирішити проблему відкриття меморіалу загиблим польським воякам на Личаківському цвинтарі у Львові, відзначення річниці Волинської трагедії.

На зустрічі делегації українського парламенту з Маршалком Сейму Мареком Боровським польська сторона запропонувала створити так званий сеймик — польсько-український міні-парламент на зразок такого, який вже діє між парламентами Польщі та Литви. На думку української сторони, це може бути спільний дорадчий орган — постійно діюча міжпарламентська комісія на зразок такої, яку вже створено між Верховною Радою України, Держдумою і Федеральними Зборами Росії. Вона могла б збиратися двічі на рік для прискорення розв'язання проблем співробітництва між Україною і Польщею.

Розмова Володимира Литвина з Маршалком Сенату Польщі Лонгіном Пастусяком передусім торкалася проблем культурного розвитку української меншини у Польщі і польської — в Україні. Відповідаючи на запитання кореспондента «ГУ» після зустрічі, сенатор висловив задоволення тією законодавчою базою, яка діє на сьогодні в Україні щодо забезпечення гуманітарних, культурних і духовних потреб польської громади. А на запитання про запровадження Польщею нового візового режиму, Л. Пастусяк відповів так: «Польща зацікавлена в тому, щоб запровадження віз не вплинуло негативно на товарообіг і можливість українськими громадянами перетинати польський кордон». Польські візи, які запроваджуються з 1 липня наступного року, будуть дешеві, легкодоступні, багаторазові і довгострокові, наголосив він. А Володимир Литвин додав, що Україна, підтримуючи євроінтеграційні прагнення Польщі, дивиться на це питання під таким кутом зору, щоб не виникло ускладнень у стосунках між нашими народами. «Треба приймати такі рішення, які були б прийнятні для України і для Польщі», — наголосив глава українського парламенту.

Питання нового візового режиму між Україною та Польщею, інтеграція України до Євросоюзу та співпраця з НАТО обговорювалися також під час зустрічей з Прем'єр-міністром Лешеком Міллером та міністром закордонних справ Польщі Влодзімежем Цімошевичем.

Голова ВР Володимир Литвин нагородив представників польської політичної громадськості і культурної еліти Грамотами Верховної Ради України та пам'ятними подарунками за особистий вагомий внесок у зміцнення україно-польських зв'язків. Наголосивши при цьому: «Добре налагоджені стосунки між Україною і Польщею — це один із чинників стабільності і процвітання Європи».

Юліана ШЕВЧУК
(телефоном з Варшави).

АКТУАЛЬНО

Прем'єр у відставку не збирається

Анатолій Кінах не збирається іти добровільно з посади керівника виконавчої гілки влади. Про це він повідомив позавчора журналістам, коментуючи інформацію про нібито подану ним заяву про відставку.

На його переконання, сьогодні, як ніколи раніше, потрібні кроки на зміцнення стабільності. «Не дай Боже, ми об'єднаємо деякі кризові явища в парламенті з урядовою дестабілізацією», — наголосив Прем'єр-міністр України.

Водночас варто звернути увагу на те, що минулої п'ятниці Президент України Леонід Кучма розкритикував дії уряду з прийняття бюджету нинішнього року, а також його виконання. Глава держави вважає, що винні в цьому повинні подати заяву про відставку. Вельми негативно оцінює діяльність уряду і у виконанні фінансового плану поточного року, і в підготовці проекту головного фінансового документа на 2003 рік і Рада національної безпеки й оборони. Про це йдеться у розповсюдженому документі за підписом секретаря РНБО Євгена Марчука.

Не менше запитань викликають і слова постійного представника Президента у Верховній Раді Олександра Задорожнього, який, зокрема, вважає, що найвірогіднішою кандидатурою на посаду прем'єра є керівник Донецької облдержадміністрації Віктор Янукович. За словами Олександра Задорожнього, ім'я майбутнього кандидата на посаду прем'єра стане відомо наприкінці тижня.

Однак, схоже, парламентська більшість так і не змогла домовитися про єдиного кандидата. Адже, за словами Олександра Задорожнього, вирішальне слово належатиме Президентові України Леоніду Кучмі. Тим більше постійний представник глави держави в парламенті висловив думку, що рейтингове голосування може негативно вплинути на монолітність парламентської більшості. Ще однією ознакою кризи у стосунках більшості є й те, що її засідання перенесено з вівторка на кінець тижня.

За таких умов не позаздриш нинішньому Прем'єр-міністру України, який змушений тримати удари з усіх боків. Того ж таки вівторка Анатолій Кінах заявив журналістам, що він нормально ставиться до ситуації, пов'язаної зі зміною уряду. Хоча він певен: проведення політичної реформи в Україні не повинне перетворюватися на торгівлю посадами. Отже, політична реформа — ще один клин, яким вибивають крісла з-під нинішнього уряду.

А про те, що торгівля посадами йде, свідчать слова народного депутата, члена фракції «Регіони України» Валерія Коновалюка, який заявив у вівторок, що «кандидатури прем'єра і голови НБУ можуть бути запропоновані в пакеті».

Зостається лише сподіватися, що, попри всі невтішні прогнози, Кабінет Міністрів, очолюваний Анатолієм Кінахом, і справді «забезпечить закріплення позитивних результатів цього року і створить умови для підвищення конкурентоспроможності економіки у 2003 році».

У цьому можна буде переконатися за підсумками вчорашнього засідання уряду, на якому розглядали вельми важливі для економічного поступу країни питання.

Володимир КОРОЛЮК.

У НОМЕР

Депутат знайшовся на шостий день

Секрети таємничого зникнення депутата Верховної Ради Криму Миколи Котляревського розкрив начальник УБОЗу генерал-майор міліції Сергій Семків. Разом із... живим «пропалим», який подякував правоохоронцям за успішно проведену операцію і порятунок.

З'ясувалося, що зникнення «замовленого» депутата спланувала і розіграла кримська міліція, аби запобігти його вбивству, про підготовку якого ще 30 жовтня правоохоронців повідомив найнятий кілер-відмовник. Він розповів, що мав зарубати депутата сокирою і вже отримав за це аванс. А щоб замовник не передоручив злочин комусь іншому, оперативники вирішили інсценувати викрадення.

Виконавець запланованого злочину вже отримав передоплату і мав зустрітися із замовником для інструктажу на вбивство ще двох потенційних жертв — теж євпаторійців — бізнесмена та держслужбовця, прізвища яких в інтересах слідства міліція ще не називає. За версією, озвученою генерал-майором, вбивство депутата виконавцем мало проходити за так званою побутовою версією — зімітованим пограбуванням.

Затриманий у понеділок замовник, як натякнув М. Котляревський, відомий кримчанам тим, що став його опонентом на минулих виборах, «тривалий час був зі мною у неприязних стосунках, постійно писав на мене анонімки, різні статті в газети і листи прокурору, виставляв мене таким собі кримінальним авторитетом».

Не розкриваючи убозівці та депутат поки що й мотиву замовлення на його вбивство, проте останній зауважив, що воно «не пов'язане ні з великою політикою, ні з бізнесом, ні з криміналом».

Назвати ім`я замовника та надати детальну інформацію про інтригуючу справу убозівці пообіцяли найближчими днями.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Хочеш сильної армії — познімай погони... З невійськових

Коли перша половина дня уряду у ВР — виголошення інформації про реформування війська і соціальний захист військовослужбовців та членів їхніх родин, а також відповіді на запитання парламентаріїв — пройшла порівняно спокійно, то про обговорення наболілої теми цього не скажеш. Усяк по-своєму сприйняв слова міністра В. Шкідченка про те, що цивільний контроль над ЗС має полягати не лише в численних інспекціях та ревізіях, а й у спільній відповідальності за їх стан.

Тон розмові задав доповідач від ВР, голова профільного комітету Георгій Крючков, який прямо заявив, що нинішній стан Збройних Сил загрожує національній безпеці України.

«Складається враження, — сказав він, — що комусь потрібно, аби українська армія, позбувшись свого часу ядерної зброї, залишившись наодинці з дуже непростими проблемами, не мала у своєму розпорядженні і звичайної зброї...». Ці звинувачення лунали хоч і безадресно, але з реальними фактами: через кілька років 20 основних типів озброєнь за таких умов вироблять свій ресурс, а нових Збройні Сили практично не одержують; що ж залишиться від офіцерського корпусу, коли з початку нинішнього року з армії замість планованих 100 офіцерів звільнилося 4,5 тисячі?

Як і під час парламентських слухань про шляхи і темпи входження України до НАТО, представники лівих сил у парламенті, серед яких, до речі, чимало учорашніх кадрових військових, не проминули нагоди поставити під сумнів пронатовські вектори нашої військової політики. Але цього разу не менше йшлося і про бюджетну політику держави для забезпечення її обороноздатності, чим вирізнявся (окрім своєрідного стилю і тону) виступ депутата від КПУ генерала Івана Герасимова.

Важко не погодитися з екс-міністром оборони, а нині парламентарієм Олександром Кузьмуком, який чи не вперше привселюдно поставив під сумнів загальну політику держави в галузі безпеки: «За роки незалежності скороченню підлягає тільки Міністерство оборони України. Разом із тим з року в рік зростають інші військові формування, інші міністерства і відомства, які створюють свої армії».

Замість глибокого реформування систем управління військової організації держави, комплектації ЗС, набору та виховання особового складу, забезпечення зброєю хаотичне військове будівництво звелося до суто організаційних заходів. Так підсумовував слухання заступник Голови ВР Олександр Зінченко (на той час Голова ВР В. Литвин відбув з візитом до Польщі).

«Рецептів» оздоровлення ЗСУ було названо багато. Одні, щоб уникнути хаотичного і суб'єктивного реформаторського процесу у війську, пропонували прийняти спеціальний закон про скорочення ЗС, а також, не дочекавшись масштабних пропозицій від створеної за рішенням глави держави урядової комісії, створити спеціальну міжвідомчу на чолі з віце-прем'єром. Одне слово, від традиційних рецептів на кшталт наведення порядку в утилізації військового майна, продажу зброї і техніки — до «екстравагантних»: приватизації військової торгівлі, підсобних господарств, інших так званих непрофільних підприємств.

Той самий депутат-генерал О. Кузьмук одіслав колег і урядовців до... царського досвіду реанімації деморалізованої небоєздатної російської армії. 1905 року на вимогу імператора триста вчених вивчили це питання і запропонували три складові: підвищити престиж захисника Вітчизни в очах суспільства, збільшити платню офіцерам і ресурсне забезпечення армії та познімати погони і звання з чиновників інших відомств. З чого починатимуть у нас?

Потрібні, як зазначалося, нові основи нацбезпеки, оновлена воєнна доктрина, закон про цивільний контроль над ЗСУ і силовими структурами загалом, до чого, зокрема, має докласти зусиль парламент. Для виконання президентського Указу про підвищення грошового забезпечення військовослужбовців повернути до проекту бюджету рядок про 150 млн. грн., погасити заборгованість МО, що становить 600 млн. грн., уникнути навіть спроб додаткового оподаткування військовослужбовців і позбавлення їх певних пільг.

Анатолій БЕНЬ.

Працюйте і не бійтеся. Все під контролем

(Початок на 1-й стор.).

Позитивної тенденції досягнуто завдяки ефективній взаємодії наглядових органів Генеральної прокуратури і Держнаглядохоронпраці. Запроваджено так званий особливий режим нагляду за умовами праці, за якого на особливо небезпечних підприємствах здійснюється щоденний інспекторський нагляд та не дозволяється проведення робіт з тимчасовими відступами від правил і норм безпеки.

Але, на думку голови Держнаглядохоронпраці Сергія Сторчака, лише заходів адміністративного впливу недостатньо. До питань безпечності виробництва зобов'язаний передусім повернутися обличчям власник. Саме він, згідно з чинним законодавством, має забезпечити гідні умови праці робітникам.

Соціальна політика за мінімумом

КОМЕНТАР

Контрольну із соціальної арифметики урядові традиційно доводиться розв'язувати напередодні прийняття бюджету.

Ось уже не перший рік на різних рівнях уряд, парламентарії та профспілки намагаються дійти консенсусу з кількох цифр. А саме: визначити грошовий еквівалент мінімальної зарплати, мінімуму доходів громадян, що не обкладається податком, і прожиткового мінімуму. Вищеназвані норми є розрахунковими не тільки в державній соціальній політиці, а й у застосовуваних до населення України штрафних адміністративних санкціях. А головне — в поточному бюджетному перманенті без них не настане довгоочікуваного інсайту. Адже згідно з Конституцією не можна приймати державний бюджет на наступний рік без установлення розміру мінімальної заробітної плати.

Нині Кабмін пропонує її не збільшувати, а залишити на рівні 165 гривень. А ось профспілки категорично проти такої константи. Лідер ФПУ Олександр Стоян стверджує, що за нинішнього розміру мінімальної оплати праці понад чотири мільйони співгромадян опиняться за *межею бідності* (на сьогодні вона обчислюється в 176 гривень).

Нагадаємо, що свого часу профспілки виступали за встановлення розміру мінімальної зарплати в 165 гривень з 1 січня 2002 року з наступним її зростанням до 182 гривень з 1 липня 2002-го. І посилалися на чинне законодавство, згідно з яким мінімум, що належить за оплату праці громадянинові, не має бути нижчий за прожитковий (365 гривень для працюючого). ФПУ намагається поступово зрівняти ці соціальні стандарти. А уряд стверджує, що таке можливе років через 15.

Баталії навколо еталонів соціального захисту перебувають у перманентному стані. І відбуваються за одним сценарієм (щоправда, з різними цифрами): профспілки і депутати обстоюють соціальні гарантії для свого народу, а уряд — бюджетні кошти в епоху економічної кризи, що затягнулася. Оскільки саме вона, криза, вносить свої корективи до чинного законодавства і виступає в цій суперечці третейським суддею.

Напередодні бюджетних обговорень у парламенті захисники соціального добробуту згадали ще про один норматив — мінімум доходів громадян, що не обкладається податком. На думку профспілок, 17 гривень (а саме такий ось уже п'ять років є неоподатковуваний мінімум) — величина морально й матеріально застаріла. Бо спочатку під цією одиницею розумілося виведення з-під податків частини доходів, призначених для задоволення мінімальних життєвих потреб індивіда. І тому його кількісне вираження, за логікою речей, не може бути нижче від прожиткового мінімуму. Тож на недавній зустрічі профспілковий лідер попросив Голову Верховної Ради України Володимира Литвина посприяти прийняттю законопроекту, який урівнює розмір мінімуму, що не обкладається податком, і мінімальної зарплати.

Ольга ВАУЛІНА.

ФОТОФАКТ

На військовому аеродромі, що під Полтавою, було ліквідовано важкий бомбардувальник Ту-22М3. Протягом двох з половиною років у рамках угоди між нашою країною та США Міністерство оборони має намір вивести з ладу тридцять одну машину цього типу.

На знімку: самохідна установка перевозить корпус бомбардувальника до місця ліквідаційних робіт.

Фото УНІАН.

Хлібне свято: добрий врожай, хороший настрій

У селах Дніпропетровщини цього тижня лунають оптимістичні промови і запальні пісні. Область нинішнього року виростила понад три мільйони тонн зерна. Кукурудзи зібрано 400 тисяч тонн. А ще майже 500 тисяч тонн насіння соняшнику. Отож в області і були підстави зробити святковим теперішній тиждень, який передує Дню працівників сільського господарства. Як заявила голова обласної ради Галина Булавка, аграрний сектор регіону тепер став лідером жаданих реформ і першим так масово пожинає їх плоди. До речі, і на наступний рік тут мають неабиякі надії: посіяли 535 тисяч гектарів озимого хліба — ледве не на сорок тисяч більше, ніж планували.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Демократія і цензура несумісні

Без вільного існування плюралістичних ЗМІ неможлива демократія в Україні, наголосив голова Національної спілки журналістів Ігор Лубченко у своєму зверненні до глави адміністрації Президента Віктора Медведчука.

Реагуючи на його заяву про те, що в Україні нема цензури, І. Лубченко навів кілька прикладів, що свідчать про протилежне. Зокрема, про втручання райдержадміністрації та районної ради Жовтневого району Миколаївської області в роботу газети «Вісник Жовтневщини».

Як повідомив Ігор Лубченко на прес-конференції, Жовтнева райрада, порушуючи законодавство, «викинула» трудовий колектив редакції з числа засновників газети. До того ж редакція кілька місяців не могла дочекатися надання рішення сесії, щоб оскаржити його в суді. За новим статутом редактора призначатимуть голова райдержадміністрації (нині — Олександр Стаховський) і голова райради (Василь Ганжела). «Такого не було б навіть у компартійні часи», підкреслив голова НСЖУ. Як повідомив Ігор Лубченко, 8 листопада редактора «Вісника Жовтневщини» Тетяну Фабрикову таки було звільнено з посади. За словами голови спілки, він уже звертався до Президента України Леоніда Кучми, глави його адміністрації Віктора Медведчука стосовно вирішення цієї проблеми, двічі спілкувався з головою Миколаївської облдержадміністрації. Однак реакції на свої звернення не дочекався.

Журналісти очікують, що проблемам свободи слова в Україні буде приділено значну увагу під час парламентських слухань, що відбудуться 4 грудня у Верховній Раді. Ігор Лубченко повідомив, що найближчими днями НСЖУ подасть до профільного комітету Верховної Ради список журналістів, запропонованих до участі у цих слуханнях. За тиждень до парламентських слухань відбудеться їх громадська репетиція.

Голова НСЖУ Ігор Лубченко вважає, що постанови за підсумками слухань ухвалюють постійно, але не завжди виконують. НСЖУ стежитиме за виконанням постанови. У разі якщо постанову буде знехтувано — весною наступного року спілка проведе надзвичайний з'їзд журналістів для обговорення подальших дій журналістської спільноти.

Володимир СЕМКІВ.

Колектив працівників апарату Верховної Ради висловлює щире співчуття співробітникові апарату Яковлевій Тамарі Олександрівні у зв'язку з тяжкою втратою — смертю її чоловіка

Віктора Тимофійовича.

Колектив Управління забезпечення міжпарламентських зв'язків апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття заступнику завідувача відділом управління М. Б. Чубукову з приводу тяжкої втрати —смерті його батька

Бориса Миколайовича.

Своєрідна акція будівельників

Понад 50 співробітників ВАТ «Будівельник» пікетували у Прилуках міжрайонну прокуратуру.

Вимагали порушити кримінальну справу проти свого керівника В. Колесника, який не забезпечив погашення восьмимісячної заборгованості із заробітної плати. На думку протестантів, у ВАТ також здійснюються сумнівні операції з розпродажу майна. До речі, на Придесенні за станом на 1 жовтня заробітну плату в установлений термін не одержали 68,5 тисячі чернігівців (21,7 відсотка загальної кількості працюючих в області).

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

СПОРТ

Який жердинник не мріє виступити в Донецьку!

Легка атлетика. Міжнародний турнір "Зірки жердини" відбудеться в Донецьку 16 лютого наступного року. Як повідомив під час засідання оргкомітету турніру олімпійський чемпіон, багаторазовий чемпіон і рекордсмен світу Сергій Бубка, для участі у змаганнях запрошено 18 спортсменів. Зокрема, це олімпійські чемпіони Нік Хайзонг (США), Максим Тарасов (Росія), а також відомі своїми досягненнями атлети Оккерт Брітс (Південно-Африканська Республіка), Павло Герасимов (Росія), Олександр Авербух (Ізраїль), Роман Меніл (Франція) та інші.

— Більшість із запрошених підтвердила свою участь, —уточнив Сергій Бубка. — Якщо і будуть проблеми, то лише через травми. Марка донецького турніру уже відома у світі, і молоді спортсмени навіть самі виходять на зв'язок, бажають потрапити на "Зірки жердини". Це престижно.

З 1997 року донецькі змагання включено до офіційного календаря Міжнародної федерації легкої атлетики. Переможцем минулорічного турніру став Джозефф Хардвік (США) із результатом 6.00 метрів, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Словацький варіант Павла Яковенка

Футбол. Як повідомила прес-служба ФФУ, наставник молодіжної збірної України Павло Яковенко оголосив список гравців, які готуватимуться до товариського матчу зі словацькими однолітками (Братислава, 20 листопада).

Воротарі: Ігор Бажан ("Арсенал" К), Артем Куслій ("Дніпро"); **оборонці** — Андрій Березовчук ("Металіст"), Любомир Іванський ("Карпати"), Віталій Комарницький ("Ироні", Ізраїль), Андрій Смалько ("Борисфен"), Богдан Шершун (ЦСКА, Росія), Андрій Росул ("Кривбас"), Олександр Шевелюхін (ЦСКА К); **півоборонці** — Руслан Валєєв ("Дутингем", Нідерланди), Олексій Гай ("Шахтар"), Олександр Клименко, Микола Наконечний (обидва — "Арсенал" К), Андрій Оберемко, Ігор Скоба (обидва — "Динамо"), Руслан Ротань ("Дніпро"); **нападники** — Олексій Бєлік, Руслан Левига (обидва — "Шахтар"), Олег Гусєв ("Арсенал" К), Артем Мілевський ("Динамо").

Те, що заслужили...

Ліга чемпіонів. Перший груповий турнір. 6-й тур.

По дві команди, котрі посіли два перші місця у групі, продовжать виступи в Лізі чемпіонів. Треті місця стали перепусткою до Кубка УЄФА. Четверті колективи прощаються з цьогорічними єврозмаганнями.

ГРУПА А. "Осер" (Франція) — "Боруссія" (Німеччина, Дортмунд). 1:0. Мваруаі, 76.

"Арсенал" (Англія) — ПСВ (Нідерланди). 0:0.

"АРСЕНАЛ", "БОРУССІЯ" — по 10 очок (вийшли до другого групового турніру), "Осер" — 7 (виступатиме в Кубку УЄФА), ПСВ — 6.

ГРУПА В. "Валенсія" (Іспанія) — "Спартак" (Росія, Москва). 3:0. Гуан Санчес, 37, 46, Ауреліу, 79.

"Базель" (Швейцарія) — "Ліверпуль" (Англія). 3:3. Россі, 2, Гіменес, 22, Атуба, 29 — Мерфі, 61, Шміцер, 64, Оуен, 85.

"ВАЛЕНСІЯ" — 16, "БАЗЕЛЬ" — 9, "Ліверпуль" — 8, "Спартак" — 0.

ГРУПА С. "Генк" (Бельгія) — "Реал" (Іспанія, Мадрид). 1:1. Сонк, 86 — Тоте, 21.

"Рома" (Італія) — АЄК (Греція). 1:1. Дельвекіо, 40 —Сентено, 90.

"РЕАЛ", "РОМА" — по 9, АЄК — 6, "Генк" — 4.

ГРУПА D. "Русенборг" (Норвегія) — "Ліон" (Франція). 1:1. Браттбакк, 69 — Гову, 84.

"Аякс" (Нідерланди) — "Інтер" (Італія). 1:2. Ван дер Варт, 90 — Креспо, 50, 52.

"ІНТЕР" — 11, "АЯКС" — 8 , "Ліон" — 8 (амстердамці виграли обидва матчі у французів, тому вони залишилися у турнірі Ліги чемпіонів), "Русенборг" — 4.

На знімку: якщо радість на всіх одна — футболісти "Генка" в матчі з мадридським "Реалом".

Фото Рейтер.

Роки становлення, або Спогади про... майбутнє

П'ять років тому, 14 листопада, на своє перше засідання зібралися члени новообраної Центральної виборчої комісії, затверджені напередодні тодішнім складом Верховної Ради України.

Наш кореспондент розмовляє з головою комісії Михайлом Рябцем. І не тільки про пройдений шлях. А й про майбутнє.

— Центральна виборча комісія формувалася, з одного боку, нібито не на порожньому місці, а з другого —вам фактично довелося починати все з чистого аркуша. Що найбільше запам'яталося?

— Запам'яталися ті жалюгідні матеріальні умови, в яких починала свою діяльність ЦВК. У комісії практично не було навіть залу для проведення засідань. Коли ми 14 листопада 1997 року розпочали перший робочий день, то в розпорядженні одинадцяти членів ЦВК і працівників апарату було десять робочих кабінетів. Без належної системи зв'язку. Не було навіть друкарської машинки, ксерокса.

Спасибі ВР, яка тоді надала нам посильну допомогу в розв'язанні багатьох проблем.

Процес становлення ЦВК був непростий. Почнемо з того, що на момент нашого призначення в Україні не було навіть закону про Центральну виборчу комісію. Було кілька положень про цей орган у законі про вибори народних депутатів України, прийнятому в 1997 р. Непростим виявився і процес формування ЦВК. ВР приймала рішення про призначення членів ЦВК у кілька етапів. Ці люди працюють і сьогодні.

— Пригадується, і в день виборів й напередодні були різноманітні прогнози щодо від'єднання електроенергії для того, щоб "підрихтувати" результати виборів. Пригадується також розчарування тих спостерігачів, які були в ЦВК, частини журналістів-колег, коли вони побачили на моніторі, що результати голосування фактично збігаються і з соціологічними дослідженнями, проведеними напередодні виборів, і з результатами опитування в процесі голосування. Що ви в цей момент відчували?

— Якщо ми повернемося до 1997 року, то, ще раз хочу підкреслити, про систему інформаційно-аналітичного забезпечення виборів ми могли тільки мріяти. На той час у ЦВК було лише чотири комп'ютери другого покоління, які подарувала нам на прохання народних депутатів Міжнародна фундація виборчих систем. Згодом за кілька місяців нам вдалося не лише придбати необхідну комп'ютерну техніку, а й створити (я б не сказав на той час, що європейського рівня) систему інформаційного забезпечення наших співвітчизників про перебіг виборчого процесу.

Нагадаю, уже в 1999 році на виборах Президента України попередні результати голосування в першому турі ми оприлюднили через сім годин після закінчення голосування. А про результати другого туру ми повідомили через чотири години після закінчення голосування.

— Ви, крім президентських, удруге провели парламентські вибори. Чи є істотна різниця у використанні «чорних» технологій, адміністративного ресурсу, зловживання фінансами на виборах 1998-го і на виборах 2002 року?

— Насамперед хотів би сказати, що відповідно до закону про ЦВК ми наділені правом внесення пропозицій до парламенту для вдосконалення законодавства про вибори та референдуму у нашій державі. На реалізацію своїх повноважень ми за час своєї п'ятирічної діяльності розробили та направили до Верховної Ради 23 законопроекти, спрямовані на вдосконалення виборчого законодавства та законодавства про всеукраїнський та місцеві референдуми, іншого законодавства, стосовного до організації виборчого процесу.

Звичайно, лише законом про вибори чи то народних депутатів, чи то Президента України неможливо мінімізувати вплив адмінресурсу на виборчий процес. Отож сьогодні виникає нагальна потреба внести зміни до законодавства про адміністративну відповідальність за порушення, що допускають посадові особи, органи виконавчої влади, місцевого самоврядування під час проведення виборчих кампаній.

— Ще одним суб'єктом виборчого процесу стала судова гілка влади. На виборах-2002 вона попсувала нерви деяким кандидатам і дещо змінювала хід передвиборної боротьби.

— Ми видали збірник рішень судів, ухвалених за результатами розгляду скарг суб'єктів виборчого процесу під час виборів народних депутатів України у 2002 р. Цей збірник дасть можливість і практикам, і науковцям, і народним депутатам України інакше поглянути на окремі рішення деяких судових інституцій.

А будь-яке рішення, так само як і наше рішення, може бути оскаржене. Тоді це дасть змогу забезпечити об'єктивність у діяльності не лише організаторів виборів, а й судових інституцій. Наголошую — це моя особиста точка зору.

— Зрозуміло, не можна обійти мовчанкою, особливо в розмові з вами, одну з таких істотних проблем, як перехід від змішаної системи виборів до пропорційної системи.

Як ви гадаєте, чи не стане цей закон підставою для того, щоб у сесійній залі опинилися 450 киян?

— Ми повинні, обираючи ту чи іншу виборчу систему, орієнтуватися на те, щоб громадянин мав право голосувати не лише за політичну партію або блок політичних партій, а й за конкретну особу. І тоді це дасть можливість провести до парламенту представників регіонів. Треба визнати, мешканці в регіонах мало знають тих лідерів, які сьогодні живуть у Києві. У такому випадку кожна партія чи блок, формуючи свій список, прагнутимуть того, щоб у списку були представники політичної еліти регіонів.

Я глибоко переконаний, що така система дасть змогу визначати справжніх партійних лідерів і, з другого боку, сприятиме появі представників регіональної політичної еліти у парламенті. Є й ще одна цікава деталь. Якщо приймуть такий закон про вибори, не завжди партійні лідери або їх заступники зможуть пройти у парламент, хоча партія і подолає відповідний бар'єр.

— Певно, перший крок до структуризації суспільства вже зроблено, оскільки Конституційний Суд дав "зелене світло" законопроекту кількох народних депутатів про внесення змін до Конституції. Відповідно до нього тепер вибори відбуватимуться за пропорційною основою, Кабінет Міністрів і Центральна виборча комісія формуватимуться Верховною Радою.

— З одного боку, мене це радує, а з другого... Поки що ми можемо казати про декларацію намірів, бо до прийняття відповідного закону про внесення змін до Конституції потрібно пройти тривалий і важкий шлях. І дай Боже, щоб парламент спромігся внести ці зміни до Конституції, а згодом — на реалізацію цих змін прийняти законодавство, яке потрібне нашій державі. У тому числі і про порядок формування ЦВК.

Але з огляду на п'ятирічну діяльність комісії хочу сказати, що Центральна виборча комісія має формуватися не лише законодавчим органом влади. Для забезпечення справжньої незалежності ЦВК та кожного члена потрібна система стримувань і противаг між різними гілками влади, які мають брати участь у формуванні цього державного органу.

Розмову вів **Володимир КОРОЛЮК.**

У НОМЕР

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У ЦВК — п'ятирічний ювілей

Учора відбулося урочисте засідання, присвячене п'ятій річниці з дня створення ЦВК. Від імені Голови Верховної Ради Володимира Литвина ювілярів привітав перший його заступник Геннадій Васильєв. Він наголосив, що за ці роки ЦВК стала, без перебільшення, надзвичайно важливою складовою у відносинах між органами державної влади, повновцінним елементом механізму народовладдя в Україні. За його словами, комісії вдалося пройти важкий етап формування і становлення позитивного іміджу.

Голова Центрвиборчкому Михайло Рябець наголошував на тому, що створення державної інституції — це крок до розвитку демократії. Весь п'ятирічний період діяльності комісії був, на його думку, надзвичайно насичений подіями, проблемами та складнощами через недосконалість виборчого законодавства.

Голова ЦВК поінформував, що комісія весь час працює над удосконаленням законодавства про вибори і референдум. Крім того, ЦВК підготувала низку присвячених виборчому процесу видань. Михайло Рябець також наголосив, що політично незаангажована державна організація «використовує у своїй діяльності міжнародний досвід проведення демократичних виборів». Він подякував усім, хто не залишився осторонь проблем ЦВК.

Звісно, були подарунки і нагороди від уряду, адміністрації Президента, представників Росії, Литви, США. Зокрема, перший заступник глави адміністрації Президента Валерій Хорошковський нагородив орденами і медалями працівників Центрвиборчкому за особистий внесок у реалізацію державної правової політики, засад виборчого процесу.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Голова Нацбанку Володимир СТЕЛЬМАХ:

«Мотивація уряду принижує мою професійну гідність»

СКАНДАЛ

Уже через три години після сенсаційної заяви прес-служби Кабінету Міністрів стосовно нагальної потреби зміцнити керівництво Нацбанку його голова Володимир Стельмах зібрав журналістів. Усі розуміли: якщо Президент внесе подання, запропоноване Прем'єр-міністром Анатолієм Кінахом, до Верховної Ради, то ймовірно, що народні депутати проголосують за відставку головного банкіра країни. Проте він зібрав журналістів не для того, щоб виправдовуватися.

Про головне сказав одразу: у банках лежать чужі гроші — наших батьків і майбутніх дітей. Тож, висловлюючи недовіру керівництву Нацбанку, який здійснює наглядові функції за цими грішми, уряд ставить під сумнів ефективність банківської системи як такої. Але всі звинувачення — то фальш.

Володимир Стельмах цитував по пунктах текст звинувачень, а журналісти, все розуміючи, усміхалися. Урядовий пасаж про низьку спроможність НБУ здійснювати кредитну політику, що сприяла б економічному розвитку, прозвучав як надмірне перебільшення, бо стабільність українських грошей вже є показником ефективності. Тим часом Володимир Стельмах нагадує: лише впродовж вересня—жовтня комерційні банки видали 1,9 мільярда гривень кредитів. Водночас за десять місяців цього року ставки за ними знизилися на 30 відсотків.

Зовні банкір нібито здивований, що цифри з пресрелізу не відповідають дійсності та часовим вимірам.

Обсяги кредитних вкладень у промисловість занижено на 7, у будівництво — на 23 відсотки тощо. До того ж ніхто краще за нього не знає, що на сьогодні комерційні банки видали 9,3 мільярда гривень кредитів, що більш як на мільярд більше їхнього балансового (найвразливішого до ризиків) капіталу. Та, схоже, у душі Володимира Стельмаха — ніякого сум'яття, бо раптом зізнається: «Я добре розуміюся на усілякого роду палацних інтригах...»

Більш спантеличений вигляд мають гості Нацбанку — з того самого прес-релізу випливає, що ініціатива довгострокового кредитування належала Кабінету Міністрів. Володимир Стельмах незворушно підтверджує факт плагіату і нагадує те, що давно відомо. За пропозиціями Нацбанку, а не уряду, відбувається рефінансування проекту розвитку авіації через Промінвестбанк на Харківщині (на 120 мільйонів гривень), кредитуються підприємства, які мають поточну заборгованість перед бюджетом (на 700 мільйонів гривень) та ін. Згадка банкіра про рефінансування цінних паперів державних підприємств підштовхує присутніх до запитань руба: «Чи не пов'язуєте ви урядову обструкцію з багатомільярдними бюджетними недоїмками?», «Чи не в тім причина необ'єктивних звинувачень, що ви відмовилися від прямої грошової емісії?». Володимир Стельмах не виключає першого і рішуче заперечує друге: до прямої емісії коштів, яка веде в інфляцію, Нацбанк не вдавався з 1999 року. Проте Нацбанк емітує платіжні засоби щодня через міжбанківський валютний ринок — і це, до речі, ущент руйнує ще одне звинувачення на його адресу: буцімто в його арсеналі недостатньо ефективних технологій для здійснення грошово-кредитної політики. За два останні роки його установа викупила на міжбанківському ринку понад 3,5 мільярда доларів, емітувавши в обіг відповідно майже 20 мільярдів гривень, а ціни на товарних ринках не зростали, бо під гроші завжди на ринку з'являвся товар.

Грошову масу, яка виникала в обігу внаслідок податкових пільг, як у випадку з експериментом у чорній металургії, блокували у державному резерві. За наших специфічних умов це дуже непросто: пільги ми роздаємо наліво й направо, а кожна гривня грошової маси дає 4—5 гривень національного продукту. Таку технологію Нацбанку західні експерти називають ювелірною роботою. То чому урядові експерти на це не зважають? Може, через те, що багатомісячне зниження цін не вписувалося в їхні плани, бо не бачать неемісійних джерел боротьби з бюджетними недоїмками, багатомільярдними борговими проблемами підприємств. Але ж дефляція так добре посприяла зростанню реальних доходів населення, про що свідчать його депозити в комерційних банках! Та й, зрештою, головний банкір країни Володимир Стельмах каже те саме, що й Прем'єр-міністр Анатолій Кінах: негативний фінансовий результат — це тоді, коли відбувається зниження життєвого рівня народу — пенсій, заробітних плат, соціальної допомоги малозахищеним.

Стосовно звинувачень у недооцінці зовнішніх запозичень Володимир Стельмах ще категоричніший. Внутрішні запозичення дешевші за зовнішні й головне — вони є нашим власним надбанням, навіть відсотки, за якими доведеться розплачуватися. А десятивідсоткові позички, що їх обіцяють західні кредитори, — локшина на вуха. Коли справа дійде до розрахунків за основним боргом, відсотки вже будуть зовсім інші. До того ж, на його думку, політики управління державним боргом нині в країні просто немає, бо одним кредиторам надають державні гарантії, іншим — ні.

Слухаючи Володимира Стельмаха, згадав, як непристойно знизили нещодавно кредитний рейтинг України за кордоном. Але й за це питати не з нього, а з уряду, зокрема — з Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції. За рівнем концентрації банківського капіталу Україна випереджає майже всі країни СНД, а наша банківська система (тут він правий) здійснила структурну реформу не для галочки. Випередивши при цьому всі галузі народного господарства. І він таки має неабиякі підстави стверджувати, що мотивація уряду принижує його професійну гідність.

Сергій ВЛАД.

Флагманові стратегічної галузі — 55 років

Будь-яке завдання має два розв'язання. Перше — посилатися на об'єктивні причини і нічого не робити, тихенько розтягуючи те, що зробили до тебе. Друге — зціпити зуби і зайнятися справою, розв'язуючи проблеми одна за одною. Саме другий підхід дає змогу найбільшому підприємству української підшипникової галузі — Харківському підшипниковому заводові (АТ «ХарП») відзначати свою 55-ту річницю в ранзі стабільного і перспективного підприємства. Чималою заслугою в цьому стала грамотна політика управління та інвестування, що її проводить «Українська промислова енергетична компанія» — основний акціонер заводу.

Характеристики підшипників — це один із яскравих показників технологічного рівня машинобудування країни загалом, тому підшипникова галузь є стратегічно важливою. Для початку — трохи цифр. З січня 2000 року, тобто з того самого моменту, коли Українська промислова енергетична компанія (АТ «УПЕК») стала основним акціонером ВАТ «ХарП», виробництво підшипників на ньому зросло з 3,5 млн. до 17 млн. штук на рік (!). План 2002 року — більш як 18 млн., при цьому перелік вироблюваних шарикопідшипників щороку збільшується на 40—50 найменувань.

Мета підприємства — не лише утриматися на ринку сьогодні, а й забезпечити собі перспективи на майбутнє. Після ретельного економічного аналізу було підготовлено і 25 грудня 2001 року успішно прийнято на Харківській інвестиційній раді проект інвестування модернізації виробництва ВАТ «ХарП». Проект, загальну вартість якого оцінюють у 26,7 млн. доларів (13,7 млн. — прямі інвестиції УПЕК, 13 млн. — кошти заводу), дасть змогу здійснити глибоке технологічне переозброєння підприємства. Кошти йдуть на створення спеціального цеху, на реновацію та модернізацію токарного і шліфувального обладнання, на придбання нового устаткування під нові технології.

У чому відмінність упроваджуваних технологій від тих, які вже застосовують на заводі? Сьогодні кільця підшипника точать із труб. Коефіцієнт використання матеріалу — 50%. Нова технологія передбачає одержання таких само заготовок ковальським методом (гарячим штампуванням з прутка). Пруток значно дешевший за труби, штампування дешевше за мехобробку, метал не йде в стружку. В підсумку: собівартість відчутно падає, поліпшується якість (штампування підвищує міцність металу). Деякі інші впроваджувані новації мають на меті те саме — поліпшення якості та зниження собівартості. Обладнання, необхідне для впровадження нових технологій, закуповують в Росії (ковальське) та Німеччині (ковальські лінії, розкочувальні машини). Бажаний результат зовні має скромний вигляд — перейти на новий базовий клас підшипника. За євростандартами це Q 6 (підшипник, який відповідає нашому 6-му класу точності), з обмеженим рівнем шумності та вібрації. Іншими словами — після завершення програми технологічного переозброєння харківський підшипник не поступатиметься за якістю будь-якому зарубіжному!

Перехід ВАТ «ХарП» на нові технології здійснюється поетапно, не зашкоджуючи обсягам випуску продукції, за беззастережного виконання всіх прийнятих раніше зобов'язань. Схему модернізації виробництва розроблено у такий спосіб, щоб якість продукції поліпшилася вже сьогодні.

Серйозність намірів підприємства підтверджують не лише технології, а й комплекс розв'язань традиційної кадрової проблеми. Компанія «УПЕК» і Національний технічний університет уклали договір про цільову підготовку фахівців. Нові технології потребують нових спеціальностей, компанія турбується про це вже нині.

Спираючись на багаторічний досвід роботи і сучасні технології, ВАТ «ХарП» запрошує до взаємовигідної співпраці будь-які зацікавлені організації.

Максим РОМЕНСЬКИЙ.

Дірка в митниці,

або Страшний сон сусіда Петра

РЕПЛІКА

Фільми про зоряні війни та фільми жахів непоправно травмують психіку дітей. Це аксіома. Та й дорослі іноді прокидаються серед ночі у холодному поту, коли привердеться, що з вух чи інших частин тіла виповзають огидні потвори.
А от так звані торгові війни діточкам не сняться. Це прерогатива виключно дорослих.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Непорозуміння, які останнім часом раз у раз трапляються у стосунках між Україною і Росією, мій сусід-максималіст Петро (фанатичний прихильник товарів лише вітчизняного виробництва — починаючи із сала і закінчуючи ракетами «Південмашу») називає не інакше, як торговою війною. Що має на увазі? Насамперед кроки Росії, котрі не сприяють поставкам продукції українських металургів північному сусідові. І відповідь України, яка для захисту власного виробництва та власного авторинку запровадила з 30 липня по 8 грудня 2002 року спеціальне мито на деякі нові легкові автомобілі російського виробництва у розмірі 31,7% від вартості.

Петро схвально оцінив це рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі. Бо чого ж варта держава, яка не вміє себе захистити?! Більше того, напарник Петра по роботі на одному з машинобудівних підприємств підрахував: якщо до липня цього року нові російські машини займали на авторинку 50% загального обсягу, то в серпні цей сегмент став менший — 47 відсотків. За 8 місяців нинішнього року автомобілів вітчизняного виробництва реалізовано на 30% більше, ніж за минулий рік. Цього вдалося досягти, звичайно, і завдяки тому, що «чорний» бізнес іномарок значно втратив свої позиції на нашому авторинку, бо парламент попереднього скликання прийняв низку вагомих законодавчих актів. На підприємствах-суміжниках запорізького автогіганта з'явилися сотні додаткових робочих місць. Намітилася тенденція відродження вітчизняного автомобілебудування, радів патріот Петро.

А у вихідні зустрів його страшенно засмученим. Увесь якийсь сірий і схвильований. На моє стурбоване запитання, чи не захворів бува, лише махнув рукою і промимрив: «А-а, на війні, як на війні»...

Пригостивши сусіда вітчизняним сорокаградусним напоєм, я все-таки розколов його на відвертість.

— Уявляєш, якось перед сном в урядовій газеті ще раз прочитав про рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі № СП-46/2002152-49 від 12.07.02, яке базувалося на Законі України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну». На передостанньому абзаці читання заснув. І приснився мені страшний сон, як дехто намагався підірвати цей мур, знайти лазівки.

Приснилося, що начебто якийсь громадянин із Закарпаття Хавка направив позов до місцевого суду, щоб визнати незаконними дії закарпатських митників, які стоять на сторожі закону про рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі і правлять мита 31,7% від вартості авто. І що ж? Місцевий районний суд задовольнив позов Хавки і зобов'язав Закарпатську митницю здійснювати пропуск на митну територію України та митне оформлення автомобілів без справляння спеціального мита. Мало того, всі автомобілі, які надходитимуть на адресу Хавки, будуть завезені без мита. Проснувся я від гуркоту ешелонів із легковими автомобілями для Хавки. Встиг нарахувати 77, аж дружина розбудила, бо вже голосно кричав: «Рятуйте державу!» Це ж доки настане 8 грудня 2002 року, в цю митну дірку, яку пробив районний суд своїм вердиктом, в Україну без сплати спеціального мита спритні ділки на адресу Хавки завезуть силу-силенну авто і нагріють руки. А чим Хавка кращий за мене?! Адже рішення районного суду поширюється тільки на нього. За які такі заслуги?.. Чому правову оцінку діям районного суду не дає вища судова інстанція? Хіба це не пряме демпінгування?.. Хто стоїть за громадянином Хавкою та його цивільним позовом?..

Щоб заспокоїти сусіда, налив йому ще чарчину. І прикусив язик, бо хотів розповісти Петрові й те, що Росія має намір запровадити 35% мита на імпортні підшипники, відтак там уже не побачать і луцьких підшипників. Таке рішення лобіюють нові власники російських підшипникових заводів. Мабуть, бояться відкритої здорової конкуренції. Нехай Петро ліпше про це не знає, бо йому знову присниться страшний сон.

Леонід БРОВЧЕНКО.

ОФІЦІЙНО

Постанова
Верховної Ради України

Про заснування соціальних стипендій Верховної Ради України для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей

Відповідно до статті 53 Конституції України, Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» з метою моральної і матеріальної підтримки студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей, заохочення молоді до здобуття вищої освіти Верховна Рада України **постановляє**:

1. Заснувати для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей 150 соціальних стипендій Верховної Ради України, у тому числі:

50 стипендій — для студентів вищих навчальних закладів I та II рівнів акредитації;

100 стипендій — для студентів вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації.

2. Установити розміри соціальних стипендій Верховної Ради України з 1 вересня 2003 року виходячи з розмірів стипендій, передбачених для студентів вищих навчальних закладів освіти I, II, III та IV рівнів акредитації, збільшених на коефіцієнт 3,0.

3. Затвердити Положення про порядок призначення соціальних стипендій студентам вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей (додається).

4. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму розподілити соціальні стипендії Верховної Ради України між міністерствами і відомствами, яким підпорядковані вищі навчальні заклади, у межах кількості стипендій, встановленої Верховною Радою України.

5. Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щорічно при розробці проекту закону про Державний бюджет України передбачати додаткові бюджетні асигнування, необхідні для виплати зазначених стипендій Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України В.ЛИТВИН.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 218-IV.

Додаток
до Постанови Верховної Ради України
від 24 жовтня 2002 року № 218-IV

П О Л О Ж Е Н Н Я

про порядок призначення соціальних стипендій Верховної Ради України студентам вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей

1. Соціальна стипендія Верховної Ради України призначається студентам вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей, які виявили успіхи в навчанні.

Зазначена стипендія виплачується студентам таких типів вищих навчальних закладів: класичні університети, педагогічні, технічні, технологічні, охорони здоров'я, юридичні, сільськогосподарські, економічні та управління, архітектури та будівництва, транспорту, підприємництва та торгівлі, культури, фізкультури і спорту, живопису, скульптури та дизайну.

2. Кандидатури на отримання соціальних стипендій Верховної Ради України висуваються вченими радами відповідних вищих навчальних закладів.

3. Призначення стипендій Верховної Ради України проводиться щорічно з 1 вересня на один навчальний рік розпорядженням Голови Верховної Ради України за поданням Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму згідно з відповідними пропозиціями обласних державних адміністрацій.

4. Позбавлення або призупинення виплати стипендій Верховної Ради України проводиться за поданням, порядок якого визначений у пункті 3 цього Положення, за порушення стипендіатом навчальної дисципліни, у разі відрахування стипендіата із навчального закладу або від'їзду за кордон на навчання (крім випадків, коли останнє відбувається за направленням навчального закладу, де він навчається), роботу та з інших причин.

Закон України

Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про загальну структуру і чисельність Прикордонних військ України»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Статтю 2 Закону України «Про загальну структуру і чисельність Прикордонних військ України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 18, ст. 158) викласти у такій редакції:

«2. Затвердити загальну чисельність Прикордонних військ України у кількості 45 000 осіб, у тому числі 42 000 військовослужбовців, передбачивши збільшення її протягом 2003—2004 років на 5 000 осіб та враховуючи, що вона становитиме станом на:

30 грудня 2003 року — 48 000 осіб, у тому числі 45 000 військовослужбовців;

30 грудня 2004 року — 50 000 осіб, у тому числі 47 000 військовослужбовців».

2. Кабінету Міністрів України при плануванні видатків на утримання Прикордонних військ України під час складання проектів законів про Державний бюджет України на відповідний рік враховувати збільшення їх чисельності, встановлене цим Законом, а також необхідність належного матеріально-технічного забезпечення військ та вирішення соціальних питань військовослужбовців та членів їх сімей.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 197-IV.

Рішення суду обов'язкове... для кого?

або Коли буде виплачено борг із зарплати?

Ця історія, одна з тисяч у період появи численних акціонерних, приватних підприємств і всіляких банків, схожа на казку, де головний герой — звичайний трудівник, вступає у боротьбу з численними злими силами, щоб отримати зароблені гроші.

«Героями» іншої сторони у цій історії виступають: СП «Сивуч» (Житомир, вул. Ватутіна, 55 а), Державна виконавча служба Фастівського району Київської області, відкрите акціонерне товариство «Кожанський цукровий завод» (смт Кожанка Фастівського району Київської області) на чолі з головою ліквідаційної комісії Мариною Твердохліб, Житомирське відділення державного експортно-імпортного банку України.

З ними от уже більш як три роки воюють Надія Гаврилова і Анатолій Іллюк — колишні працівники СП «Сивуч», які за два роки праці на цьому підприємстві встигли отримати зарплату лише за два місяці, а решту зароблених грошей (майже 10 тисяч гривень кожному!) і досі не отримали. Хоча право на них підтверджено рішеннями Богунського суду Житомира за 1999—2000 роки, що в цій заплутаній історії є головним аргументом на користь потерпілих.

Приймаючі такі рішення, Богунський суд керувався чинним законодавством про оплату праці, ст. 43 Конституції України, де чітко сказано: «Право на вчасне отримання винагороди за працю захищене законом». Ст. 129 Основного Закону України вимагає обов'язкового виконання рішення судів, за неповагу до суду винних осіб притягають до судової відповідальності.

Здавалося б, чого ще треба?! Віддайте людям зароблене, панове! Аж ні! Починається тяганина і негласно узаконене у нас «відфутболювання». Врозріз усім чинним законам тривають пошуки, на кого «повісити» розрахунок із заробітної плати працівникам спільного підприємства...

У цій кампанії геть ігнорується ст. 3 Конституції України, де сказано: «Людина, її життя, здоров'я, честь і гідність визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» (?!).

У тих, хто насмілився вступити у боротьбу за свої зароблені гроші, від нервових навантажень і постійних стресів здоров'я вже немає, їхньою честю і гідністю нехтують, а життя, що приносить самі лиш розчарування і приниження, назвати життям важко. Тисячі людей у такій ситуації вже втратили надію на справедливість.

Результати звернень Н. Гаврилової до Київського управління юстиції, до Міністерства юстиції, до Міністерства праці і соцзахисту населення, до Фастівської районної прокуратури і прокуратури Київської області, до Господарського суду Київської області — самі відписки і формальні відмови, з рекомендацією самотужки звертатися до голови ліквідаційної комісії з проханням розрахуватися із заробітної плати за рішенням суду. Або скористатися можливістю ще раз звернутися до суду із запитанням, котре вже одного разу було предметом розгляду в суді, — невиплата заборгованості із зарплати, цього разу вже з іншим відповідачем — головою ліквідкомісії ВАТ «Кожанський цукровий завод» М. Твердохліб. Хоча, згідно з чинним законодавством, саме державна виконавча служба, прокуратура, судові органи повинні поставити останню крапку в цій задавненій історії, забезпечивши тим самим виконання рішень судів, винесених іменем УКРАЇНИ. На державну виконавчу службу покладено неухильне виконання рішень судів, а нагляд за законністю виконавчого провадження мають здійснювати органи прокуратури. Їхні вимоги обов'язкові для всіх органів, організацій, посадовців та юридичних осіб на всій території України, у тому числі і для ВАТ «Кожанський цукрозавод».

Рішення суду могло бути виконане ще у 1999—2000 рр. Адже вищезгаданий завод, маючи статус підприємства-банкрута, протягом цього часу (більш як три роки) працює. А розрахунки з кредиторами, зокрема із заробітної плати, не виконує у належній черговості.

Ліквідаційна комісія, користуючись бездіяльністю державних виконавців Фастівського райуправління юстиції, умисне знаходить всілякі приводи, щоб не платити заробітну плату.

Останнім приводом для повернення виконавчих листів ліквідаційною комісією до Фастівської державної виконавчої служби, а потім і позивачам у липні цього року став затверджений господарським судом договір, згідно з яким Житомирське відділення «Укрексімбанку» взяло на себе зобов'язання зажадати всю суму боргу ВАТ «Кожанський цукровий завод» перед СП «Сивуч», зокрема й заробітну плату потерпілих, стягнення якої здійснює Фастівська державна виконавча служба.

Ця служба, пославшись на умови вищезгаданого договору, 13 липня цього року (через рік після отримання виконавчих листів) ухвалила — відмовити Н. Гавриловій у відкритті виконавчого провадження. Попри існування двох раніше винесених нею постанов про відкриття такого. А. Іллюку виконавчі листи було повернуто ще раніше.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Своїми діями фастівський державний виконавець В. Савенко одноосібно скасувала рішення суду, що набрало законної чинності.

Житомирське відділення «Укрексімбанку», правонаступник СП «Сивуч», за визначенням Господарського суду Київської області від 21 листопада 2001 року, також відмовляється виплатити зарплату працівникам «Сивуча». Позицію банку підтримав і Богунський місцевий суд міста Житомира вже цього року.

Виконавче провадження зі стягнення зарплат двох пенсіонерів, ветеранів праці (заборгованість існує з 1997 року!) нині заблоковано.

У цій ситуації геть забуто ст. 175 Кримінального кодексу України, де сказано про те, що безпідставна невиплата заробітної плати, вчинена умисне керівниками підприємства, незалежно від форми власності, карається штрафом або позбавленням волі на строк до трьох років.

...Гарні маємо закони. Демократичні і цілком гуманні. Та якщо їх часто-густо не виконують, якщо у даній ситуації ніхто з тих, хто їх порушив, не несе жодної відповідальності й не покараний, то постає питання: навіщо потрібні такі закони і така судова й виконавча влада?

От коли зможемо чесно відповісти на це запитання, Україну можна буде назвати правовою державою.

Людмила ФЕДОТОВА,
кореспондент газети «Суббота».

Житомир.

«Не живемо, а виживаємо...»

У КОМІТЕТАХ ВР

Таке чули від людей у поліських уражених радіацією районах Рівненщини — Рокитнівському, Сарненському, Березнівському, де впродовж двох днів побували народні депутати України, члени Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. До його складу входять і народні депутати від Рівненщини Микола Шершун, Олександр Абдуллін та Юрій Ширко. Вони й привернули увагу членів комітету до проблем Рівненщини, які виникли після аварії на ЧАЕС.

Справді, з кожним роком скорочують асигнування на виконання програми мінімізації наслідків аварії на ЧАЕС — вони становлять лише четверту частину до потреби. Тільки за пільгами та компенсаціями держава заборгувала Рівненщині понад 58,6 мільйона гривень, тоді як з кожним роком дедалі відчутніші наслідки чорнобильського лиха. Керівникам області доводиться у прямому розумінні слова «вибивати» кошти в Києві бодай на найнеобхідніше. Водночас у так званих чорнобильських районах через великі борги за передбаченими законом пільгами і компенсаціями зростає соціальна напруженість — у 95 відсотків скарг до різних інстанцій люди порушують саме цю проблему. Для багатьох сімей, особливо багатодітних, яких чимало на Поліссі (у Рокитнівському районі, скажімо, їх більше трьох тисяч), в умовах високого рівня безробіття це — основне джерело існування. Члени профільного комітету ВР у згаданих районах побачили чимало схожих проблем, як, скажімо, газифікація населених пунктів, забезпечення людей якісною питною водою (райцентр Рокитне та селище Клесів Сарненського району), екологічно чистими продуктами, чого можна реально домогтися шляхом створення культурних пасовищ для худоби, що утримується на обійстях громадян. Скажімо, саме через те, що худобу випасають у лісі, в десяти населених пунктах Рокитнівського району вміст радіонуклідів у молоці перевищує допустимі норми майже вдвадцятеро.

— У нашому районі обстежено десять тисяч дітей. Саме через споживання забруднених продуктів у багатьох виявлено перевищення контрольних рівнів умісту радіонуклідів в організмі до двадцяти разів, — розповів голова Сарненської райдержадміністрації Олександр Юркевич. — Тим часом у перші роки після аварії, коли краще фінансувалися чорнобильські програми, в окремих колективних господарствах було багато зроблено для того, щоб і в наших складних екологічних умовах виробляти чисті продукти харчування. Нині все це гальмується через брак коштів. Так само, як і вирішення низки схожих для цих районів проблем: оздоровлення дітей (кількість оздоровлених дітей з кожним роком зменшується, як і терміни їх перебування в оздоровчих закладах), не кажучи вже про доросле населення. В цьому зв'язку варто було б ширше використовувати можливості санаторію «Горинь» у селищі Степані Сарненського району, який має воду, схожу за складом на миргородську, але через недостатнє фінансування працює лише влітку.

Оскільки в так званих чорнобильських районах спостерігається збільшення у кілька разів захворюваності населення, є нагальна потреба в будівництві у Рокитному нової центральної районної лікарні, бо нинішня розміщена у непристосованому приміщенні, передовсім — дитячого відділення; завершенні спорудження поліклініки у Клесові Сарненського району, на що потрібно 1,5 мільйона гривень. До слова, цей об'єкт зводиться з 1993 року, через брак коштів двічі «заморожувався». Тим часом більш як шеститисячне селище потерпає від того, що стара поліклініка неспроможна прийняти всіх хворих.

Було б неправильно вважати, що на місцях нічого не роблять для розвитку медицини: у селах будують фельдшерсько-акушерські пункти, дільничні лікарні, але на більші об'єкти в місцевих бюджетах просто не вистачає коштів. Тож цілком справедливим видається побажання голови Рокитнівської райдержадміністрації Олександра Капітули про те, що якщо райони виконали перед державою свої зобов'язання з наповнення державного бюджету, то чекають цього і від неї.

— Я приїхав у свій округ не з порожніми руками, — розповідає народний депутат України Олександр Абдуллін. — Разом із спеціалістами науково-виробничого підприємства «ТехноКоМ» привіз апарат ТКМ, призначений для діагностування і лікування широкого спектра захворювань. За 20—30 хвилин можна отримати загальну картину стану всіх основних функціональних систем організму пацієнта. Тепер обстежуються діти в Рокитному. Дивує, що ця унікальна вітчизняна розробка зацікавила японців та закордон, а не Міністерство охорони здоров'я України, яке мало б подбати, щоб ТКМи були хоча б у всіх райцентрах. Адже вони недорогі, до того ж включені до пріоритетного переліку медичної техніки МОЗ. Депутати почули перелік сіл у Рокитнівському та Сарненському районах, де школи в аварійному стані. Гнітюче враження справляє вона у селі Балашівка Березнівського району, де стеля тримається завдяки опорам. А тут у дві зміни навчаються 600 дітей з Балашівки та ще чотирьох навколишніх сіл. Тим часом знову-таки через недостатнє фінансування з чорнобильського фонду будівельні роботи на новій школі ведуться черепашачими темпами. Ось чому від керівників усіх районів народні депутати почули прохання — посприяти у будівництві нових та завершенні вже розпочатих шкіл, так само як і житла для вчителів та медиків, зокрема 45-квартирного житлового будинку в Рокитному. П'ятиповерхівку незабаром буде закінчено — залишились опоряджувальні роботи. Тим часом, утомившися чекати житла, медики та вчителі виїжджають з Рокитнівського району: він лише на 53 відсотки забезпечений лікарями, на 61 — вчителями з вищою освітою. До слова, з будівельниками, які зводили цей дім, держава і досі не розрахувалася ні за виконані роботи, ні за будматеріали, тож судовиконавці описують майно будівельної організації.

— Сьогодні мої колеги по комітету побачили, як складно на місцях вирішувати проблеми, пов'язані з мінімізацією наслідків аварії на ЧАЕС. Що може, скажімо, зробити той самий керівник району за недостатнього фінансування цієї програми, — каже народний депутат України Микола Шершун. — Люди від нас чекають реальної підтримки й допомоги, яка полягає в тому, щоб у державному бюджеті на наступний рік закласти реальні цифри на реалізацію чорнобильських програм і проконтролювати їх виконання. Такої само думки перший заступник голови профільного комітету Іван Заєць.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Захист, заміщення, звіти...

ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ

Постанова Національного банку України «Про затвердження змін до Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків-резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях», № 392 за 17.10.2002 р.

Відповідно до прийнятих доповнень український банк, відкриваючи (закриваючи) рахунок в іноземній валюті в іншому банку, зобов'язаний надіслати повідомлення про відкриття рахунку на адресу органу державної податкової служби, у якому він обліковується як платник податків і зборів (обов'язкових платежів), з повідомленням про його вручення.

Здійснювати видаткові операції з рахунку, що є в українському банку, можливо лише з дня отримання банком, у якому відкрито рахунок, документально підтвердженого повідомлення органу державної податкової служби про взяття цього рахунку на облік в органах державної податкової служби.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про фінансування програм соціального захисту інвалідів», № 625-р за 04.11.2002 р.

Для ослаблення соціальної напруженості, що виникла цього року внаслідок недостатнього фінансування програм соціального захисту інвалідів, виділено 14 млн. гривень на фінансування програм соціального захисту інвалідів, зокрема, 12 млн. гривень — на забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами, по 1 млн. гривень — на санаторне лікування інвалідів та ветеранів війни і на санаторно-курортне оздоровлення інвалідів.

Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Тимчасового переліку посад офіцерського складу, які в мирний час можуть заміщатися цивільними особами (на умовах строкового трудового договору)», № 345 за 14.10.2002 р.

Для поліпшення якості заміщення посад офіцерського складу Збройних Сил України Міноборони затвердило Тимчасовий перелік посад офіцерського складу, які в мирний час можуть заміщатися цивільними особами на умовах строкового трудового договору.

Наказ Державної податкової адміністрації України «Про затвердження форм звітності щодо обігу спирту, алкогольних напоїв та спиртовмісної продукції», № 504 за 22.10.2002 р.

Наказом затверджено форми звіту про обсяги виробництва та реалізації спирту і звіту про надходження та використання спирту виробниками спиртовмісної продукції. З 1 січня 2003 року такі звіти суб'єкти підприємницької діяльності всіх форм власності, які виробляють та реалізують спирт, мають подавати до органу державної податкової служби за місцем реєстрації.

Армійська служба збільшує журналістський стаж

Чи входить до стажу роботи журналіста, який дає право на отримання пенсії, що обчислюється як для державних службовців, час служби в Радянській армії?

Ю. СВИРИД.

Харків.

До стажу роботи журналістів, які працювали (працюють) у державних і комунальних засобах масової інформації, зазначених у пункті 1 Порядку обчислення стажу роботи для встановлення щомісячної надбавки за вислугу років і призначення пенсії журналістам державних і комунальних засобів масової інформації та державних інформаційних агентств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 15 березня 1999 року № 377, включається час строкової військової служби (в тому числі служба в Радянській армії), якщо журналіст до призову на військову службу працював у засобі масової інформації та протягом трьох місяців після звільнення з військової служби був прийнятий також на посаду журналіста засобу масової інформації, не враховуючи часу переїзду на постійне місце проживання.

Наталя СУСЛОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗАЛИШАЙТЕСЯ З «ГОЛОСОМ»

Спадкоємці стають в чергу

Чи обов'язково писати заповіт? І хто отримає моє майно, якщо заповіт не залишу?

Ганна ПОСТОЛ.

Ічнянський район Чернігівської області.

Заповітом є особисте розпорядження особи у разі своєї смерті, що укладається письмово та обов'язково посвідчується нотаріально. Порушення зазначеної форми (укладання заповіту просто в письмовій формі або усно) тягне за собою його недійсність. У разі спадкування за заповітом майно померлого переходить до осіб, вказаних ним у заповіті. Це можуть бути не лише родичі, а й будь-які інші особи, організації або держава. Укладення заповіту не обов'язкове, але якщо хочете, щоб спадщина залишилася конкретній особі, то потрібно завітати до нотаріуса та написати заповіт.

Спадкування за законом настане, якщо не залишено заповіт, або спадкоємці, зазначені в заповіті, не приймуть спадщину.

У разі спадкування за законом спадкоємці поділяються на дві черги. У першу чергу спадкувати будуть діти, дружина, батьки. При цьому спадщина ділиться між ними на рівні частини. Якщо відсутні спадкоємці, першої черги або вони не приймають спадщину в рівних частках, її успадковують брати і сестри померлого, а також дід та бабка і з боку батька, і з боку матері (друга черга).

До спадкоємців за законом належать також непрацездатні особи, що перебували на утриманні померлого не менш як один рік до його смерті, які за наявності інших спадкоємців успадковують нарівні зі спадкоємцями тієї черги, яка закликається до спадкоємства.

Неповнолітні або непрацездатні діти спадкодавця (в тому числі усиновлені), а також непрацездатні дружина, батьки (усиновителі) та утриманці померлого успадковують, незалежно від змісту заповіту, не менш як дві третини частки, яка належала б кожному з них у разі спадкоємства за законом.

Предмети звичайної домашньої обстановки і вжитку переходять до спадкоємців, які проживали спільно зі спадкодавцем, за законом незалежно від їх черги і спадкової частки, якщо вони проживали з ним до його смерті не менш як один рік.

Однак, оформлюючи спадщину, варто пам'ятати, що до визначених вами спадкоємців переходять не лише права, а й усі ваші зобов'язання.

Яка пенсія краще ?

Отримую пенсію як державний службовець. З 2000 року — інвалід II групи. Чи не краще мені змінити пенсію держслужбовця на пенсію за інвалідністю?

Василь КРИВЕНЬКИЙ.

Жашків Черкаської області.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про пенсійне забезпечення» особам, які мають право на кілька видів державних пенсій, призначається одна за їх вибором. Це правило не поширюється на пенсії інвалідам внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, що їх вони дістали, захищаючи Батьківщину чи виконуючи інші обов'язки військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті чи з виконанням інтернаціонального обов'язку.

Пенсія державним службовцям відповідно до ст. 37 Закону України «Про державну службу» становить 80 відсотків від суми посадового (чинного) окладу з урахуванням надбавок і без обмеження граничного розміру пенсії. За кожний повний рік роботи понад 10 років на державній службі пенсія збільшується на один відсоток заробітку, але не більш як 90 відсотків посадового окладу з урахуванням надбавок. Водночас згідно зі ст. 29 Закону України «Про пенсійне забезпечення» пенсії з інвалідності інвалідам II групи призначаються у розмірі 60 відсотків заробітку. До пенсії з інвалідності встановлюються надбавка непрацюючим інвалідам, які мають на своєму утриманні непрацюючих членів сім'ї, в розмірі соціальної пенсії, передбаченої для відповідної категорії непрацездатних, та надбавка самотнім інвалідам II групи, які потребують стороннього догляду або досягли пенсійного віку — на догляд за ними, в розмірі соціальної пенсії. Під час вибору пенсії вам ліпше керуватися кінцевим підсумком, тобто визначити, яка пенсія, зрештою, буде більша.

Консультації підготувала Наталія ХОМЕНКО, спеціаліст «Юридичної клініки».

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Контрабанда у... поштовому конверті

НОВА НОРМА: Прийняттям Верховною Радою України новим Митним кодексом України (далі — МК) передбачено відповідальність за нові види порушень митних правил та змінено регламентацію провадження у справах про такі правопорушення.

ЦЕ ОЗНАЧАЄ: якщо МК 1991 р. встановлював відповідальність за 17 видів порушень митних правил, то новий МК — за 27. Поряд з традиційно існуючими видами таких правопорушень (недекларування товарів, незупинення транспортного засобу, недоставлення до митного органу товарів та документів, перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів і документів тощо) новим МК встановлено також відповідальність, зокрема, за: порушення режиму зони митного контролю (ст. 329), неподання митному органові документів, необхідних для здійснення митного контролю (ст. 330), неправомірні операції з товарами, що перебувають під митним контролем (ст. 336), пересилання через митний кордон у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання (ст. 341), переміщення товарів через митний кордон з порушенням прав інтелектуальної власності (ст. 345).

Зауважте, що новий МК істотно підвищує штрафні санкції за порушення митних правил: **якщо попередній МК за більшість таких порушень передбачав штраф у незначних розмірах (переважно від 0,5 до 1—3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян), то новий МК здебільшого обчислює розмір такого штрафу десятками, а то й сотнями таких мінімумів**.

Новий МК визначив дві категорії органів, уповноважених розглядати справи про порушення митних правил: 1) митні органи; 2) суди (судді). Кожний з цих органів може розглядати справи лише щодо тих видів правопорушень, які віднесені до його компетенції новим законом. Так, справи про порушення митних правил, за які може бути застосовано конфіскацію товарів, а також усі справи про порушення митних правил, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, розглядаються місцевими судами (суддями) за місцем розташування відповідних митних органів.

Безпосередньо у МК закріплено права осіб, які притягуються до відповідальності за порушення митних правил: знайомитися з матеріалами справи, робити з них витяги, одержувати копії різних та інших документів, бути присутнім під час розгляду справи, подавати докази і свої доводи, заявляти клопотання тощо.

По-новому визначено підстави застосування такого примусового заходу, як адміністративне затримання, яке за законом може бути застосоване до порушників митних правил на строк до трьох годин. Відповідно до ст. 374 МК таке затримання може бути застосоване для: 1) припинення порушення митних правил; 2) встановлення особи, яка їх вчинила; 3) складання протоколу, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення. Передбачено важливе для захисту прав особи, яку притягують до відповідальності, положення про обов'язкове вручення їй копії протоколу про адміністративне затримання.

Також уперше в новому МК закріплено правило, що зобов'язує посадовця вручити під розписку притягненій до відповідальності особі другий примірник протоколу про порушення митних правил.

Для виявлення та притягнення до відповідальності осіб, причетних до контрабандних операцій, а також для вилучення товарів, що незаконно переміщуються через митний кордон України, новий МК передбачив **новий захід запобігання цим правопорушенням — переміщення товарів під негласним контролем (оперативним наглядом) правоохоронних органів**. Чинний нині МК надає можливість лише на проведення контрольованої поставки наркотичних засобів та психотропних речовин.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що за новим МК постанова у справі про порушення митних правил може бути оскаржена особою, стосовно якої вона винесена, або її представником до вищестоящої митниці чи місцевого суду. Строк такого оскарження — десять днів з дати вручення зацікавленій особі копії постанови у справі або повідомлення про прийняте рішення. На таку постанову може бути також внесено подання прокурора. За загальним правилом, такі скарги та подання розглядаються правомочними посадовими особами у десятиденний строк з дня їх надходження. Слід підкреслити, що **подання скарги або внесення подання зупиняє виконання постанови митного органу у справі до закінчення розгляду скарги (подання)**.

ДЛЯ ДОВІДКИ: новий МК ухвалено парламентом 11 липня 2002 р., він набуває чинності з 1 січня 2003 р. З повним його текстом можна ознайомитись у «Голосі України» за 16 серпня 2002 р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України: **«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»**

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Б'ються люди за метал

ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ

Єнакіївський металургійний завод за людськими мірками давно вже довгожитель. Наприкінці листопада підприємство відзначатиме 105-річчя. Заводчани готують не лише пишні тиради та привітання з нагоди. До цієї дати приурочено подію, значущу для виробничого циклу, — пуск машини безперервного лиття заготовок, а отже, перехід на безперервне розливання сталі і одержання литої заготовки.

Свято з іскрами замість феєрверка

У вересні на заводі відбулося ще одне технологічне свято — в конвертерному цеху ЄМЗ успішно пройшла випробування установка позапічної обробки сталі. Удвічі приємно з огляду на те, що сучасну технологічну лінію спроектовано і виготовлено в Україні — фахівцями Новокраматорського машинобудівного заводу. Досі металурги купували подібне обладнання за кордоном.

На урочистий пуск машини зібралися ті, хто брав участь у цій справі. Великому кораблю — велике й плавання. Зважаючи на важливість події, першу обробку сталі в новій установці провели відповідно до ритуалу, що традиційно передує спусканню на воду нових кораблів: об кришку ковша з рідким металом розбили пляшку шампанського. Обробка в печі-ковші першої плавки за повним технологічним циклом у робочому режимі тривала 55 хвилин. Проблем не було. Установка почала виконувати своє призначення. Заступник генерального директора з капітального будівництва СП «Метален» (саме це підприємство реалізувало інвестиційний проект з реконструкції сталеплавильного виробництва на ЄМЗ) Геннадій Школьников не приховував своєї радості: «Система конвертор — установка «піч-ківш» — машина безперервного лиття заготовок — це цілком нова технологія на заводі, яка дасть змогу значно, в 8—10 разів, скоротити технологічний процес випуску сортової заготовки, одержати якісну, конкурентоспроможну продукцію, а також розширити сортамент вироблюваних марок сталі».

Цього дня говорили багато. Про те, що впровадження нової технології значно знижує енерговитрати і споживання газу, і про те, що при цьому зменшується собівартість прокату і поліпшується його якість. Усе це вкрай немаловажно, коли загострилася конкуренція на світовому ринку металопродукції. Адже ринок сталі увійшов у стадію перевиробництва. І в багатьох країнах світу замислюються скоріше про те, які саме потужності їм виводити, а не про те, чи варто вкладати кошти в нові. Тож якщо українська металургія не витримає конкуренції на світовому ринку — міжнародна металургійна спільнота тільки зітхне з полегшенням.

Удалий експеримент кращий за поганого інвестора

Лише кілька років тому все наближалося до кінця. Ідея залучення іноземних інвестицій до галузі досить примарна. Та й вітчизняні фінансові олігархи йдуть сюди неохоче. Металургія відома своєю капіталоємністю, реконструкція вітчизняних потужностей потребує колосальних коштів, а швидких грошей ждати не доводиться. Щоб якось підтримати галузь на плаву, два з половиною роки тому держава пішла на експеримент у гірничо-металургійному комплексі. Згідно з новими правилами гри податок на прибуток було обмежено п'ятнадцятьма відсотками. Кошти, що «вивільнилися» у такий спосіб, — не менш як 75 відсотків — мають спрямовувати на реалізацію інноваційних та інвестиційних проектів, реструктуризацію або виведення неефективних виробничих потужностей, а також проведення енергоощадних заходів. Ці гроші виключають із валового прибутку підприємств і акумулюють на спеціальному рахунку в Державному казначействі.

А втім, галузь, як і раніше, страждає на дві хвороби: застарілим обладнанням і високими витратами, насамперед енерговитратністю виробництва. Не вилікувавши їх, вітчизняні металурги, після пожорсткішання конкуренції на світовому ринку, що супроводжується неминучим підвищенням цін на енергоносії всередині країни, ризикують швидко «загнутися».

Справи уже минулих днів

За часів загальносоюзної кооперації, держпостачівських та держпланівських методів управління розподілами замовлень, поставками та відвантаженнями, підприємство було орієнтовано на виробництво металовиробів для будівництва — арматура, швелер, двотавр. Поняття ринкова конкуренція тоді було не просто чуже для виробництва, а й вважалося ідеологічним пережитком капіталізму. Велося потужне промислове та житлове будівництво, і все, що вироблялося, використовувалося.

З розпадом Союзу різко впали обсяги, насамперед промислового будівництва. Єнакіївський металургійний, як і колись, продовжував виробляти продукцію. Але пропоновані вироби збуту всередині країни вже не мали. А на зовнішньому ринку підприємство, яке пропонувало заготовку (саме цей напівпродукт можна прилаштувати за кордоном), зустрілося з надто жорсткою конкуренцією. Чимало метзаводів Східної Європи на той час, обновивши виробничі потужності, вже засвоїли сучасніші технології. Єнакіївські металурги працювали на обладнанні, яке 30—40 років не реконструювалося. За словами генерального директора ЄМЗ Леоніда Литвинова, фактично завод пережив кризу — в середині 90-х років випуск основної продукції скоротився на 60—70 відсотків. Деякі цехи практично простоювали, а підприємство загалом працювало, зазнаючи збитків.

Капіталізм з людським обличчям

Бажання держави стимулювати реформування галузі за допомогою законодавчих механізмів дуже схвальне. Тільки вивільнених за рахунок пільг згідно з експериментом коштів, зазначають фахівці, більшості підприємств вистачає хіба що на підтримання платіжного балансу і бодай мінімального рівня рентабельності. Питання в тому — на які гроші здійснювати модернізацію. В усякому разі без значних додаткових капіталовкладень не обійтися. Схоже, ЄМЗ, де працюють більш як 12 тисяч осіб, з акціонуванням пощастило. Основний пакет акцій заводу ще 1996 року придбало Донецьке акціонерне науково-комерційне товариство «ДАНКО», фактично взявши на себе функції організатора всієї діяльності підприємства.

— Не можна будувати бізнес на кістках тих, хто цей бізнес і робить, — розповідає про політику підприємства президент «ДАНКО» Сергій Момот. — Завжди слід ураховувати, що сталь варять живі люди. Проводимо реконструкцію, відповідно робимо бізнес на ЄМЗ, насамперед з допомогою тих, хто там працює і живе. Прагнемо, щоб взаємовідносини грунтувалися на спільних інтересах. Пишаємося, що немає заборгованості ані із заробітної плати, ані з вислуги років: давним-давно все погашено.

Треба сказати, що заробітна плата останніми роками на підприємстві зросла поки що тільки на сім відсотків. Сергій Момот пояснює ситуацію значними капіталовкладеннями: «Просто на очах модернізується конвертерний цех і там відбуваються зміни, які безплатно відбуватися не можуть».

Розмовляємо з президентом «ДАНКО» про економічний бік справи.

— Експеримент, у тому вигляді, в якому він діяв у 1999—2001 роках, потрібний і ми хотіли б його продовження. Він дав Єнакіївському металургійному тимчасовий податковий перепочинок. А те, що завод одержав у результаті «канікул», слугувало й самій державі у вигляді ЄМЗ, що розвивається. Можливо, для когось або десь експеримент створив умови для зловживань: тривіального ухилення від податків, одностороннього обкрадання бюджету держави з метою приватної вигоди — з цим необхідно боротися. Для ЄМЗ важливий прибуток. На підприємстві розроблено десятирічну програму технічного переозброєння: туди пропоновано спрямовувати зароблені гроші, а не на придбання колгоспів і аеропортів — це не наша сфера інтересів. Звісно, експеримент має бути жорсткий і прозорий, щоб кожен громадянин бачив, куди йдуть неодержані бюджетом гроші: на збагачення групи осіб або працюють на піднесення економіки.

Сергій МОМОТ.

Про податки та залізні дороги

— За нинішніх часів багато хто прагне робити навпаки: в будь-який спосіб «закаламутити» свій бізнес, щоб приховати доходи... — підтримую розмову.

— Ухиляння від податків — ілюзія заробляння грошей. Сьогодні не заплатив податки, а завтра тебе вдарило: розбився літак, загинули люди, на невідремонтованому мосту впав автобус, або дитина не може нормально навчатися в школі — освітній рівень педагогів не витримує критики, або з'явилися болячки, про які забули...

Погляд «податки і ти: заплатив — не заплатив» —примітивний. Користолюбство бумерангом б'є будь-яку людину. Бізнес — не ексклюзивний. Літаками літаємо, автобусами-машинами їздимо, дороги, лікарні, санаторії — використовуємо. Це суб'єктивне поняття, що люди з бізнесу відпочивають тільки в Монте-Карло або літають на приватних літаках. Такого немає. Хіба що на всю країну п'ять—десять осіб...

Світ взаємопов'язаний. Не можемо зробити соціалізм або капіталізм, приміром, в окремо взятому районі Києва — він і життєво, і комунікаційно, і психологічно, і ментально пов'язаний з усіма іншими.

Реконструюючи завод, зрозуміли: докорінні зміни економічних показників підприємства неможливі без загального розвитку економіки країни. Одні постачають електроенергію, а в мережі падає частота, другі відвантажують вугілля і кокс, треті роблять перевезення, від яких залежать багатомільйонні експортні контракти, а в них не все гаразд з тепловозами, рейками...

Раніше, коли в галузі було одне-два приватизовані підприємства і відповідно психологія роботи одних входила з цілковите протиріччя з інтересами інших, було страшно. Приходили з реальними пропозиціями про співпрацю, кооперацію, взаємодопомогу, взаємну вигоду, а у відповідь чули: «А навіщо нам це треба? Підприємство не моє... Гори воно синім полум'ям».

Приватизація розвивається — це радує. Приходять власники, починають рахувати і дивитися по-іншому.

Агрегат позапічної обробки «піч-ківш» спрощує доводку металу, зокрема щодо хімічного складу.

Два ринки — одна якість

— Те, що відбувається нині на ЄМЗ, називають мало не революцією в металургії...

— Аналогів упроваджуваної на ЄМЗ технології безперервного лиття заготовок дуже багато. На Заході давним-давно пройшли цю стадію розвитку — на безлічі підприємств модернізовано сталеплавильне виробництво. Технологія — сучасна, прогресивна, але в нашій країні великомасштабного розвитку не одержала. У кожного керівника металургійного підприємства своє пояснення: руки не дійшли, брак грошей, душать податки, немає кредитної лінії...

Взагалі, це — ненормально, коли продукцію підприємства спрямовують тільки на зовнішній ринок. Тож, працюючи над реконструкцією, ми враховували всі чинники, які впливають на експортну конкуретоспроможність. Плануємо виходити на зовнішній ринок з новими марками сталі, новою високотехнологічно виробленою продукцією. І я впевнений, що це, якщо не принесе відчутний прибуток сьогодні, то, принаймні, не дасть померти цьому заводові в майбутньому. Хоча підприємство має завойовувати внутрішній ринок. Нині це проблематично, бо будівельне виробництво в Україні тільки-но відновлюється, а ринок СНД лише освоюється. Три-чотири роки тому частку внутрішнього ринку було зведено нанівець. Для нас внутрішній ринок аж ніяк не гірший за зовнішній. І я вважаю, що всередині країни продукція має продаватися не гіршої якості, ніж та, що іде на експорт. Ми хотіли б, аби на внутрішній і зовнішній ринки продукція ЄМЗ надходила однаково високої якості, асортименту, норм і стандартів, щоб був пристойний баланс. Поки що в нас не сформовано мережу збуту в Україні. Для цього мають існувати і металобази, спеціалізовані компанії та різноманітні будівельні замовники.

— Але якою мірою виправдався інвестиційний ризик?

— З точки зору економічних категорій, казати ще рано. Безперечно, займатися цим на ЄМЗ варто було. Підприємству більш як 100 років, і тому докорінні зміни технологічного виробництва були обов'язкові. Друге. Ми цією реконструкцією хотіли змінити мислення людей у бік прогресу, руху вперед. Очікуємо, що, внаслідок запуску нового обладнання, зміниться не тільки технологія виробництва, а й стосунки всередині колективу. Ми хочемо бачити ЄМЗ сучасним прогресивним підприємством у своїй галузі. А оскільки металургія в нашій країні надто витратна галузь, був певний ризик, коли ми на це йшли. Але сукупність людського чинника і технологічних рішень (ми цілком упевнені) дасть позитивний ефект.

Взагалі без серйозних вкладень на тривалий термін неможливо одержати серйозних результатів. А саме на такі ми і розраховуємо. Але, як я вже казав, ми плануємо створити передове підприємство у галузі. Бізнес тільки тоді стабільний, коли він має людську спрямованість, тому це важлива частина наших планів.

Галина КВІТКА.
Фото АП.

Фінансовий бік безпеки дорожнього руху

АКТУАЛЬНО

«Безпека дорожнього руху — це життя!» — ця фраза стала гаслом багатьох заходів з безпеки дорожнього руху. Втрати від ДТП надто болючі, особливо коли в аварію потрапляє дитина. Але окрім морального аспекту, пов'язаного з травмуванням і загибеллю людей, дорожньо-транспортні пригоди завдають державі значних фінансових збитків.

Так, наприклад, ФРН на початку 90-х років щорічно втрачала від аварійності майже 40 млрд. марок, а екологічні збитки від впливу автотранспорту на довкілля становили майже 107 млрд. марок. Аварія, в якій загинула одна людина, на той час «коштувала» 1,22 млн. марок, а у СРСР — майже 30 тис. карбованців. Сучасна методика дала змогу нашим науковцям визначити вартість втрати у автопригоді однієї особи. На сьогодні цей показник — трохи менше 145 тис. гривень. Тож за минулий рік лише через загибель у ДТП людей Україна втратила до 900 млн. гривень.

Такий стан зумовлений насамперед ставленням громадян до тих нормативних актів, які регулюють відносини у сфері дорожнього руху. На жаль, останні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення призвели до погіршення транспортної дисципліни. Про це свідчать і статистичні дані аварійності. За минулий рік та 9 місяців нинішнього у 58581 ДТП уже загинув 10091 і травмовано 64845 наших громадян.

У європейських державах втрати від ДТП удесятеро перевищують економічні втрати від зупинок, наднормативного пробігу транспорту, перевитрачання палива, затримок пішоходів і пасажирів, неоптимального використання транспорту і вуличної шляхової мережі. Однак в Україні таким аналітичним висновкам приділяється незначна увага. Для прикладу. За дев'ять місяців цього року причиною 26 відсотків від загальної кількості ДТП становили аварії на перехрестях та пішохідних переходах в обласних центрах, значну частину яких можна було б запобігти за допомогою сучасних методів належної організації дорожнього руху. Забезпечення фінансування цих заходів дало б змогу значно скоротити збитки, які, за нашими підрахунками, становлять майже 1 млрд. 37 тис. гривень.

Будь-які зусилля Державтоінспекції МВС України для гарантування безпеки дорожнього руху не матимуть дійових важелів, якщо не буде фінансової підтримки з боку держави, а особливо місцевих органів самоврядування.

Нещодавно під час перебування у Москві я ознайомився з досвідом запровадження загальноміської системи керування дорожнім рухом «Старт». Програму розраховано на кілька етапів до 2003 року, використовуватимуть її на всіх найбільших магістралях міста.

Завдяки «Старту» можна виконувати різноманітні функції, а головне, що за координованого диспетчерського керування дорожнім рухом здійснюватиметься телевізійний нагляд, моніторинг транспортних потоків, інформування водіїв про режим та умови руху тощо.

За розрахунками фахівців, запровадження системи «Старт» дасть можливість знизити затримки транспорту на 20—25 відсотків, споживання пального — на 5—15, зменшити час поїздки на 10—15 відсотків та викиди шкідливих речовин — на 5—10 відсотків.

Свого часу аналогічну автоматизовану систему керування дорожнім рухом (АСКДР), яка за своїми якісними характеристиками не поступається московській, створювали і в Києві. Однак через брак фінансування роботи практично зупинено. А результат — значні транспортні «пробки» на перехрестях, особливо в центральній частині столиці. На деяких вулицях запровадження АСКДР неможливе через технічно застаріле обладнання, яке експлуатується вже понад 20 років. Так, із 500 світлофорів у Києві лише на 120 встановлено сучасні контролери, які дають змогу змінювати програму координованого регулювання залежно від інтенсивності руху. Крім того, в місті щоденно з різних причин не працює до 40 світлофорів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Враховуючи масштаби столиці та інтенсивність транспортних потоків, уже тепер назріла потреба запровадження зазначеної системи, що, безперечно, позитивно вплине на екологію й економіку всього міста і на кожного окремого учасника дорожнього руху. Тим паче що в Україні є всі можливості реалізовувати необхідні рішення з організації дорожнього руху сучасними технічними засобами. Це новітні розробки технічних засобів регулювання дорожнім рухом у «РОСТОК ЕЛІКОМ», СП «ПРОНАН ЛТД», ВО «ВЕСНА—СИГНАЛ», НПК «АВІАПРИЛАД—АРСЕНАЛ», ТОВ «ЕВРОФОРМАТ» тощо.

Багато принципових питань накопичилось і в застосуванні дорожніх знаків. Сьогодні водію потрібно сприйняти надмірний обсяг інформації. Забуваючи принцип «скупий платить двічі», дорожні та комунальні організації облаштовують вулично-шляхову мережу знаками низької якості, без світловідбивної плівки, такими, що за розмірами, фарбуванням та малюнками не відповідають чинним стандартам. Ситуацію погіршує і безвідповідальне застосування, розташування та утримання дорожніх знаків.

Час реально закріпити економічну відповідальність усіх, хто утримує дороги. І стягувати не мізерні штрафи, а частину від заподіяних суспільству втрат за невчасний ремонт проїзної частини вулиць та доріг.

На наш погляд, розробка і реалізація комплексної державної програми із забезпечення безпеки дорожнього руху допоможе поступово розв'язувати проблемні питання. Тому Державтоінспекція МВС України ініціювала прийняття розпорядження Президента України зі створення державної програми розвитку дорожнього руху та його безпеки на 2003—2007 роки. Нині разом із зацікавленими міністерствами і відомствами розробляє до неї пропозиції.

Володимир ДУШНИК, начальник Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України, полковник міліції.

На чуже авто не роззявляй роток...

СЛУЖБА ДАІ ІНФОРМУЄ

Ця пригода сталася в Чернівецькій області. До чергової частини Сокирянського райвідділу внутрішніх справ із заявою звернувся місцевий житель К. Дві години тому невідомий чоловік незаконно заволодів його автомобілем «ВАЗ». Тільки на кілька хвилин хазяїн залишив без нагляду свої «Жигулі», не потурбувавшись зачинити дверцята на замок... Зловмисникові цього часу вистачило, щоб вкрасти транспортний засіб.

На пошук було орієнтовано наряди дорожньо-патрульної служби ДАІ області. Всі виїзди з району Державтоінспекція перекрила. Один з екіпажів автопатруля помітив автомобіль, який за прикметами був схожий на розшукуваний. Водій «Жигулів», побачивши автомобіль ДПС, швидко розвернувся і спробував утекти. Але до такого перебігу подій екіпаж ДАІ був готовий. Отож затримання зловмисника, мешканця Хмельницької області К., для співробітників Державтоінспекції стало справою кількох хвилин. За словами затриманого, він не міг спокійно пройти повз незачинений автомобіль і, до того ж, із залишеними ключами в замку запалення...

Торік на території України зареєстровано 17528 викрадень, скоєних здебільшого з вини самих власників автомототранспорту. Як свідчить статистика, легковажне ставлення декотрих водіїв до елементарних норм зберігання автомобілів часто провокує зловмисників до протизаконних дій.

Залишаючи транспорт без нагляду, ви сприяєте незаконному заволодінню ним. Відповідно до п. 15.11 Правил дорожнього руху України водій не повинен залишати транспортний засіб, не вживши всіх заходів безпеки. Не треба також забувати і про те, що в разі скоєння викраденим транспортом ДТП з тяжкими наслідками власника автомобіля також притягують до кримінальної відповідальності.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Будьте уважні і під час перевезення пасажирів. Намагайтеся реально оцінювати можливий ризик. Нещодавно до старшого інспектора ДПС окремого спеціалізованого взводу із супроводу та ескортування при УДАІ в Херсонській області Олексія Болдіна по допомогу звернувся водій. Таксист зазнав бандитського нападу з боку пасажирів. Завдяки оперативності та рішучості державтоінспектора злочинців — чоловіка та жінку вдалося затримати. Під час огляду в дамській сумочці знайшли газовий пістолет, яким зловмисники погрожували водієві таксі.

У разі викрадення вашого транспортного засобу негайно повідомте про це до міліції. Обов'язково вкажіть марку автомобіля, його державні реєстраційні номери, колір, номер двигуна і кузова та особливі прикмети, що дадуть змогу знайти і затримати ваш автомобіль під час контролю за дорожнім рухом. Спробуйте встановити очевидців злочину, попросіть їх затриматися до прибуття правоохоронних органів. Намагайтеся запам'ятати, в якому напрямку поїхали зловмисники, їх кількість та прикмети. Будь-яка додаткова інформація збільшує шанс знайти ваш автомобіль.

Володимир ЕННАНОВ, співробітник ДДАІ МВС України.

КРИМІНАЛ

■ *Кіровоград*

Страшна знахідка

Скелет людини, яка загинула насильницькою смертю щонайменше десять років тому, виявлено на одному із скіфських курганів поблизу Олександрії. Нині правоохоронці намагаються встановити особу загиблого. За фактом знахідки порушено кримінальну справу.

Олег БОНДАР.

■ *Одеса*

І колишні мають відповідати

Порушено кримінальні справи проти п'яти колишніх керівників державної судноплавної компанії «Чорноморське морське пароплавство». Це зроблено після того, як Генпрокуратура протягом півроку перевіряла діяльність цього підприємства стосовно додержання його посадовими особами чинного законодавства. Виявлено, зокрема, факти шахрайства з фінансовими ресурсами, привласнення грошових коштів в особливо великих розмірах, перевищення службових повноважень, службових підробок тощо. Незаконно віддано у заставу під банківський кредит теплохід «Федір Шаляпін», такими само незаконними визнано ще низку оборудок. Три справи про зловживання та порушення вже передано до суду. Можливо, під час їхнього судового розгляду хоча б трішки буде піднято завісу над тим, хто винен у розбазарюванні вітчизняного флоту та де перебувають судна тепер уже суто «сухопутного» ЧМП.

Георгій ВОРОТНЮК.

■ *Черкаси*

Заарештовано групу торговців людьми

Відділ у боротьбі з торгівлею людьми Черкаського обласного управління карного розшуку порушив дві кримінальні справи проти групи зловмисників. Правопорушники організовували відправлення молодих жінок за кордон у сексуальне рабство.

Як повідомили в Центрі громадських зв'язків обласного міліцейського відомства, основних учасників угруповання затримали на трасі Хмельницький—Львів. Це вже був другий рейс черкаських комерсантів по «живий товар». Дібравши «жриць кохання», котрі погоджувалися попрацювати за кордоном у стриптиз-барах та борделях, спритні ділки переправляли їх своїм «каналом» — спочатку до Львова, а звідти до Праги і далі вглиб Європи.

Наразі слідство з'ясовує, скількох жінок і в які країни продали злочинці.

Лідія ТИТАРЕНКО.

■ *Чернігів*

За фіктивними документами — найдорожчі іномарки

Більш як 40 дорогих автомобілів іноземного виробництва без належних митних платежів переправила в Україну група шахраїв. Частина «залізних коней» надійшла за документами як «запчастини», інша — за фіктивними дорученнями. У такий спосіб 37-річний мешканець Дніпропетровська Н. ввіз через митний пост "Нові Яриловичі" автомобіль «Нісан Максіма» вартістю майже 125 тисяч гривень. «Колеги» допомогли поставити авто на облік і зареєструвати на підставних осіб у Волинській області. Проте оперативники чернігівського управління СБУ розплутали протиправні шахрайські схеми. За фактом контрабанди іномарок порушено кримінальну справу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

■ *Дніпропетровськ*

Паризькі таємниці марганецького юнака

У Марганці на Дніпропетровщині працівники місцевого відділу боротьби з організованою злочинністю затримали 23-річного Володимира Н. Юнака звинувачують у кількох злочинах, скоєних за кордоном. У Німеччині разом із «колегами» він пограбував магазин. А в Парижі теж зумів знайти приятелів, з якими обікрав сховище. Тамтешня поліція має докази, що гість із далекого Марганця причетний до викрадення коштовних діамантів, кількох антикварних виробів зі срібла і шести кілограмів золота. У Володимира Н. вилучено рідкісні монети «французького» походження. А ще український турист підозрюється у двох вбивствах.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Наша пошта

Сироти теж мають право на дитинство

Думаємо, не варто пояснювати, скільки дітей-сиріт у нашій країні. І ми, бабусі-опікуни, взяли на себе виховання цих знедолених. Сподівалися, що держава сприятиме нам у цій справі. Але реальної допомоги ми й досі не отримали.

Пенсії у нас невеличкі. Грошова допомога на одну дитину становить не більш ніж 80 гривень. Якщо раніше ми ці гроші отримували вчасно, то тепер їх затримують на два—три місяці. Нині, наприклад, ми не отримали ще за липень.

Діти ростуть, ходять до школи. Їм потрібні одяг, взуття, книжки. Треба дати якийсь бутерброд із собою. На жаль, це все не видається, а купується. Не раз зверталися до місцевих інстанцій з проханням про соціальну допомогу для наших дітей. Нам пояснили, що гроші ще не надійшли з Києва. Вибачте, шановні керівники, а за які кошти ремонтують вулиці, дороги, будують нові магазини, кафе? Виходить, що на все це гроші знаходяться, а діти мусять бути голодні?

Боляче дивитися, коли наші підопічні заздрять тим, у кого є батьки. Дитина, в якої попереду все життя, намагається самостійно виживати. Виживати в тому віці, коли їй потрібно поки що просто жити.

Світлана КАЧАН та ще 12 підписів.

Чернігів.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Батьки і діти

Пасинок

Лист Людмили М. (за її проханням прізвище не називаємо) ми публікуємо майже без скорочень.

«Моєму сину Олексію було п'ять з половиною років, коли я вийшла заміж за Володю. Я довго не могла наважитися на цей крок, тому що була впевнена: ніколи вітчим не полюбить мою дитину так, як її міг би любити рідний батько.

Але Володя швидко здружився з Олексійчиком, читав йому книжки, водив його до музеїв і кінотеатрів, грав з ним у шахи.

Пам'ятаю, якось мій чоловік забрав сина із дитячого садка і привів до мене на роботу. Була зима, мороз просто лютував. І тут входять мої «чоловіки». Це була дуже зворушлива картина: Володя ледь не до самих очей закутав Олексійка своїм шарфом, поверх рукавичок натягнув йому на руки свої шкіряні рукавиці, а поверх в'язаної шапочки — свою норкову шапку.

Невдовзі Олексій почав називати Володю татом, і він прийняв рішення усиновити хлопчика. Я раділа, тому що вірила: мій чоловік, котрий у ранньому дитинстві залишився без матері і на власній шкірі відчув усі «радощі» життя під опікою мачухи, добре ставитиметься до нерідної дитини. Але...

Минуло два роки, і у нас з Володею народився спільний син. Що старшим ставав Ігорьок, то більше мій чоловік любив його і ненавидів Олексія. За найменшу провину Володя бив старшого сина, до того ж робив це з якимось задоволенням.

Ось який випадок мені запам'ятався.

Олексій навчався в першому класі, і ми намагалися привчити його робити ранкову гімнастику. Якось я поскаржилася чоловікові на те, що син недобросовісно виконує вправи: поклав край столу томик Пушкіна і читає, ліниво розмахуючи руками. Володя увірвався до Олексія в кімнату і з розмаху вдарив його по голові. Олексій не заплакав (мабуть, вважав себе винним). А моє серце обливалося кров'ю. Мені хотілося пригорнути сина до себе і пожаліти, але я цього не зробила — як же тоді з так званим єдиним підходом у вихованні? Адже батько й мати мають бути єдині в цьому питанні.

Я відвела сина до школи, розповіла вчительці про те, що сталося, і попросила її бути того дня до мого сина поблажливішою (мені здавалося, що він може бути неуважним, що в нього може боліти голова). «За одного битого двох небитих дають!» — «заспокоїла» мене заслужений педагог престижної школи.

Улітку чоловік поїхав до своїх батьків у Крим і взяв з собою Олексія. Я відпустила сина, думала: нехай побуде на чистому повітрі, на сонці, скуштує кримських фруктів.

Пізніше свекруха розповіла мені, що якось діти на подвір'ї влаштували змагання — хто скільки разів зможе підтягнутися. Перекладиною слугувала гілка яблуні. Олексій помітно відставав від сільських хлопчаків, і тоді Володя схопив його за комір і почав бити головою об стовбур дерева, примовляючи: «Що, не можеш підтягтися? Який же чоловік з тебе виросте?»

Цього разу мою дитину захистила нерідна бабуся —відбила його в розгніваного вітчима; іншого разу в подібній ситуації виручила моя сестра. Я почала стежити за тим, щоб Олексій якомога менше залишався наодинці з ним.

Дуже часто у мене виникало бажання розлучитися з Володею. Але заради молодшого сина я відмовлялася від цієї ідеї, адже для Ігоря батько робив усе можливе і неможливе. Якось Олексію потрапили на очі документи, що я приготувала для суду. Він зазирнув у свідоцтво про одруження і, поєднавши дату нашого шлюбу і ненависть батька, зрозумів, що батько у нього — нерідний. Коли вітчим хотів ударити Олексія наступного разу, той вирішив захищатися: забіг за протилежний край столу і вигукнув: «Не чіпай мене! Ти мені — не батько!». Володя знітився, але більше не робив спроб ударити пасинка.

Відтоді слово «тато» для мого сина перестало існувати. Одяг і взуття у передпокої, а також рушники у ванній кімнаті розміщувалися в такому порядку: Олексієкові і чоловікові — по краях, а мої — посередині (навіть у таких дрібницях я мала бути для них ізолятором).

Але на цьому історія не закінчилася. Мій чоловік не хотів, щоб Олексій дивився разом з ним телевізор. Щоразу вітчим говорив що-небудь образливе на адресу пасинка, доки той, нарешті, не витримав і відповів йому так само. Чоловік кинувся до Олексія з кулаками, я встигла стати між ними, і бійки не сталося. Але тепер я боялася залишати їх удома вдвох.

Син на той час закінчував інститут. Він став самітником у рідному домі. До столу не виходив — я відносила йому в кімнату сніданки, обід і вечерю. Перш ніж піти до ванної кімнати чи в туалет, Олексій завжди у мене запитував: «Там вільно? Мені можна пройти?» Проживаючи в одній квартирі, вітчим і пасинок по півроку не бачили один одного.

Олексій не витримав такого життя і зняв собі квартиру. Ми з ним розмовляємо по телефону, зустрічаємося. Коли Володя їде у відрядження, ми з синами збираємося разом. Такі вечори називаємо святом трьох сердець.

І ще, забула сказати. Якось я почала помічати нерозуміння і страх в очах Ігоря, коли він спостерігав несправедливий гнів батька до старшого брата. Але ж Ігор не знає правди, подумала я. Можливо, він боїться, що і на нього чекає подібне ставлення батька. І я розповіла молодшому синові все. «У нас в сім'ї — як у мексиканському серіалі», — прокоментував він.

Але в мексиканських серіалах усе завжди закінчується щасливо. А який кінець чекає на нас? Адже вигнавши зі своєї душі (і з дому) пасинка, Володя може втратити і рідного сина. Ігор зрозуміє, хто є хто, і все більше прагне спілкуватися зі старшим братом, уникаючи батька. Хто з нас винен і чому все так сталося? Адже я так хотіла, щоб усі були щасливі!»

Поліна СЕРЬОДКІНА.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Коментар психолога

Кандидат психологічних наук, доцент Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова Надія ПОВЯКЕЛЬ:

— Усіх учасників цієї історії, а не тільки вітчима і пасинка, втягнуто в хронічний сімейний конфлікт. Любові і розуміння хочуть всі, в тому числі й Володимир. Проте сам він любити не вміє, його не навчили дбати про інших людей, любити їх. Гадаю, в дитинстві Володя був самотній, можливо, дістав психічну травму, втративши матір, заздрив іншим дітям. Про це свідчать його невдалі спроби виховання Олексія.

Вітчима дратує ця дитина вже тому, що вона не така, яким був у дитинстві Володя. До Олексія треба було знайти підхід, йому були потрібні любов, турбота і розуміння. А Володимир, на мій погляд, ревнував Олексія до матері, «відігрувався» на ньому за свої невдалі спроби бути батьком. А потім мстив дитині за свої невдачі, ненавидячи Олексія за своє безсилля і невміння, за свій програш у батьківстві. Агресія у ставленні до чужої дитини свідчить про слабкість і безсилу злобу, про душевну самотність Володі, що ще більше посилювалося поведінкою Людмили — її єднанням з сином, взаєморозумінням між ними і коаліцією проти чоловіка.

Олексій, судячи з розповіді Людмили, — вперта, важка дитина, з досить сильним характером і, можливо, в чомусь навіть розвинутішим порівняно зі своїм вітчимом. Звідси — неприйняття, протидія, змагальність, ревнощі, агресія Володі і прагнення Олексія помститися за завданий біль.

Людмила прагнула зберегти сім'ю, що розпадалася, проте це їй не вдалося. Вона тільки змогла не розгубити людей, які жили з нею під одним дахом. Її сім'я, по суті, існує формально, і далека від еталону: в ній немає головного — єдності і близькості рідних людей. Але Людмила змогла здружити своїх синів. І в цьому її велика заслуга. Я не думаю, що Людмилі треба звинувачувати себе в чомусь. Без кваліфікованої і сучасної психологічної допомоги в цій ситуації важко було знайти адекватні і конструктивні методи вирішення конфлікту і поліпшення відносин у сім'ї. Людмила намагалася зліпити сімейне щастя лише за допомогою своєї інтуїції і любові.

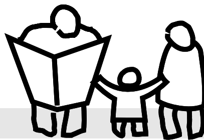
Що можна рекомендувати Людмилі М. і членам її сім'ї?

Володимиру, насамперед, треба подумати про своє життя і намагатися оцінити те, що він не самотній — у нього є дружина і двоє дорослих синів. А це вже щастя і велика удача. Переборовши страх і образу, він має піти назустріч членам сім'ї, і передусім — до пасинка.

Олексію, молодому, сильному, енергійному, треба спробувати стати вище образ і постаратися зрозуміти людські слабкості свого вітчима. Молодість і розум —велика сила. В молодості легко бути щедрим і пробачити людину, що старіє, її ревнощі, жорстокість. Адже батько, по суті, самотній.

Людмилі не треба сумніватися і докоряти собі за те, що могло б бути, а чого — ні; постаратися оцінити свої зусилля позитивно. Гадаю, треба залучити чоловіка до вирішення сімейних проблем, до інтересів синів.

У найскладнішій ситуації, хоч як дивно, опинився **Ігор**. Він має стати своєрідним центром в об'єднанні сім'ї, адже людина збагачується духовно, лише навчившися прощати і розуміти. Тільки так можна стати особистістю.

Флірт долає рутину. Або...

Психологічний лікнеп

Сімейне життя Олександра (назвемо його так) непомітно перетворилося на рутину, і він знайшов свій засіб боротьби з нею. Один за одним виникали романи з самотніми жінками. «Закоханий» дарував квіти, водив нових знайомих до кафе, на концерти і... раптово зникав. Усі його пригоди були суто платонічні й закінчувалися саме тоді, коли мали перейти до серйознішої стадії. Тому перед дружиною Олександр був «чистим», принаймні так він вважав. Хоча його половина все одно дізналася про одне з таких романтичних знайомств і страшенно образилася. Що відчували покинуті ним дами, Дон Жуана не хвилювало. «Хіба відразу не зрозуміло, що це гра?» — виправдовувався він.

Короткометражні зустрічі, що не ведуть до значущих наслідків, люди звикли називати фліртом, супроводжуючи це слово епітетами «легкий», «безвинний». Та чи завжди ці любовні ігри такі безболісні? Слово — **головному спеціалісту, психологові-консультанту Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва Віолетті ЛЕВІНІЙ:**

— Флірт — це, як правило, початок залицяння, нормальний біологічний механізм, необхідний для того, щоб сподобатися партнеру. Його можна порівняти з тим, як птахи показують пір'я одне одному з метою привабити. Я б визначила флірт як емоційні стосунки, які можуть призвести або не призвести до серйозніших, зокрема, сексуальних, контактів. Після того, як одному з партнерів вдалося привернути увагу другого, процес різно зупиняється (тобто людина фліртує, бажаючи лише пограти). Раптом відбувається щось дивне і неприродне, подібне до того, що, приміром, хтось вивчив абетку, але так і не навчився читати.

— Однак чимало людей вдаються до таких вчинків. Чому?

— Для чоловіка, та, власне, й жінки, флірт — це насамперед підвищення самооцінки. А далі починаються розбіжності, зумовлені відмінностями жіночої і чоловічої психології. Чоловік, задумуючи нетривалу, а може, й тривалу пригоду, раптом лякається відповідальності й ховається у затінок. Жінка навпаки, не може ставитися до цього несерйозно, вона обов'язково починає прокручувати подумки майбутній розвиток стосунків з партнером і активно прагне логічного продовження. І тут не треба дивуватися, адже у представниць слабкої статі цю програму закладено біологічно: жінка має думати про сім'ю, продовження роду. Чоловіка може цілковито влаштувати і короткочасна розвага, зміна звичної обстановки.

— Чи згодні ви з думкою, що флірт поза шлюбом урізноманітнює сімейне життя?

— Я гадаю, що кращий засіб подолання рутини — це флірт всередині родини, коли чоловік і дружина різними ігровими методами намагаються знову привернути взаємну увагу, надати свіжості своїм стосункам.

— Жінки здебільшого дуже болісно переживають розчарування у коханій людині. Як не переплутати флірт із проявами серйозних почуттів?

— Флірт і кохання — принципово різні речі. Кохання — це коли інша людина живе для вас, хоче зробити вас щасливою. А у флірті партнер немовби милується своєю красою біля дзеркала. Він демонструє вам власний позитив, але це не означає, що він турбується про вас, він просто поставив мету зробити так, щоб ви у нього закохалися. А коли досягає її, каже собі: «Зрозуміло, я такий само привабливий, як був раніше», і припиняє стосунки. Ви ж уже палко закохані... Поведінка такого чоловіка досить егоїстична: він намагається взяти увагу, захоплення жінки — своєрідне підживлення для свого самолюбства, але зовсім не думає про почуття жінки. Мабуть, у нього не все благополучно в родині, якщо він влаштовує такі ігри. Чоловікам, які фліртують, я порадила б пояснити партнерці ситуацію: «Ми просто добре проводимо час, і нічого серйозного в нас не буде». Так принаймні буде чесно.

— Та чомусь майже ніхто так не робить...

— Тому що майстри флірту знають: після такого освідчення жінка навряд чи ще хоч раз зустрінеться з ними.

Розмову вела Тетяна КРОП.

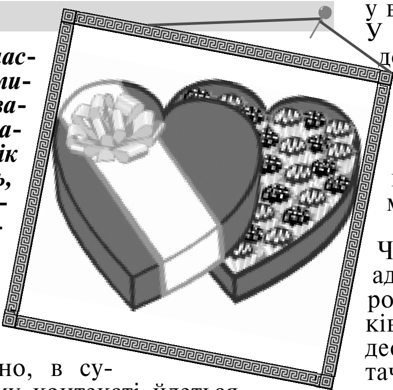
Від «Сім'ї». Можливо, не все так сумно. І часом видається: флірт — явище зі знаком «плюс», а не «мінус». До речі, один недурний чоловік помітив: флірт на роботі підвищує продуктивність праці...

Фото з архіву «ГУ».

Ювілей для двох

Гірко!

Ми завжди пам'ятаємо про свій вік і часто-густо нарікаємо на роки. Але з плином часу за роботою і турботами інколи забуваємо про те, що своє літочислення є також і в нашої родини, кохання. Оскільки пік реєстрації шлюбів припадає саме на осінь, то напевно багато в кого з вас на носі річниця весілля. Для тих, хто нині розмірковує, що подарувати рідній людині, ці ремарки (деякі з них видаватимуться вам аж надто оптимістичними, але чому б не помріяти?).

Зелене весілля — день шлюбу. Має запам'ятатися. Зокрема й подарунками.

Ситцеве весілля — річниця сімейного життя. Цього дня традиційно чоловік і жінка дарували одне одному ситцеві хустки. А ви подаруйте добротний одяг. Дбайливо і практично!

Паперове весілля — дворіччя. Ви не проти, щоб до річниці поміняти шпалери в квартирі? Гарний ремонт — затишок і комфорт у домівці.

Шкіряне весілля — трирічча. Знову-таки час причепуритися. Тільки цього разу подбайте і про шкіряне взуття.

Дерев'яне весілля — п'ята річниця. Зазвичай ювілярам дарували речі з дерева. А чому б не подумати про гарні дерев'яні меблі?

Чавунне весілля — шестиріччя. Напевно, в сучасному контексті йдеться про побутову техніку.

Мідне весілля — семиріччя шлюбу. Традиційно чоловік і дружина обмінюються мідними монетами. Одне слово, час подумати про майбутнє («чорний день», якщо бажаєте) і поповнити рахунок у банку.

Жерстяне весілля — восьма річниця. Гості та родичі дарують подружжю блискуче кухонне начиння із жерсті.

Фаянсове весілля — дев'ятиріччя. Придбайте милу дрібничку з фаянсу, нехай у вашому житті стане трохи більше буржуазного шику і краси.

День троянд — десятиріччя. Подаруйте одне одному цей легендарний мільйон червоних троянд: доведіть, що романтики і навіженства у вашому житті ще о-го-го скільки! У крайньому разі вирушайте в подорож туди, де ці троянди цвітуть на кожній клумбі.

Скляне весілля — п'ятнадцятиріччя. Просто не знаю, що й порадити. Зверніть увагу на крихкі субстанції в домівці, поміняйте старі вікна, чи що.

Порцелянове — двадцятиріччя. Час обновити родинний фарфор, адже сім'я збільшується, незабаром на всіх невісток, зятів та онуків тієї порцеляни, що вціліла за десятиліття шлюбу, може і не вистачити.

Срібне весілля — двадцятип'ятиріччя. Срібна прикраса або годинник у подарунок, звісно, виправдають назву. Але, погодьтеся, за чверть століття «молодята» заслужили одне в одного і дорожчий подарунок.

Золоте весілля — п'ятдесятиріччя. Вітаємо, золоті ви наші! Ото вже й справді, про які подарунки може йтися, якщо ви зробили більше — подарували одне одному себе, а світові — дітей і онуків (вони й мають подбати про ювілей та подарунки).

До речі, якщо серед читачів «Голосу України» є родини, котрі переступили золоту межу, напишіть нам (ліпше з фото). Ми обов'язково розповімо про вас на сторінках «Сім'ї».

Юлія ПОТАПЕНКО.

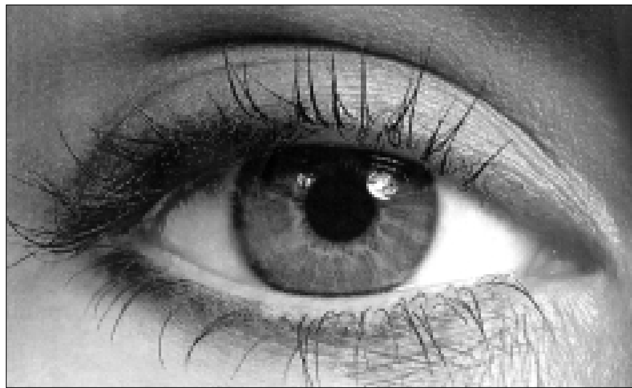
Ягода для очей

Дивись!

Не секрет, що люди, які страждають на короткозорість, гірше бачать в сутінках. До того ж дехто присмеркової зимової пори заощаджує освітлення, примушуючи очі перенапружуватися. В результаті сітківка втрачає значно більше світлочутливого пігменту родопсину, ніж зазвичай. Тому очам вкрай потрібна підтримка у вигляді вітамінів та мікроелементів. І ліпший рецепт у цьому разі —протерті чорниці з цукром. Хоча можна скористатися і готовими препаратами, що містять екстракт чорниці. В них концентрація корисних для очної сітківки речовин значно вища, тож вживання однієї таблетки або капсули може замінити два кілограми свіжих ягод. Внаслідок цього відновиться зоровий пігмент родопсин, поліпшиться кровообіг очного дна, що сприятливо впливатиме на зір.

Бережіть і «живіть» ваші очі!

Ю. П.

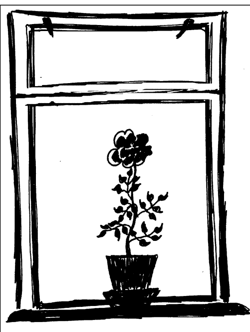
Вороги зелених друзів

Сад на підвіконні

Стільки сил віддано влітку овочам на грядках і квітам на газоні, і як рідко згадували ми про їхніх родичів, що живуть на підвіконнях та балконах квартир. Але дачний сезон закінчився, і ми з сумом дивимося на оголені дерева. А так хочеться, щоб і нині нас оточували зелені та квітучі рослини. Сьогодні ми поговоримо про здоров'я кімнатних квітів та наші помилки під час догляду за ними.

Шкідники або хвороби вражають рослини нечасто, значно частіше вони хворіють, а то й гинуть, коли одержують мало або надміру те, що їм життєво необхідне. Завдання квітникаря — розпізнати причину хвороби і ліквідувати її якнайраніше. Тоді гарна здорова рослина радуватиме вас чудовим ростом і цвітінням. Ось найсерйозніші та найпоширеніші причини загибелі «зелених».

Пересушування грунту. Якщо одні рослини (кактуси, сукуленти) можуть миритися з браком води, то інші (пальми, папороть) можуть загинути навіть від одноразового пересушування грунту.

Перезволоження грунту. Взимку це найчастіша причина загибелі рослин. Листя перезволожених рослин никне, а власники вважають, що їм не вистачає вологи, і заливають далі. Знайте, що взимку більшість рослин перебуває в стані спокою і рідко потребує поливання — тільки для того, щоб геть не засохнути.

Холодні ночі. Особливо небезпечні, коли вдень утримувати рослину в теплі або на спеці. Адже рослини страждають не так від пониженої температури, як від перепаду температур. Шкодить це і мешканцям підвіконь. Тому на ніч чутливі до холоду рослини в глиняних вазонах (вони особливо переохолоджуються) необхідно переставити з підвіконня або бодай покласти пінопласт під горщики. Цікаво, що рослини в пластикових вазонах майже не страждають від нічного переохолодження.

Сильне сонячне світло. Деякі рослини не виносять прямого сонця. Влітку їх треба обов'язково притінити. Для цього достатньо приклеїти до віконної шибки аркуш паперу або прозорої кальки.

Підготувала Уляна СОФІЙСЬКА.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

(Далі буде.)

Маленькі хитрощі

Таємниці господарочки

■ Швидке розмішування уповільнює варіння. Розмішуйте соуси, супи повільними, круговими рухами, розширюючи кола.

■ Щоб жир під час смаження менше розбризкувався, посипте сковорідку сіллю.

■ Зелень та овочі зберігають колір, якщо у воду, в якій вони варяться, покласти щіпку питної соди.

■ Щоб варене м'ясо було соковите, його занурюють у киплячу воду, яка має злегка закривати його. Воду з м'ясом доводять до кипіння, після чого, зменшивши вогонь, продовжують варити за ледь помітного кипіння до цілковитої готовності.

■ Немолода яловичина стане ніжніша та легко увариться, якщо її спочатку натерти сухою гірчицею. А через кілька годин, перед варінням, м'ясо миють у холодній воді.

■ Якщо ви запікаєте м'ясо в духовці, поливайте його лише гарячою водою чи бульйоном. Від холодної води воно стає жорстким.

■ Печінка буде дуже смачна, якщо її перед тим, як смажити, потримати дві-три години в молоці.

■ Щоб відбивне м'ясо було м'яке, намажте його сумішшю оцту й олії та залиште так на одну-дві години, після чого запечіть.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.10 Клуб Суперкниги.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Нова армія.
10.30 Прописи.
11.00 Модна лінія.
11.25 Здоров'я.
11.55 Аеросалон.
12.10 Подорож у дитинство.
12.30 Сільський час.
13.20 Діловий світ. Тиждень.
13.50 «Саме той» про себе.
14.15 Мультфільм на замовлення.
14.45 Для тих, хто вдома.
15.00 Новини.
15.20 Творчий вечір Володимира Матвієнка «Моя зоря».
16.20 Перехрестя.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Історія однієї картини. М. Пимоненко. «Жниця».
17.35 Пілігрим.
18.00 Недільні зустрічі.
18.30 Люди і долі.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Худ. фільм «Момо».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Футбольні діалоги.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Чітко і ясно.
10.50 Реальний сектор.
11.30 Польова пошта пам'яті.
12.10 Естрадна прем'єр-ліга.
12.45 Резонанс.
13.10 Родом з України. А. Харитонов.
13.40 Панацея.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Худ.фільм «Королева бензоколонки».
08.20 Аншлаг, аншлаг.
09.15 Лото-забава.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Медовий місяць.
15.50 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.40 Док.фільм «Клички. Брати до крові». 1 серія.
17.20 Бокс по-справжньому. Віталій Кличко — Ларі Дональд.
18.25 Шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Останній герой-2.
21.30 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Дикий, дикий вест».
23.30 «Аргумент кіно» представляє. Худ.фільм «Ті, що співають під дощем».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».
07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Мультфільм.
08.40 Сміхопанорама.
09.20 Прокинься і співай!
10.15 Телефортуна.
10.55 Уїк-енд.
11.30 Караоке на майдані.
12.10 Програма «Усе для тебе».
12.40 Мелорама.
13.25 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.20 Серіал «Кодове ім'я «Вічність».
15.15 Жарт за жартом.
15.55 Худ.фільм «Чернець».
17.35 Худ. фільм «Красуні».
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 Худ.фільм «Смертельна зброя-3».
23.10 Проект-F.
23.55 Фільм О. Балабанова «Замок».

ICTV

05.35 Худ. фільм «Школа краси».
07.05 Мандрівки натураліста.
07.35 Мультсеріал «Вуді Вудпекер».
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.01 Мультсеріал «Шоу Нудника».
08.30 Худ. фільм «Малюк-каратист».
10.45 Коронна страва.
11.25 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Шоу Олени Степаненко.
14.05 Худ. фільм «Прикрий мене».
14.55 Худ. фільм «Кулл-завойовник».
16.45 Серіал «Ейр Америка».
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Чудовий».
21.00 Худ. фільм «Пітони-2».
23.00 Штрафний удар.
23.35 Кентавр.
00.00 Нокаут. Новини світового боксу.
00.35 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
01.05 Ковток історії.

Мовлення на Київ і область

01.25 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ. фільм «Пітони-2».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.10 Ні пуху ні пера.
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд. Гори з розуму.
10.25 Худ.фільм «Площа Вашингтона».
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Док. серіал «Передова». «Операція «Драгун».
13.20 Худ.фільм «Дар Ніколаса».
14.55 Футбол.Кубок України. 1/4 фіналу. «Ворскла»(Полтава) — «Динамо»(Київ).
17.00 Колія.
17.20 Гумористична програма «Засада».
18.00 Автостиль.
18.20, 21.25, 01.30 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.
20.30 Бізнес-студія.
23.25 Худ.фільм «Жінки за гратами».

НОВИЙ КАНАЛ

07.45 Церква Христова.
08.00 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».
08.30 Мультсеріал «Кокобіл».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Біттлборги».
10.00 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.50 Худ.фільм «Невиправний брехун, або Правдива казка з гарним кінцем».
12.35 Серіал «Індіана Джонс. Поїзд-привид».
14.15 Репортер.
14.45 Худ.фільм «Разом із Ділдами».
16.35 Худ.фільм «Датч».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Максимальний ризик».
21.00 Худ.фільм «Втеча із Шоушенка».
23.35 Гол!
00.50 Худ.фільм «Вій».
02.05 Худ.фільм «Датч».
03.45 Худ.фільм «Втеча із Шоушенка».
06.05 Мультфільми.

ГРТ

08.00 Новини.
08.10 Худ. фільм «Сказання про землю Сибірську».
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Служу Росії!
10.40 Рятувальники. Екстрений виклик.
11.10 Телеканал «Новий день». «Генії і лиходії».
11.35 Телеканал «Новий день». «Далека палуба».
12.00 Филимонов і компанія.
12.25 Дог-шоу.
13.10 «Непутні нотатки» з Д. Криловим.
13.25 Доки всі вдома.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 Хто хоче стати мільйонером?
15.00 Розумниці і розумники.
15.25 ЗНАТОКИ повертаються. Худ. фільм «Бумеранг». Справа № 20.
18.30 Худ. фільм «Стомлені сонцем».
21.00 Часи.
22.05 Останній герой-2. «Бумеранг».
23.10 «Норд-Ост», ми з тобою!.
00.20 ЗНАТОКИ повертаються. Худ. фільм «Бумеранг». Справа № 20.

РТР

05.20 Худ. фільм «Садко».
06.45 Серіал «Дракоша і компанія».
07.10 Російське лото.
08.00 ТБ «Бінго-шоу».
08.35 Вісті. Москва.
09.15 Ранкова пошта.
09.50 Містечко.
10.20 Худ. фільм «Прибульці».
12.10 Парламентський час.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Діалоги про тварин.
15.10 Моя сім'я.
16.05 Аншлаг.
17.00 Худ. фільм «Таксі».
18.50 У «Містечку».
20.10 Спеціальний кореспондент.
20.35 М. Задорнов. Науковий трактат «Ми».
22.00 Худ. фільм «Таксі-2».
23.45 Худ. фільм «Шість».
01.45 Спорт за тиждень.

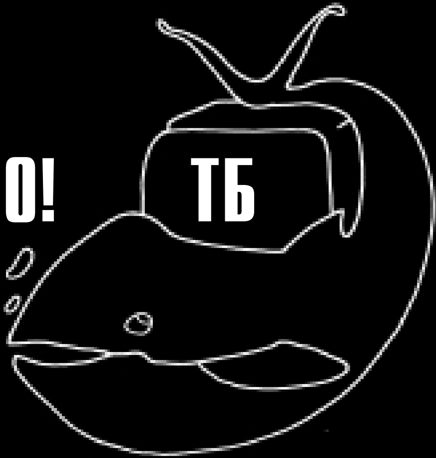
НТБ

06.15 Серіал «Блакитне дерево».
07.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Мері Поппінс, до побачення!». 2 серія.
08.20 Без рецепта.
09.05 Фактор страху.
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися!
11.05 Професія — репортер.
11.25 Служба порятунку.
12.05 Худ. фільм «Увага! Всім постам...»
13.45 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» із Ю. Липатовим.
15.20 Телефільм «Історії мисливця за крокодилами».
15.45, 16.05 Принцип доміно.
17.05 Цілком таємно.
17.50 Худ. фільм «Ідеальне вбивство».
20.00 Нещодавно.
21.30 Серіал «Клан Сопрано». 5 і 6 серії.
23.55 Ляльки.
00.10 Журнал Ліги чемпіонів.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

у МОРІ інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 18 — 24 ЛИСТОПАДА

Претендент на премію

Авторський документальний телепроект Юрія Макарова «Мій Шевченко» висунуто на конкурс предентентів на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка. Ця премія — найвища творча нагорода за твори в галузі літератури та мистецтва в незалежній Україні. Перший відбірковий тур пройшов 14 листопада, а переможця традиційно буде названо 9 березня наступного року, в день народження Великого Кобзаря.

Автор «Мого Шевченка» має всі шанси стати володарем цієї премії. Своїм документальним дослідженням життя та творчості українського поета Макаров, певно, задовольнив інтереси багатьох співгромадян, що так чи інакше цікавляться цією знаковою постаттю світової літератури та історії. Міністерство освіти та науки України рекомендувало цей фільм для перегляду в середніх навчальних закладах.

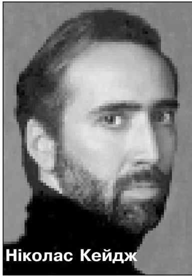
Олег БАЙДА.

Нові розслідування Насті Каменської

У грудні на глядачів каналу «1+1» чекає нова багатосерійна зустріч з майором Московського карного розшуку Анастасією Каменською. Серіал знято за мотивами детективних історій письменниці Олександри Мариніної. У головній ролі — Олена Яковлєва **(на знімку)**.

АНОНСИ

Ніколас Кейдж

На захід від Червоної скелі

ICTV, понеділок, 22.30

Лара Флінн Бойл

Трилер. Герою фільму хазяїн кафе при дорозі, приймаючи його за найманого вбивцю, замовляє вбивство власної дружини. А та платить удвічі більше за вбивство свого чоловіка. Тим часом у місті з'являється справжній кілер...

Реж. Джон Дав. У ролях: Ніколас Кейдж, Денніс Хоппер, Лара Флінн Бойл.

Дядечко Бак

ICTV, середа, 19.15

Макколей Калкін

Комедія. Ледачого, доброзичливого дядечка-одинака (Кенді) просять подбати про племінників у час сімейної кризи їхніх батьків. До дядька Бака ті звернулися від розпачу: більше залишити дітей немає з ким. Трішки везіння, багато любові і дядько Бак зуміє всіх здивувати у цій зігріваючій серце милій комедії.

Реж. Джон Х'юз. У ролях: Джон Кенді, Емі Медіген, Джин-Луїза Келлі, Макколей Калкін.

Леонід Куравльов

Ти — мені, я — тобі

Новий канал, п'ятниця, 20.15

Світлана Світлична

Комедія. В Івана Сергійовича Кукшина, столичного банщика, вельми знана клієнтура. Будь-який дефіцитний товар завжди до його послуг.

Реж. Олександр Сєрий. У ролях: Леонід Куравльов, Тетяна Пельтцер, Алла Мещерякова, Світлана Світлична.

Чудовий

ICTV, неділя, 19.05

Жаклін Біссе

Пригоди. Автор детективів Франсуа Мерлен не відмовляє собі в авантюрних переживаннях і радощах. Сам він любить перевтілюватися в героя своїх книжок — безстрашного шпигуна Боба, а своїх знайомих — сусідку і видавця — трансформує в супровідних персонажів: подругу шпигуна і полковника спецслужб на прізвище, між іншим, Карпофф. Бельмондо у двох іпостасях: автора і персонажа — є від чого отримати насолоду!

Реж. Філіпп де Брока. У ролях: Жаклін Біссе, Жан-Поль Бельмондо, Жан Лефевр.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Панорама.
10.05 Служба розшуку дітей.
10.10 Абетка безпеки.
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста». Фільм 1 «Еллі у чарівній країні».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Автор представляє свій твір. «Л.Дичко. «Швейцарські фрески».
11.40 Театральний сюжет. Прем'єра. «Тартюф» на сцені театру ім.І.Франка.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Урочистості з нагоди святкування Дня студента.
13.25 Закон є закон.
13.30 Фестиваль «Пані Києва-2002» представляє.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. Юнацько-молодіжний канал «Студія «5»
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста». Фільм 3 «Смарагдове місто».
16.35 Надзвичайна ситуація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Театральний Київ.
17.35 Мультфільм.
17.50 Господарі землі.
18.05 Конкурент.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Світ. Огляд.
19.30 Діловий світ.
19.35 Вікно в Америку.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Наш футбол.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Ретроспектива Польського ТБ. «Щось за щось». ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Освіта ХХІ століття». Профільна освіта — вимога часу (на прикладі Київського ліцею № 142). Частина 2.
11.35 «Подорож країною Дракона».
11.50 «Наша мова».
12.20 Панацея.
12.45 Від сузір'я до сузір'я.
13.15 У світі хороших новин.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.30, 21.45, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Поліцейська академія».
08.55 Без Табу з О. Герасим'юк.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
14.55 Аншлаг, аншлаг.
15.50 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.40 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.40 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Розплата».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Менти-3».
21.15 Серіал «Лінія захисту». 1 серія.
22.20 Стати зіркою.
23.15 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.10 ТСН.
00.40 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

14.00 Мультсеріал «Покемон».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.00, 17.00, 18.00 Новини.
15.20 Все для тебе.
15.45 Третій зайвий.
16.10 Молодіжний серіал «Еліас».
17.10 Велике прання.
18.20 Серіал «Ізабелла».
19.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 На лінії вогню.
21.15 Серіал «Льодовиковий період».
22.25 Худ. фільм «Російський кілер».
00.20 Подробиці. Підсумки дня.
00.45 Великі злочини XX ст.
01.25 Молодіжний серіал «Еліас».
02.10 Телефортуна.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Дивні злюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Серіал «Повне мамаду».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Висока хвиля».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Солдати фортуни».
15.10 Мультсеріал «Кліффорд».
15.35 Мультсеріал «Дивні злюки».
16.00 Серіал «Клариса все пояснить».
16.25 Серіал «Кенан і Кел».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Головна ціль».
21.10 Серіал «Комедійний квартет».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «На захід від Червоної скелі».
00.30 Серіал «Квантовий стрибок».
01.25 Серіал «Парадайз Фоллз».
Мовлення на Київ і область
01.55 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.25 Худ. фільм «На захід від Червоної скелі».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.30 Живе кіно.
11.00 Худ.фільм «Смерть неаполітанського математика».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
22.10 Конкурс коментаторів. Кальчо. Тур перший.
22.25 Ні пуху ні пера.
22.45 Автостиль.
23.05 «Вікна». Кримінал.
23.15 Серіал «Клуб насолоди».
00.15 «Вікна». Опівночі.
00.40 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.40 Серіал «Загін «Акапулько».
02.40 «Вікна» у світ.

НОВИЙ КАНАЛ

14.00 Худ.фільм «Облога».
16.10 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів».
16.35 «Єралаш».
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.20 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Огарьова, 6».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Серіал «Західне крило».
01.10 Служба розшуку дітей.
01.20 Спортивний огляд «Жилетт».
01.40 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
02.05 Невигадане життя.

ГРТ

13.30 Худ. фільм «Таємничий острів».
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Зірка шерифа».
17.20 Дог-шоу.
18.00 Новини.
18.30 Жарт за жартом.
19.05 «Єралаш».
19.25 Велике прання.
20.15 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Льодовиковий період».
22.30 Неосяжний Рязанов. Ювілей.
00.00 Інший час.
00.40 «На футболі» з В.Гусєвим.
01.10 Апологія.
02.15 Серіал «Інспектор Деррік».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Клуб перших дружин».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Віра, надія, любов.
12.15 Експертиза.
12.30 Док фільм «Двісті років на службі Вітчизні».
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Серіал «До розслідування приступити».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Стань зіркою.
17.20 Вісті. Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті. Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3».
22.35 Культурна революція.
23.40 Сінеманія.
00.10 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.45 Серіал «Клан Сопрано». 1 серія.
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Нещодавно.
11.05 Худ. фільм «Чужі листи».
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Агент національної безпеки». «Шантаж».
17.15 Увага. Розшук!
18.00 «Сьогодні» із Т. Митковою.
18.35 Серіал «Кріт-2».
19.45 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
21.00 «Сьогодні ввечері» із К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.25 Гордон

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Мультсеріал «Казки вулиці Брока».
10.30 Дитяча лінія.
10.45 Створи себе.
11.05 Від сузір'я до сузір'я.
11.25 Хто в домі хазяїн?
11.55 Новація.
12.05 Парламент.
12.50 Олімпійська панорама.
13.20 Classic-прем'єр.
13.50 Реліквії та храми України.
13.55 День Пам'яті жертв голодомору та політичних репресій.
14.20 Не все так погано.
14.45 Для тих, хто вдома.
15.00 Новини.
15.10 Бути жінкою.
15.30 Творчий вечір Володимира Матвієнка «Моя зоря».
16.25 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Крихітка.
17.40 Естафета.
18.00 Родом з України.
18.30 Славутич — зона життя.
18.45 Пані, панночка, панянка.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Відбірковий матч чемпіонату Європи з баскетболу. Чоловіки. Збірна України — збірна Голландії. У перерві — 19.45 Новини.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.50 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
22.50 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 9-й вал.
10.55 Пенсійна реформа.
11.30 До Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Док.фільм «Гать будуйте крепку та високу».
12.05 Милосердя.
12.35 Надзвичайна ситуація.
12.55 Бізнес за правилами.
13.30 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.
07.35 33 квадратні метри.
08.05 Серіал «Чорний ворон».
09.05 Прихована камера.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Побачення всліпу.
15.55 Серіал «Менти-3».
16.55 Серіал «Марш Турецького-2». «Прострочена віза».
18.25 Аншлаг, аншлаг.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 КВН. Російська ліга.
22.20 Док.фільм «Клички. Брати до крові». 1 серія.
23.15 Бокс по-справжньому. Віталій Кличко — Ларі Дональд.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».
07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Містечко.
08.55 Планета Здоров'я.
09.25 Доки всі вдома.
10.15 Бадьорого ранку!
11.05 Дефіцит-шоу «Хто крайній?».
11.35 Смачно з Борисом Бурдою.
12.15 Планета тварин.
13.15 Студія «Юніверсал» представляє. «Американський хвостик-4».
14.30 Пісня року. Осінь.
15.45 Всесвітня історія в «Гусаках».
16.15 Світ магії.
17.20 Худ. фільм «Батько наречено́ї-2».
19.20 Містечко.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 N-кілометр.
20.50 Худ.фільм «Ширлі-мирлі».
23.30 Камера сміху.
00.10 Худ.фільм «Межа швидкості».

ICTV

05.05 Худ. фільм «Майкл Кейл проти всесвітніх новин».
06.30 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.00 Перехрестя.
07.35 Телевізійний центр моди.
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.10 Мультсеріал «Шоу Нудника».
08.40 Мультсеріал «Том і Шина».
09.10 Худ. фільм «Про тих, хто викрав Місяць».
10.30 Худ. фільм «Дикун».
12.25 Ковток історії.
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.30 Серіал «Прикрий мене».
14.25 Худ. фільм «Щасливчик Хеппі Гілмор».
16.05 Серіал «Ейр Америка».
17.00 Галопом по Європах.
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Кулл-завойовник».
21.10 Шоу Олени Степаненко.
22.10 Худ. фільм «Школа краси».
00.10 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.45 Худ. фільм «Уроки музики». Мовлення на Київ і область:
02.15 Худ. фільм «Випадкові зв'язки».
03.40 Серіал «Ейр Америка».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.00 Імпреза.
09.30 Домовий.
09.45 Кава з молоком.
10.00 Ви практично здорові.
10.30 Док.серіал «Світ дикої природи». «Про тварин, які здатні вести подвійне життя».
11.00 Худ.фільм «Між янголом і бісом».
13.10 Живе кіно.
13.30 Експансія.
13.50 Наш час.
14.05 Рейс.
14.25 Цілком таємно.
15.20 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
16.15 «Вікна». Спорт.
16.45 Худ.фільм «Площа Вашингтона».
19.00 «Вікна». Новини.
19.15 Худ.фільм «Краще не буває».
22.05 Худ.фільм «Ліфт».
00.20 Худ.фільм «Паніка».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Серіал «Пеппі Довгапанчоха».
08.30 Мультсеріал «Кокобіл».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.30 Серіал «Біттлборгі».
10.00 За гроші!
10.50, 12.40 Світ індійського кіно.
12.20 Запитайте у лікаря.
14.00 Невигадане життя.
14.35 Репортер.
15.05 Худ.фільм «Ти — мені, я — тобі».
16.40 Худ. фільм «Джоні Небезпечно».
18.30 Репортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Разом із Ділдами».
21.00 Худ.фільм «У дзеркала два обличчя».
23.30 Серіал «Латинський коханець».
00.45 Худ.фільм «Чоловік-русалка».
02.20 «Бівіс і Батхед».
03.30 Худ.фільм «У дзеркала два обличчя».
05.30 Світ індійського кіно.

ГРТ

08.00 Новини.
08.10 Худ. фільм «Кубанські козаки».
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Грай, гармонь улюблена!
10.50 Слідство веде Колобков.
11.10 Телеканал «Новий день». «Шукачі».
11.35 Поле чудес.
12.30 Сміхопанорама.
13.00 Смак.
13.15 Здоров'я.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 У світі тварин.
14.45 ЗНАТОКИ повертаються. Худ. фільм «Пожежа». Справа № 19.
16.30 Таємниці забутих перемог. «Легендарна втеча із полону».
16.55 Людина і закон.
17.35 Зроби мені смішно.
18.00 Новини.
18.10 Подорожі натураліста.
18.45 Жарт за жартом.
19.15 «Єралаш».
19.30 «Срібна куля». Людмила Савельєва.
20.05 Хто хоче стати мільйонером?
21.00 Час.
21.30 Худ. фільм «Кадриль».
22.55 Валерій Меладзе. Кращі пісні.
00.05 Худ. фільм «Російська рулетка».
01.25 Реальна музика.
01.50 ЗНАТОКИ повертаються. Худ. фільм «Пожежа». Справа № 19.

РТР

05.20 Худ. фільм «Гонщики».
06.40 Студія «Здоров'я».
07.10 Серіал «Дракоша і компанія».
07.35 Золотий ключ.
08.00 Військова програма.
08.20 Два роялі.
09.20 Сам собі режисер.
10.20 Сто до одного.
11.15 У пошуках пригод.
12.10 Клуб сенаторів.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Старики-розбійники».
15.00 Худ. фільм «Принц Перлового острова».
17.00 Кімната сміху.
17.50, 19.50 Серіал «Бригада».
19.25 Дзеркало.
21.00 Стань зіркою.
22.00 Худ. фільм «Амели».
00.30 Худ. фільм «Дансер».

НТБ

05.50 Худ. фільм «Горбоконик».
07.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Мері Поппінс, до побачення!». 1 серія.
08.05 Смачні історії.
08.20 Подорожі натураліста.
09.05 Кулінарний поєдинок.
10.05 Кримінальне питання.
11.05 Із Золотого фонду НТБ. «Мавзолей».
12.05 Серіал «Денніс-мучитель».
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» із Ю. Липатовим.
15.20 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
16.05 Шоу Олени Степаненко.
17.05 Фактор страху.
18.00 «Сьогодні ввечері» із Ю. Липатовим.
18.30 Серіал «Агент національної безпеки». «Транзит».
19.40 Худ. фільм «Аналізуй це».
21.50 Серіал «Клан Сопрано». 4 серія.
23.00 Професійний бокс. Кращі боксери світу. Насем Хамед проти Пола Інгла.
00.20 Худ. фільм «Безсмертний».

АНОНС

Дикун

ICTV, 10.30

Катрін Деньов

Комедія. Неллі втекла за чотири дні до власного весілля, прихопивши картину Тулуз-Лотрека. А Кутанс сховався від дружини і від роботи на власному острівці. Доля зводить цих людей разом, і вони воюють за незалежність, одне з одним і з навколишнім світом.

Реж. Ж.-П. Раппено. У ролях: Катрін Деньов, Ів Монтан.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Немеркнучі зірки. Даніїла, Марія та Ніна Байко. Частина 2.
11.40 До 85-річчя заснування Української Академії мистецтв.
11.50 Док. фільм «Про життя і смерть художника Лимарева і не тільки».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 До Дня Пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Док. серіал «Літопис національного відродження. Українська ніч 33-го...». Фільм 4.
13.25 Служба розшуку дітей.
13.30 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста». Фільм 6 «Таємниця чаклунки Гінгеми».
16.20 Надвечір'я.
16.45 Новація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Домашній лікар.
17.40 Приймальня столичної влади.
18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 Фаза.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Милосердя.
22.50 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.50 Подорож у дитинство. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Бачу землю». Есе Вадима Скуратівського. Про одну забуту нескінченну війну.
11.30 Штрихи до портрета. Портрети Л. Гопанчука.
11.45 «Хроніка XX століття». А. Малишко.
12.20 Хто в домі хазяїн?
12.50 Право.
13.30 Абетка безпеки.
13.35 Служба розшуку дітей.
13.40 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.50, 23.15, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту». 4 серія.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.50 33 квадратні метри.
15.25 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.15 Останній герой-2.
17.20 Серіал «Бригада».
18.25 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Прихована камера.
21.10 Серіал «Менти-3».
22.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Всупереч смерті».
00.10 ТСН.
00.40 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Караоке на майдані.
06.30 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Жарт за жартом.
08.20 Серіал «Надзвичайна пригода».
09.30 Серіал «Любов.ru».
10.35 Серіал «Курортний роман».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Великі романи XX ст.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.
16.10 Перехрестя кохання.
17.10 Серіал «Льодовиковий період». Заключна серія.
18.05 Серіал «Ізабелла».
19.00 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Поле чудес.
21.50 Худ. фільм «Абсолютна влада».
00.00 Худ.фільм «Той, хто худне».
01.40 Молодіжний серіал «Еліас».
02.35 Концерт REM. Unplugged.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Кіборг-охоронець».
14.45 Мультфільм.
15.10 Мультсеріал «Кліффорд».
15.35 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
16.00 Серіал «Клариса все пояснить».
16.25 Серіал «Кенан і Кел».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Щасливчик Хеппі Гілмор».
21.10 Серіал «Повне мамаду».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.30 Худ. фільм «Коханець».
00.50 Худ. фільм «Майкл Кейл проти всесвітніх новин». Мовлення на Київ і область:
02.30 Сторінками тележурналу «Плейбой».
02.55 Худ. фільм «Уроки музики».
04.05 Серіал «Ейр Америка».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Імпреза.
10.00 На перший погляд. Австрія. Файстек.
10.25 Худ.фільм «Бермудський трикутник».
12.05 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Цілком таємно.
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Док. серіал «Передова». «Операція «Драгун».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
20.30 Час «К».
21.00 Худ.фільм «Між янголом і бісом».
23.15 «Вікна». Кримінал.
23.25 «Вікна». Опівночі.
23.45 Худ.фільм «Інтимні зізнання».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Фактор хаосу».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.50 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.15 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.35 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс-мучитель».
16.05 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів».
16.30 «Єралаш».
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Посміхніться. Вас знімають.
20.15 Худ.фільм «Ти — мені, я — тобі».
22.10 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.40 Погода.
23.50 Серіал «Латинський коханець».
01.05 Служба розшуку дітей.
01.20 Зона ночі.
02.05 Худ.фільм «Не сумуй!».
03.30 Принцип доміно.
04.20 Серіал «Латинський коханець».
05.15 Серіал «Макс: янгол із темряви».
05.55 «Єралаш».
06.25 Худ.фільм «Не сумуй!».

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.20 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.00 Серіал «Льодовиковий період». Заключна серія.
13.55 «Льодовиковий період». Досьє.
14.30 Самі з вусами.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 КВН-2002.
17.00 Останній герой-2. «Тигри».
18.00 Новини.
18.25 Филимонов і компанія.
18.55 VRS-камера.
19.20 Велике прання.
20.15 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.35 Поле чудес.
22.35 Худ. фільм «Дике полювання короля Стаха».
00.45 Серіал «Інспектор Деррік».
01.45 Нічний «Час».
02.00 Док. детектив. «Чикаго на Борисовських ставках». Справа 2002 року.
02.30 Худ. фільм «Фотографія з жінкою і диким кабаном».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.
10.20 У пошуках пригод.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Мусульмани.
12.45 Вісті. Москва.
13.20 Моя сім'я.
14.15 Кімната сміху.
15.15 Серіал «Комедійний коктейль».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Сам собі режисер.
17.20 Вісті. Москва.
17.50 Аншлаг.
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті. Москва.
19.50 Творчий вечір І. Крутого.
22.55 Ставка.
23.30 Худ. фільм «Пекельний хмарочос».
01.25 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-5».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Док.серіал «Злочин і кара».
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися!
11.05 Худ. фільм «Коло приречених».
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
17.20 Очна ставка.
18.00 «Сьогодні» із Т. Митковою.
18.35 Свобода слова.
20.00 Худ. фільм «Удар Лотоса».
22.10 Усе відразу!
22.45 Худ. фільм «Смерть у Голлівуді».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Фестиваль «Україна — рідний край». Післямова.
11.40 Золотий фонд «Укртелефільму». Муз. фільм «Трояка ружа».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 До Дня Пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Док. серіал «Літопис національного відродження. Українська ніч 33-го...». Фільм 1.
13.55 Абетка безпеки.
14.00 Закон є закон.
14.05 Фестиваль «Пані Києва-2002» представляє.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»
15.35 Мультсеанс. «Чарівник Смарагдового міста». Фільм 4 «Королівство Бастінди».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Програма із циклу «Світ авіації і туризму».
17.55 «Автографи» Ю.Вересоцького.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 Казна держави.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Док. фільм «Світ Швейцарії».
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Народна артистка України Л. Сандулеса у музичному фільмі «Лілія».
11.00 Мультфільм. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 Французька година. Урок французької мови №12. Наук.-поп. фільм, новини, кліпи.
11.50 «Цей таємничий світ» з А. Дмитруком. «В Йорданії є все». Випуск 1.
12.20 Духовний вісник.
12.40 Крок до зірок.
13.15 Перехрестя.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.05, 19.30, 21.50, 00.30 ТСН.
07.30 Серіал «Поліцейська академія».
08.50 Серіал «Лінія захисту». 1 серія.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.55 Серіал «Ес клаб 7» у Лос-Анджелесі».
15.15 33 квадратні метри.
15.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.35 Серіал «Пристрасті поіталійськи».
17.35 Серіал «Менти-3».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.20 Серіал «Лінія захисту». 2 серія.
22.25 Подвійний доказ.
23.30 Серіал «Пристрасті поіталійськи».
00.30 ТСН.
01.00 Служба розшуку дітей.
01.05 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Бадьорого ранку.
06.40 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.45 Мультфільм.
08.20 Серіал «Надзвичайна пригода».
09.30 Серіал «Любов. ru».
10.30 Мультфільм.
10.45 Уік-енд.
11.25 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Великі злочини.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Дискавері.
15.45 Третій зайвий.
16.10 Молодіжний серіал «Еліас».
17.10 Серіал «Льодовиковий період».
18.05 Серіал «Ізабелла».
19.00 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Моя сім'я.
21.45 Серіал «Льодовиковий період».
22.55 Спецпроект.
23.30 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.10 Серіал «Ейр Америка».
01.10 Молодіжний серіал «Еліас».
02.05 Великі злочини XX ст.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
06.00 Серіал «Династія».
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Серіал «Комедійний квартет».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Головна ціль».
14.40 Мультфільми.
15.10 Мультсеріал «Кліффорд».
15.35 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.00 Серіал «Клариса все пояснить».
16.25 Серіал «Кенан і Кел».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Надзвуковий».
21.10 Кримінальні історії.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.30 Худ. фільм «Інший світ, останній контакт».
00.20 Серіал «Квантовий стрибок».
01.15 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область:
01.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.40 Худ. фільм «Інший світ, останній контакт».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.20 Худ.фільм «Кохання або гроші».
12.00 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
15.55 Медичний центр «Довіра».
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Підводний капкан».
23.05 «Вікна». Кримінал.
23.15 Серіал «Клуб насолоди».
00.15 «Вікна». Опівночі.
00.40 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.35 Серіал «Загін «Акапулько».
02.25 Час «К».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
10.00 Принцип доміно.
11.20 Худ.фільм «Огарьова,6».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.50 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.15 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.40 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс-мучитель».
16.10 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів».
16.35 «Єралаш».
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.20 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Їх поміняли тілами».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Худ.фільм «Падіння».
01.45 Зона ночі.
02.35 Серіал «Безсмертний».
03.20 Серіал «Макс: янгол із темряви».
04.00 Худ.фільм «Падіння».
05.35 Принцип доміно.

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.10 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Неосяжний Рязанов. Ювілей.
13.50 Серіал «Льодовиковий період».
14.40 Смак.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Серіал «Я підкорю Манхеттен».
17.05 Серіал «Каменська. Смерть і трохи любові».
18.00 Новини.
18.30 Сміхопанорама.
19.05 «Єралаш».
19.15 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Льодовиковий період».
22.40 Серіал «Каменська. Смерть і трохи любові».
23.35 Незалежне розслідування.
00.10 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.30 Телеканал «Новий день». «Чаклуни». 1 серія.
01.55 Апологія.
02.25 Телеканал «Новий день». «Генії і лиходії». Ф.Нансен.
02.50 Апологія.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті. Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Серіал «До розслідування приступити».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Док. фільм «Михайло Ульянов».
17.20 Вісті. Москва.
17.50 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті. Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3».
22.35 Худ. фільм «Дурні».
00.20 І довше сторіччя.
01.00 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Клан Сопрано». 2 серія.
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Увага. Розшук!
10.05 Кулінарний поєдинок.
11.05 Худ. фільм «Ультиматум».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
17.20 Док. серіал «Злочин і кара».
18.00 «Сьогодні» із Т. Митковою.
18.35 Серіал «Кріт-2».
19.45 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
21.00 «Сьогодні ввечері» із К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.25 Гордон.

СЕРЕДА, 20 листопада

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.15 Служба розшуку дітей.
10.30 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 До 85-річчя проголошення УНР. Док. фільм «Брестський мир».
12.00 Док. фільм «Десятинна церква».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 До Дня Пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Док. серіал «Літопис національного відродження. Українська ніч 33-го...». Фільм 2.
13.25 Абетка безпеки.
13.30 Служба розшуку дітей.
13.35 Закон є закон.
13.40 Фестиваль «Пані Києва-2002» представляє.
15.00 Новини.
15.10 Парламентські слухання. «Про взаємовідносини та співробітництво України з Європейським союзом». Прямий ефір.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Шлягер представляє.
17.35 Люди і долі.
18.05 Київ діловий.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 У світі хороших новин.
19.50 Вечірня казка.
20.00 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Експосвіт.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.50 Стара колекція. «В кадрі і поза кадром». ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Грані пізнання». Інновації в регіонах. Державна програма «Український титан».
11.40 «Історія української державності». Шістдесятники. Передача 2.
12.20 Казна Держави.
12.45 Сільський час.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.05, 19.30, 21.50, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту». 2 серія.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Лос-Анджелесі».
15.10 33 квадратні метри.
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.30 Серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.20 Серіал «Лінія захисту». 3 серія.
22.25 Без Табу з О. Герасим'юк.
23.25 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.25 ТСН.
00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Хто крайній?
06.30 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.15 Джентльмен-шоу.
08.20 Серіал «Надзвичайна пригода».
09.30 Серіал «Любов. ru».
10.30 Кримінал-шоу «Афера».
11.25 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Великі романи XX ст.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Дискавері.
15.45 Третій зайвий.
16.10 Молодіжний серіал «Еліас».
17.10 Серіал «Льодовиковий період».
18.20 Товариський матч з футболу. Збірна Словакії — збірна України. У перерві — Подробиці.
20.40 Перехрестя кохання.
21.45 Серіал «Льодовиковий період».
22.55 Камера сміху.
23.35 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.15 Серіал «Ейр Америка».
01.15 Серіал «Еліас».
02.00 Великі злочини XX ст.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Надзвуковий».
14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
14.50 Мультфільм.
15.10 Мультсеріал «Кліффорд».
15.35 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.00 Серіал «Клариса все пояснить».
16.25 Серіал «Кенан і Кел».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Дядечко Бак».
21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.30 Худ. фільм «Нічний вогонь».
00.45 Серіал «Квантовий стрибок».
01.35 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область:
02.10 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.15 Худ. фільм «Нічний вогонь».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.20 Худ.фільм «Підводний капкан».
12.00 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Мертва зона».
23.20 «Вікна». Кримінал.
23.30 Серіал «Клуб насолоди».
00.20 «Вікна». Опівночі.
00.45 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.40 Серіал «Загін «Акапулько».
02.35 Зворотний бік медалі.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
09.50 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Їх поміняли тілами».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.50 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.15 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.40 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.10 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів».
16.35 «Єралаш».
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.20 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Федеральний захист».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Худ.фільм «Як я одружився з убивцею».
01.40 Служба розшуку дітей.
01.45 Зона ночі.
02.35 Серіал «Безсмертний».
03.20 Серіал «Макс: янгол із темряви».
04.00 Худ.фільм «Як я одружився з убивцею».
05.25 Принцип доміно.
06.10 Мультфільми.

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.20 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Льодовиковий період».
14.00 Подорожі натураліста.
14.25 Незалежне розслідування.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Серіал «Я підкорю Манхеттен».
17.05 Серіал «Каменська. Чужа маска». 1 серія.
18.00 Новини.
18.30 М. Ульянов у програмі «Життя визначних людей».
19.00 Зроби мені смішно.
19.25 Велике прання.
20.15 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Льодовиковий період».
22.40 Серіал «Каменська. Чужа маска». 1 серія.
23.30 Таємниці сторіччя. «Останній політ Валерія Чкалова».
00.10 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.30 Телеканал «Новий день». «Далека палуба».
01.55 Апологія.

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Москва. Мінськ.
12.45 Вісті. Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Серіал «До розслідування приступити».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Стань зіркою.
17.20 Вісті. Москва.
17.50 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті. Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3»
22.35 Худ. фільм «Король танцює».
00.50 Дорожній патруль.
01.00 Гаряча десятка.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Клан Сопрано». 3 серія.
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Очна ставка.
10.05 Шоу Олени Степаненко.
11.05 Худ. фільм «Загін особливого призначення».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
17.20 Щиросерде зізнання.
18.00 «Сьогодні» із Т. Митковою.
18.40 Серіал «Кріт-2».
19.45 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
21.00 «Сьогодні ввечері» із К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.25 Гордон.

ЧЕТВЕР, 21 листопада

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Немеркнучі зірки. Даниїла, Марія та Ніна Байко. Частина 1.
11.40 Док. фільм «За велінням Вашої краси».
12.00 Ретро-альбом.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 До Дня Пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Док. серіал «Літопис національного відродження. Українська ніч 33-го...». Фільм 3.
13.25 Закон є закон.
13.30 Фестиваль «Пані Києва-2002» представляє.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. Юнацько-молодіжний канал «Студія «5»
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста». Фільм 5 «Викриття Великого і Жахливого».
16.25 Крок до зірок.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Музичні історії. Микола Лисенко.
17.30 Архімісто.
17.50 Ліки майбутнього.
18.05 Оплески, оплески.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 Енергетичне поле.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
21.55 9-й вал.
22.30 Щоденник сесії Верховної Ради України.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.40 Бути жінкою. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Грані пізнання».
11.40 «Не хлібом єдиним». С. Плачинда.
12.00 «Єгипетські таємниці».
12.20 Зірки, на сцену!
13.00 Модна лінія.
13.25 Абетка безпеки.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.45 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.05, 19.30, 21.50, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту». 3 серія.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Лос-Анджелесі».
15.15 33 квадратні метри.
15.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.35 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.30 Серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.20 Серіал «Лінія захисту». 4 серія.
22.25 Я так думаю. «Гомофобія чи гомосексуалізм».
23.25 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.25 ТСН.
00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00 17.00 Новини.
06.05 Смачно з Борисом Бурдою.
06.30 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Жарт за жартом.
08.20 Серіал «Надзвичайна пригода».
09.30 Серіал «Любов. ru».
10.25 Мультфільм.
10.45 Програма К.Стогнія «Кримінал».
11.25 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Великі злочини XX ст.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Дискавері.
15.45 Третій зайвий.
16.10 Молодіжний серіал «Еліас».
17.10 Серіал «Льодовиковий період».
18.05 Серіал «Ізабелла».
19.00 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Слабка ланка.
21.45 Серіал «Льодовиковий період». Заключна серія.
23.00 Золотий гусак-шоу.
23.45 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.25 Серіал «Ейр Америка».
01.25 Молодіжний серіал «Еліас».
02.05 Великі злочини XX ст.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
06.00 Серіал «Династія».
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Дядечко Бак».
14.55 Мультфільм.
15.10 Мультсеріал «Кліффорд».
15.35 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.00 Серіал «Клариса все пояснить».
16.25 Серіал «Кенан і Кел».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Кіборг-охоронець».
21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.30 Худ. фільм «Жертва краси».
00.25 Серіал «Квантовий стрибок».
01.20 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область:.
01.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ. фільм «Жертва краси».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.15 Худ.фільм «Мертва зона».
12.05 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Бермудський трикутник».
23.00 «Вікна». Кримінал.
23.10 Серіал «Клуб насолоди».
00.10 «Вікна». Опівночі.
00.35 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.30 Серіал «Загін «Акапулько».

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
09.50 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Федеральний захист».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.50 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.15 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.40 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.10 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів».
16.35 «Єралаш».
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.20 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Фактор хаосу».
23.15 Репортер.
23.35 Швидкий гол.
23.55 К1. Королі рингу.
00.50 Зона ночі.
01.40 Худ.фільм «12 стільців».
04.10 Серіал «Безсмертний».
04.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
05.35 Принцип доміно.

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.20 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Льодовиковий період».
14.00 «Непутні нотатки» з Д. Криловим.
14.20 Таємниці сторіччя. «Останній політ Валерія Чкалова».
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Країна мавп».
16.45 Великі батьки.
17.10 Серіал «Каменська. Чужа маска». 2 серія.
18.00 Новини.
18.30 Самі з вусами.
19.00 «Єралаш».
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Льодовиковий період». Заключна серія.
22.40 «Льодовиковий період». Досьє.
23.20 Серіал «Каменська. Чужа маска». 2 серія.
00.10 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.30 Телеканал «Новий день». «Російський екстрим».
01.55 Апологія.
02.25 Телеканал «Новий день». «Шукачі».
02.50 Апологія.

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Вся Росія.
12.45 Вісті. Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Серіал «До розслідування приступити».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Сто до одного.
17.20 Вісті. Москва.
17.50 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті. Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3».
22.35 Худ. фільм «Спасибі за шоколад».
00.40 І довше сторіччя..
01.20 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.55 Серіал «Швидка допомога-5».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Щиросерде зізнання.
10.05 Кримінальне питання.
11.05 Худ. фільм «Кохана жінка механіка Гаврилова».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала вбивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
17.15 Національна безпека. «Украдене море». Розслідування.
18.00 «Сьогодні» із Т. Митковою.
18.35 Серіал «Кріт-2».
19.45 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
21.00 «Сьогодні ввечері» із К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.25 Гордон.
00.25 Кома.

Чи легко бути українцем у Румунії?

З ЖИТТЯ ДІАСПОРИ

«Покладіть зуби на полицю»

Споконвіку жили українці на Південній Буковині. Багато місць пов'язані тут з нашою історією. Неподалік міста Сучава був смертельно поранений син Богдана Хмельницького Тиміш — місце те й досі звуть Тимошевим полем. В одній із сучавських церков знаходиться могила княгині Євдокії, доньки київського князя Олелька і дружини молдавського воєводи Штефана чел Маре. У містечку Гура Гуморулуй народилася письменниця Ольга Кобилянська.

Нині українці переважно компактно проживають тут у майже шістдесяти населених пунктах. За офіційними даними їх у Південній Буковині 8,5 тисячі. «Насправді нас тисяч із 60, — каже голова Буковинської повітової організації Спілки українців Румунії (СУР) Василь Цаповець. — Ми не віримо даним перепису, тому що він проводився з порушеннями закону. Виходило так, що в чисто українському селі українці раптом ставали румунами. До нас надходили скарги, що багатьох просто не хотіли писати українцями...»

Південна Буковина — особливий регіон. Тут, як трактує Василь Цаповець, є делікатна політична проблема. «Буковина розділена, румуни не можуть з цим змиритися, і є територіальні претензії. Вони хоч відкрито і не говорять, але весь час це питання роздмухують», — каже він. Справді, місцева преса полюбляє розповідати про «жахливі утиски», що їх зазнають румуни в Північній Буковині.

На початку року в Сучаві відкрили Генеральне консульство України, яке очолює Василь Боєчко. Наші дипломати підтримують тісні зв'язки з українською діаспорою, і декого це помітно непокоїть. «Ці пани, заражені «козацькою гігієною», захотіли якоїсь літургії їхньою мовою в українському соборі в серці Сучави!!! — зайшлася недавно одна з місцевих газет. — Допоки буде збудовано український храм у мікрорайоні Замка на терені, який надала примарія м. Сучава, архієпископ Пимен дозволив їм «співати кирилицею» один раз на тиждень в монастирі Святого Іоанна, хоча потрібно було, швидше за все, порадити їм «церкву Святого Чекання» або ж «преподобну церкву Покладіть Зуби На Полицю». Маячня? Не те слово. І таку істерику викликало лише «нескромне» бажання українців мати в Сучаві свою церкву, а також увічнити пам'ять Ольги Кобилянської та Тимоша Хмельницького — погруддям і меморіальною дошкою відповідно.

■ ■ ■

Виходило так, що в чисто українському селі українці раптом ставали румунами.

■

Незважаючи на велику чисельність і компактне проживання українців, донедавна у жодному православному храмі Південної Буковини не проводилися літургії українською мовою, жодна православна парафія не підпорядкована зараз Українському православному вікаріату. Отож можна уявити, наскільки важливим для українців стало рішення місцевої церковної влади заснувати в Сучаві окрему українську парохію. На початку серпня в церкві монастиря Святого Іоанна Сучавського відбулася перша літургія, яку рідною мовою провів отець Михайло Мадяр. Крім того, за зверненням Буковинської організації СУР місцева влада виділила земельну ділянку для спорудження української православної церкви. Це, як видно, дуже не сподобалося комусь у Сучаві. А може, й вище. І трапилося ось що: спочатку (так «випадково» збіглося, що саме перед візитом в Україну Президента Румунії Іона Ілієску) парафії дали назву «українська», священику видали відповідні печатку. Але потім її забрали й дали іншу: з «української» парафія перетворилася на «святих апостолів Петра і Павла». «Ось така проблема, політична чи яка, — каже Василь Цаповець. — Були ми в архієпископа, говорили про це — ну, крутить...» «Громада зібрала підписи і разом із СУР боротиметься, щоб назва «українська парафія» існувала й далі, — розповів отець Михайло Мадяр. — Сподіваємося, що доб'ємося свого. Для румунів, може, й не так важливо, чи то буде українська парафія, чи храм святих апостолів Петра і Павла. Але для нас це важить багато що». Свою «грижу» (тобто турботу) мають і українські греко-католики. Наприкінці сорокових років, коли їхню церкву закрили, то віддали православним усі культові споруди. Тепер віруючі хочуть їх повернути, проте румунська держава від цього процесу усунулася, стикаючи, фактично, представників двох конфесій лобами.

(Продовження. Початок у № 210).

Чи то байдужіші, чи просто залякані...

Наші співвітчизники у Південній Буковині відчутно інші, ніж на Мараморощині. Часом здається: чи то байдужіші, чи то просто залякані.

На 80 відсотків українське село Рогожани (Рогожешти) Ботошанського повіту не подає жодних ознак своєї національності: напис на дорожньому покажчику при в'їзді — лише румунською мовою; немає, як того вимагає закон, дублювання українською написів на школі, будинку культури, в інших громадських місцях. «У нас люди крадуть знаки, тому й не поставили», — так пояснює це місцевий примар українець Дорін Морошан.

Місцева восьмирічка — сумне видовище: немає навіть телефону. Вчителі української мови й літератури скаржаться на нестачу підручників — наприклад, на весь 7-й клас мають лише один! Ці предмети викладаються тут на прохання батьків, і є фактично факультативними. Присутній під час відвідин школи генеральний секретар Ботошанської префектури (аналог нашої держадміністрації) Георг Мунтеану «заспокоює»: «Та в нас не вистачає і румунських підручників». Молода вчителька української мови якось скептично посміхається...

■ ■ ■

Кожна держава повинна дбати про забезпечення інтересів своєї діаспори.

■

Директор рогожанської школи Віктор Семчук є ще й головою Ботошанської повітової організації СУР. Він розповідає, як місцеві українці беруть участь у щорічному міжетнічному фестивалі «Співдружність» та щорічно ж організовують Дні української культури. Представник влади Георг Мунтеану, в свою чергу, дуже нашими задоволений: і співають вони гарно, і працьовиті дуже. «Але чи вистачає українцям двох фестивалів на рік і чотирьох годин української мови на тиждень у школі, щоб зберігати національну ідентичність?» — питаю Віктора Семчука. «За великим рахунком, ні», — відповідає. Та за кілька хвилин відбувається щось дивне: чи то гіпнотичний погляд представника префектури, чи то якісь інші причини спонукають активіста СУР до несподіваної заяви: «Українці в Румунії мають значно більше допомоги з боку румунської держави, ніж румуни в Україні — з боку української!» Георг Мунтеану знову задоволений. Присутній на зустрічі місцевий журналіст завзято строчить у блокнота. «Чому ви так вважаєте?» — запитую потім у пана Семчука. «Та от приїздили румуни з України і так казали», — якось винувато відповідає той.

— Мені здається, що румунська меншина в Україні краще задовольняє свої потреби, аніж українська — тут, — це, хоч як дивно, думка примара комуни Білківці (Белкеуць), румуна Васіле Урзані. До комуни входять три переважно українських села, сам примар одружений на українці. На адресу України Васіле Урзані додає, що кожна держава повинна дбати про забезпечення інтересів своєї діаспори, а також зазначає: «Союз українців Румунії мав би опікуватися не лише питаннями культури, а й організацією шкільництва та вкладати кошти в розвиток молодіжного руху». Здається, примар не спостерігає ані активності України, ані належної допомоги Союзу українців. Бесіда відбувається в селі Негостина Сучавського повіту. Село «зразково українське»: тут гарно збереглася мова, є відомий хор дівчаток «Негостинські квіти», висококваліфікований вчитель української Євсебій Фросенюк. Є навіть українець-священик (який, проте, рідною мовою службу править далеко не завжди). Перед Будинком культури —погруддя Тараса Шевченка **(на фото знизу)**, а на будинку — меморіальна дошка на честь перебування тут Назарія Яремчука. На в'їзді й виїзді з усіх трьох сіл комуни їхні назви на покажчиках —і румунською, і українською мовами. І ніхто не краде. Васіле Урзані каже, що проблема лише в коштах.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку вгорі (справа наліво): голова СУР Степан Ткачук, генконсул України Василь Боєчко та консул Віктор Фокша під час освячення місця, де буде пам'ятник Ользі Кобилянській (м. Гура-Гуморулуй).

ОТАКОЇ!

Зоодива в Рабаті

Зоопарк марокканської столиці — Рабата може позмагатися з найкращими зоопарками європейських країн. У ньому на площі 48 гектарів мешкають більш як дві тисячі тварин, зокрема 1200 птахів, понад 700 ссавців і близько сотні рептилій.

Щороку слони, бегемоти та інша місцева живність з'їдають 700 тонн різного корму, а леви, крокодили та інші хижаки — ще й 250 тонн м'яса. Державна скарбниця не може впоратися з такими витратами, тому нещодавно столична влада прийняла рішення приватизувати зоопарк.

У касах зоосаду щорік продають понад 600 тисяч квитків. До речі, школярів сюди пускають безплатно.

Правда про хвостатого космонавта

Перший хвостатий космонавт собака Лайка померла не через тиждень після початку польоту, як про це заявляли радянські офіційні особи, а набагато раніше. Про це учасникам Всесвітнього конгресу з питань дослідження космосу, що відбувся у Х'юстоні, розповів співробітник Інституту медико-біологічних проблем Дмитро Малашенков.

Повідомлення про політ Лайки на борту «Супутника-2» свого часу вразило світ. Лише за місяць до цього було запущено перший штучний супутник Землі. «Супутник-2» важив аж 113 кілограмів і ніс у космос першу живу істоту.

Як повідомляє російська служба Бі-бі-сі, Лайка, котра стала першою зірковою радянської космонавтики, це простий бродячий собака, якого спіймали на вулицях Москви і підготували до польоту в космос. Припущення про те, що Лайка не повернеться зі свого польоту жива, викликало протести багатьох фахівців.

Собаку прикріпили ланцюгами, і їла вона в польоті спеціальне желе. В кабіні супутника розмістили прилади для вироблення кисню та поглинання двоокису вуглецю. У разі перевищення температури 15 градусів Цельсія мав умикатися вентилятор для охолодження хвостатого космонавта.

Лайка померла від перегріву і підвищеного стресу через п'ять-сім годин після старту. Раніше вважалося, що їй удалося вижити щонайменше впродовж чотирьох днів —поки надходили сигнали із «Супутника-2».

Попри свою швидку смерть, Лайка посіла гідне місце в історії космонавтики. «Супутник-2» з її тілом зробив 2570 витків навколо Землі і згорів у атмосфері 4 квітня 1958 року.

Виправдовуватися не зобов'язані?

(Початок на 1-й стор.).

В. Медведчук підкреслив, що комісія експертів «не встановила жодного факту» продажу і передачі радіолокаційних систем «Кольчуга» до Іраку. Водночас Київ продемонстрував у цьому питанні «безпрецедентну відкритість».

Як передає агентство, глава адміністрації Президента також заявив, що українська сторона має достатньо доказів того, що на плівках Мельниченка розмову начебто Президента України з колишнім гендиректором «Укрспецекспорту» про продаж «Кольчуг» Іракові змонтовано. В. Медведчук підтвердив факт зустрічі Малєва і Кучми в кабінеті Президента 10 липня 2000 року, проте зауважив, що вони не говорили про поставки «Кольчуг» до Іраку. «В нас немає жодних сумнівів, що такої розмови не було і не могло бути», — наголосив він.

В. Медведчук під час брифінгу також заявив, що Україна «не зобов'язана доводити непричетність до продажу» радіолокаційних систем «Кольчуга» Іракові. При цьому він підкреслив, що Київ і в подальшому готовий працювати з іноземними експертами з цього питання за умови, що будуть дотримані інтереси суверенної держави Україна. І поки не спростовано обвинувачення в продажу «Кольчуг» до Іраку, глава президентської адміністрації вважає недоцільною участь Міністра закордонних справ Анатолія Зленка в засіданні Комісії Україна—НАТО в Празі.

Утім, він підкреслив, що це його особиста думка.

Залежність участі України в засіданні Комісії Україна—НАТО в Празі від спростування американською стороною підозр у незаконному постачанні Києвом систем «Кольчуга» Іракові загрожує Україні міжнародною ізоляцією, вважають деякі політологи. Зокрема, в інтерв'ю «Німецькій хвилі» директор міжнародних програм Центру О. Разумкова Валерій Чалий зазначив, що хоч Медведчук і не мав права говорити від імені України, висловлені ним думки можуть стати основою рішень Ради нацбезпеки та оборони України.

На думку політолога, апеляція Медведчука до презумпції невинності України на вимоги Заходу надати докази непричетності до незаконної торгівлі зброєю переводить справу з політичної у правову площину, що також не на користь України: «Світ складається не лише з України, Білорусі та Іраку. Є там і інші країни, на думку яких треба зважати».

Рік без Талібану

Фото АП.

Учора в Афганістані минув рік з дня повалення режиму талібів. За цей час порядки в країні значно змінилися: жінкам повернули право на освіту та дозволили працювати, а чоловіки нарешті змогли цілком легітимно поголитися. Таліби наказували носити бороду. Афганська преса, хоч і не критикує уряд та вчорашніх польових командирів, однак, може похизуватися значними «зрушеннями в питанні свободи слова». Вони поки що полягають у самому факті існування багатьох газет та журналів.

А цим дівчатам-підліткам (**на знімку**), яких звуть Шекіба та Фузія, повалення Талібану теж принесло неабияку радість: їм тепер не треба закривати повністю своє обличчя перед тим, як виходити на вулицю.

Адвокат засумнівався...

СВІТ ПРО УКРАЇНУ

Про українсько-польську дружбу під час загострення відносин України з Європейським співтовариством і НАТО розповідає австрійська газета «ПРЕССЕ».

Польща, яка завжди виступала в ролі адвоката України, пише газета, була «прикро вражена» перебігом нещодавніх політичних подій у свого найближчого східного сусіда. Досі вона стійко захищала інтереси України у дискусіях, що часом нагадували гарячі баталії, коли мова йшла про запровадження візового режиму чи про будь-які обмеження двосторонніх відносин у зв'язку з майбутнім вступом Польщі до європейської спільноти. Принаймні Варшава завжди намагалася шукати компроміси, коли приязним і добросусідським відносинам двох країн могло щось завадити.

Однак коли загострилися відносини України з Європейським союзом і НАТО, настрої змінилися, а в українсько-польської дружби з'явилася коли не тріщина, то певні проблеми, подолати які цього разу буде непросто. Про них в інтерв'ю газеті сказав польський міністр закордонних справ Влодзімеж Цимошевич. Він назвав дві причини їх появи у досі довірливих відносинах з Україною. «Немає жодних ознак того, що уряд у Києві готовий до справжніх компромісів, — сказав Цимошевич. — А вони конче потрібні для побудови стабільної політичної системи. Крім того, нас прикро вразило, що американські та британські представники після їхнього розслідування поставок Україною військових радарних систем «Кольчуга» Іраку, що порушує відповідні угоди ООН, не зняли своїх претензій».

Польща була перша країна серед тих, хто визнав незалежність України і відтоді допомагає їй у її складному процесі політичного та економічного становлення, пише газета. Саме тепер, коли український уряд активно спрямовує свої зусилля на зближення з Європейським союзом та НАТО, він має й сам бути готовим і до створення відповідних умов, і до виконання певних зобов'язань.

Тепер адвокат України засумнівався. Чи вдасться їй розвіяти ці сумніви? — запитує газета.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На блокаду — блокадою

Настав черговий етап економічної війни між Молдовою та Придністров'ям. Глава Придністровської адміністрації Ігор Смирнов підписав указ «Про заходи у відповідь стосовно Республіки Молдова у сфері зовнішньоекономічної діяльності». Тепер для всіх товарів, що їх завозять з правого берега Дністра на лівий, установлено спеціальне мито розміром 20 відсотків від їх митної вартості. Крім того, молдавські вантажі повинні мати документально оформлений в Тирасполі допуск на придністровський ринок. Якщо зважити, що з Молдови до Придністров'я товаропотік удвічі більший, ніж зворотний, неважко припустити, хто більше постраждає від задіяних придністровською стороною «заходів адекватного реагування».

Тирасполь фактично блокує Молдову, витісняючи її з регіонального ринку. Експерти в Кишиневі вважають, що нішу в Придністров'ї, яка звільнилася від молдавських товарів, займуть товари українські, тим паче що вони значно дешевші. З цієї причини, наприклад, кишинівці давно віддають перевагу українським сирам, майонезам і цукеркам, а не молдавським. Міністр фінансів Придністров'я Олена Черненко пояснює ситуацію так: з вантажів, котрі йдуть з Молдови до Придністров'я, молдавські фіскальні органи стягують ПДВ як з іноземних, але продукцію, що йде в зворотному напрямку, вони розцінюють як внутрімолдавську і ПДВ стягують з молдавських економічних агентів знову-таки на молдавській території. Внаслідок цього за дев'ять місяців поточного року збитки від дій Кишинева, які називають у Придністров'ї блокадними, становлять у регіоні 170 млн. доларів. Це третина річного обсягу виробництва всієї придністровської промисловості. Якщо згадати, що півтора року тому Молдова запровадила нові митні печатки і не поділилася ними з Придністров'ям, унаслідок чого регіональний експорт став «невиїзним», цифра збитків істотно збільшується.

Тирасполь називає нововведення тимчасовими і обіцяє їх скасувати, якщо Кишинів звільнить придністровські товари від податків на імпорт.

Заступник міністра економіки Молдови Маріан Лупу припустив у розмові з кореспондентом «ГУ», що у результаті задіяння Тирасполем заходів може зрости потік контрабанди з правого берега Дністра на лівий, бо молдавські підприємці неодмінно шукатимуть обхідні шляхи провезення вантажів до Придністров'я.

Молдавський прем'єр Василь Тарлєв обговорив з міністрами ситуацію, що склалася. Кабінет вирішив не поспішати, подивитися, що буде далі. МЗС Молдови поінформувало про указ Смирнова посольства Росії, України, а також місію ОБСЄ — посередників у переговорному процесі між Кишиневом і Тирасполем, який знову зайшов у глухий кут.

Світлана ЧАЛА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ **Брюссель**

ЄС турбують «брудні гроші»

Міністри юстиції та внутрішніх справ ЄС під час зустрічі «Україна — Трійка ЄС», яка відбулася 11 листопада у Брюсселі, негативно поставилися до затягування з прийняттям закону України про відмивання «брудних грошей». Про це повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович (**на знімку**). Якщо до кінця цього року не набуде чинності закон про боротьбу з відмиванням «брудних грошей», проти нашої країни буде застосовано жорсткі санкції — передовсім у країнах Євросоюзу заарештують кореспондентські рахунки всіх вітчизняних банків, що призведе до припинення експорту української продукції до країн Європи.

■ **Джакарта**

Нові підозрювані

У середу індонезійська поліція назвала імена ще чотирьох підозрюваних у справі про вибух на острові Балі.

■ **Пхеньян**

Поступок не буде

Генеральний консул КНДР у Гонконгу заявив, що його країна не має наміру першою йти на поступки в питанні згортання своєї ядерної програми. «Північна Корея готова до війни, але ми віддаємо перевагу переговорам зі США, — сказав він. — Ми готові до підписання з ними пакту про ненапад».

■ **Газа**

Відповідь на теракт

У відповідь на теракт у кібуці вчора ізраїльські війська ввійшли до палестинського міста Наблус. Під прикриттям бойових вертольотів десятки танків і бронетранспортерів підійшли до міста з чотирьох напрямків і відкрили вогонь. Незадовго до початку операції в Наблусі ізраїльський вертоліт завдав кілька ракетних ударів по Газі. Повідомлень про постраждалих немає.

■ **Мінськ**

Лукашенку запрошення не потрібне

Ухвалення рішення про небажаність участі делегації Білорусії на найвищому рівні в саміті РЄАП свідчитиме про практику «подвійних стандартів», вважають у білоруському МЗС. Заступник міністра закордонних справ Олександр Сичов оприлюднив керівникам дипмісій держав—членів НАТО позиції Білорусії з цього питання. Як він повідомив, документи Ради Євроатлантичного партнерства не вимагають персонального запрошення для країн—членів РЄАП для участі в саміті альянсу.

■ **Ер-Ріяд**

Зустріч королів

Король Йорданії Абдулла зустрівся з крон-принцем Саудівської Аравії. Йорданський король прибув до Ер-Ріяда для того, щоб обговорити ситуацію навколо Іраку, а також ізраїльсько-палестинський конфлікт.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Поправка

У матеріалі «Аморально зазіхати на права скривджених та святиню» («Голос України» 12 листопада 2002 року) з технічних причин вкралася помилка. В інтерв'ю із заступником Генерального прокурора України Тетяною Корняковою після слів «...посада Генпрокурора зобов'язує його казати про...» слід читати «...те, що на слуху, хвилює уми не лише...», а далі — за текстом.

Редакція вибачається за прикру недоречність перед читачами і Тетяною Всеволодівною.

Між двома вогнями

МОНОЛОГ УЧИТЕЛЬКИ

Учителем я вирішила стати в ті часи, коли ця професія вважалася престижною. Тоді вчитель був шанованою людиною в суспільстві. Тепер йому незатишно навіть на своєму робочому місці.

Цього року зробили нововведення: всім педагогам урізали години до розмірів ставки, тобто до 18 годин на тиждень. І запросили до школи випускників вузів. Від дітей приховати неможливо, який нинішній рівень освіченості молодих фахівців. Приходить на урок «іноземка» і... помиляється в побудові елементарних речень. Семикласники її виправляють, за що потім і «отримують».

А знаєте, скільки вчителю платять за ведення кабінету? 76 копійок на місяць! Увесь навчальний рік треба утримувати кабінет у порядку. Але стільці такі старі, що доводиться їх ремонтувати кожного тижня. Учні несуть з дому болти, шукаємо фанеру, ДСП...

Тут яскраво виявляється подвійна мораль адміністрації школи. Вчителі підписують документ про те, що з учнів грошей не братимуть. І опиняються між двома вогнями — батьками та адміністрацією. Зробити ремонт за свою мізерну зарплату вчитель не в змозі. Тож змушений «запрошувати до співпраці» батьків, збирати гроші.

Я, вчитель молодших класів, дійшла до того, що набираю дітей сама. «У тебе є 18 осіб, — каже мені директор, — а треба, щоб було 30. Ось ходи і шукай. Не знайдеш — скоротимо».

Чому я досі працюю в школі? Доробляю до пенсії. А тому терплю.

Клавдія Ф.

Мелітополь Запорізької області.

ФОТОФАКТ

Традиційний бал для учнів випускних класів шкіл міста та області провів у Палаці спорту Одеський національний університет імені І. Мечникова. Старшокласники мали можливість повеселитися і взяти участь у конкурсах, а також ознайомитися з факультетами та спеціальностями навчального закладу.

На знімку: учасники балу — вихованці Одеського військового ліцею.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Поясню так, що й осел зрозуміє

Я сорок років викладаю математику. Останнім часом істотно скорочено навчальний план. Скажімо, в 11-му класі на алгебру і геометрію виділено по дві години на тиждень. Дуже часто бракує часу викласти тему. Тому батьки звертаються до мене з проханням підготувати їхню дитину індивідуально.

Я можу пояснити так, що й осел зрозуміє, але беруся допомогти лише здібному учневі.

Кожна праця має бути оплачена. І я не соромлюся називати свою ціну — 10 доларів за годину занять. Мої колеги на Київщині беруть 15 доларів.

Усі мої учні, з якими займалася раз на тиждень протягом півроку, — нині студенти столичних вузів. Коли вони вступали, я стояла, хвилюючись, під стінами закладів.

Працюючи у вихідні, фізично знесилила себе. Тому троє учнів на день — межа. І беру їх лише за рекомендацією...

Записала **Людмила ОПАНАСЕНКО.**

«Двійка» директорові

...Багато років школою-ліцеєм № 53 керував Володимир Високогляд — талановитий педагог і мудра людина. Він зумів сформувати міцний і дружний колектив учителів, налагодити його гармонійні стосунки з учнями та батьками. Престиж ліцею дедалі зростав завдяки активній участі його вихованців у різних олімпіадах і конкурсах.

Пішов на пенсію Високогляд. Директором ліцею стала кандидат педнаук енергійна Олена Біла, яка до цього обіймала таку саму посаду в школі.

Ліцей мав власні традиції та внутрішні закони. Олена Михайлівна почала свою діяльність із того, щоб усе... поламати. Першими зміни на гірше помітили найчутливіші й безкомпромісні — старшокласники. Те, що новий директор відкликала їх з канікул «лиск» на територію ліцею наводити, ще можна було пережити. Та чому, проходячи повз них, жодного разу на вітання не відповіла? Тільки й чули, як Олена Михайлівна вказівки вчителям роздавала щодо наведення порядку «в цьому хліві». Усі подивувалися, коли 1 вересня директор, не дочекавшись закінчення урочистої загальноліцейської лінійки, пішла займатися «важливішими справами».

Директриса, ще не познайомившись з учителями, привела нових викладачів та інших працівників. Уже в перші дні змушені були звільнитися вчителі інформатики й математики, психолог, бібліотекар, бухгалтер, секретарка.

Керівник склала й затвердила кошторис на перше півріччя навчального року в сумі 128 тисяч гривень і почала активно вишукувати джерела його наповнення. Найперше, звернула увагу на «добровільні пожертвування» батьків, вимагаючи здати по десять гривень на видання ліцейської газети, заняття в гуртках і в спортивних секціях стали платними. Скажімо, прийшли суботнього дня хлопчаки й дівчатка з гуртка «Ерудит», а їм двері не відчиняють, бо попереднє не внесли плати за оренду приміщення...

Без погодження з опікунською радою віддали приміщення ліцею в оренду під швейну майстерню. Почалася інтенсивна, нічим не вмотивована «перетасовка» учнів, насильна ломка усталених звичок, дружніх і родинних стосунків, навіть близнюки-сироти опинилися в різних класах...

Усіх «новацій» О. Білої тут не перелічити. Очевидно, керівництво районної та міської управлінських структур освіти мали б уже з перших днів зупинити зарозумілого адміністратора. Проте реакції не було навіть тоді, коли закидали їх скаргами, коли майже 30 педагогів ліцею написали заяви про звільнення.

А на рішення батьків і старшокласників провести акцію протесту проти дій директриси, з міськуправління надійшло попередження такого змісту: «Проведення батьківських зборів з учнями є недоцільним і таким, що суперечить чинному законодавству. Присутність неповнолітніх на подібних заходах може несприятливо вплинути на виховний процес...». А те, що отой «виховний процес» лихоманило з вини директора ліцею вже кілька тижнів і що за вчителями готові були піти з ліцею й старшокласники, нікого не тривожило.

> Доречно нагадати, що схожий інцидент в Одесі вже був, у тому самому Малиновському районі. Одинадцятикласники майже всім класом залишили школу № 100 й перевелися до СШ № 33 Київського району, куди перейшла працювати їхній класний керівник-математик. До речі, школу № 100 залишила не одна вона, звільнилися також учителі англійської мови, історії. Тоді Малиновський райвідділ освіти, очолюваний Тетяною Антоновою, беззастережно став на бік нового директора школи і висновків на майбутнє, схоже, не зробив. Тому, певно, й затягнувся конфлікт у ліцеї № 53.

Акція протесту відбулася. Про що там йшлося, О. Біла не чула — захворіла якраз. Вислухала претензії вищезгадана Т. Антонова. З міськуправління освіти на збори ніхто не прийшов. Його начальник Лідія Стеценко, щоправда, зустрічалася з учительським колективом, проте жодних заходів, по суті, не вжила, зажадала кілька днів для того, аби «глибше увійти в ситуацію», хоча та вже вийшла з-під контролю...

Нарешті було створено комісію, до якої увійшли не тільки педагоги ліцею, відповідальні працівники райвідділу та міського й обласного управлінь освіти, а й представники батьківського комітету. Протягом трьох днів вона мала розставити крапки над «і»: внести пропозиції. О. Біла, щоправда, не дочекалася «оргвисновків» — спішно подала заяву про звільнення з посади сама. Так, очевидно, зручніше для подальшої педагогічної кар'єри.

Учительський колектив ліцею, учні та їхні батьки, схоже, заспокоїлися. Адже новий директор з перших днів відновлює все, що було нажите тут протягом багатьох років і що одним махом перекреслила її попередниця. Викладачі, які подали заяви про звільнення, повернулися на свої місця. Відновлено факультативні заняття, що їх ведуть викладачі вузів. Подовжено договір з Одеським морським університетом.

Одне слово, стало так, як було за часів Володимира Високогляда...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

УСМІХНІТЬСЯ!

Із учнівських творів

«Кіт нахмурився, але підійшов хлопчик і занявкав...».

«Він сидів виструнчившись».

«Увесь день ішов короткочасний дощ».

«Він урятував з вогню дівчинку, потім — маленького хлопчика, потім — решту меблів».

«Пес улігся животом на спину і солодко заснув».

«На вікнах висіли тюленеві занавіски».

«Побачивши мене, собака зрадів і почав махати заднім хвостом».

Мал. Віктора ПОПОВА.

НАМ ПИШУТЬ

«Тільки-но англійська — всі тремтять від страху»

Моя донька вступила до педучилища на вчителя молодших класів. Провчилася один курс і змушена була забрати документи через викладача англійської мови. Скільки донька наплакалася! Розказує, тільки-но заняття — всі тремтять від страху. Діти страждають, і ніхто їй нічого не може зробити, навіть якщо поскаржитися, бо, дізналися: в неї дядько — голова держадміністрації.

Чому вона не хоче розуміти дітей, яким важко дається англійська?

У мене син навчається в інституті у Вінниці, і він каже, що цей предмет дуже важкий, тим паче що його не вимагали вчителі в школі.

Є ще в училищі педагоги з англійської, але діти бояться перейти до іншого, бо на третьому курсі екзамен, і тоді вона всіх завалить.

Тож діти забирають документи. І більше нікуди не хочуть вступати. Моя донька пішла торгувати на ринок. Чому калічать дітям майбутнє, невже не можна поставити викладача на місце?

Не можу вже терпіти і вирішила написати, а ви, будь ласка, надрукуйте про цю вчительку. Треба допомогти тим, хто там лишився вчитися.

З повагою до газети,

пані Тетяна.

Муровано-Куриловецький район Вінницької області.

Вузівські кошти — це інвестиція

Рада ректорів Харківського вузівського центру звернулася до народних депутатів України з проханням внести поправки до Бюджетних висновків Верховної Ради України стосовно редакції пункту 16 статті 9, передбачивши, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2003 рік у частині доходів є власні надходження бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету, окрім коштів, що надійшли за надання освітніх послуг та інвестовані вищими навчальними закладами у розвиток власної матеріально-технічної бази.

В останнє десятиріччя вітчизняні вузи фінансуються державним бюджетом вкрай незадовільно.

Визнання за вузами права надавати платні послуги, як форми самофінансування фактично компенсувало обмеженість бюджетного фінансування, спонукало навчальні заклади до ініціативи, оновлення діяльності відповідно до сучасних вимог. Це право за умови інвестування отриманих коштів у розширення матеріально технічної бази і в цілому на статутну діяльність вузу, співпадає і з положенням інвестиційного законодавства України. Що спонукає до визнання коштів, вкладених державними та комунальними вузами в розширення власної матеріальної бази, інвестицією, спрямованою на досягнення соціального ефекту. А відтак і поширення на ці кошти режиму інвестиційного законодавства, яке не дозволяє втручання державних органів та посадових осіб у реалізацію договірних відносин між суб'єктами інвестиційної діяльності.

Розвиток вузів об'єктивно потребує розширення їх повноважень стосовно використання зазначених коштів у межах законодавства про статус цих установ, йдеться у зверненні.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Ходова фраза — «здоров'я не купиш» — нині, схоже, втратила свою актуальність. Сьогодні здоров'я можна саме купити. І якщо медична допомога в нашій країні досі офіційно вважається безплатною, то її медикаментозний супровід потребує від пацієнта чималих грошових вкладів. Допомогти своєму організмові впоратися з тією чи іншою недугою — означає попрацювати на аптеку. І тільки особисті вклади у фармакологію можуть цілюще позначитися на вашому самопочутті.

Двадцять перше століття, а ви досі корвалол п'єте!

РЕПОРТАЖ

Захворіла дитина. Прийшла дільничний лікар і після хвилинного огляду, не знімаючи куртки, сіла писати своє призначення. Із солідним списком іду до однієї з аптек Дніпровського району столиці.

— У вас є трав'яний «Грудний збір №2»? — називаю найпростіший (за ціною і назвою) пункт лікувального вердикту.

— Навіщо він вам?

— ...

— Візьміть ліпше сироп від кашлю «Кафол» чи «Доктор Мом», — пропонує господиня кіоску.

Моя купівельна спроможність — нижче ніж середня, тому порадувати застуджені бронхи сина дорогими заморськими сиропами, на жаль, не можу.

Розмірковуючи стою біля вітрини. Розглядати її заважає реклама «Панадолу», наліплена безпосередньо на скло.

— Доню, корвалол є? — цікавиться бабуся у старенькому потертому плащі.

— Який корвалол, жінко? — парирує моторна продавщиця. — Двадцять перше століття на дворі, а ви все корвалол п'єте! Бальзам Біттнера треба приймати. Всього 36 гривень. Берете?!

У пошуках нерейтингового «грудного збору» випадково натрапляю на аптеку в сусідньому будинку. За прилавком — молодий чоловік у білому халаті. Ввічливо розпитує про здоров'я похилого віку жінку, яка хоче вибрати щось з ліків. Доречне запитання, нічого не скажеш, тут в аптеці.

І з наступним відвідувачем аптекар розмовляє привітно і ґрунтовно.

Мал. Віктора ПОПОВА.

— Ви що, їх усіх знаєте? — запитую.

— Звичайно, — здивувався містер Аптека. Ці люди тут живуть і до мене по ліки ходять.

Саме в цій аптеці я таки знайшла бажаний «Грудний збір № 2». Там само побачила і широкий асортимент вітчизняних препаратів за досить помірними цінами.

— Ми, на жаль, не в Європі живемо — з нашими зарплатами, — по-філософському зауважив аптекар. — Хтось шукає дорогі, престижні ліки. А хтось і від нафтизину чхати перестане.

Він поділився своїми спостереженнями. Дехто із багатих клієнтів, виявляється, вже від однієї назви й ціни препарату одужувати починає. А пенсіонери — люди консервативні. Валідол, цитрамон, анальгін — ось і весь арсенал здоров'я. В аптеці навіть місцеві алкоголіки абстинентний синдром знімають без рецепту лікаря. 42 відсотками бальзам «Вігор» за ціною 5 грн. 75 коп. для цього дуже навіть годиться...

Ольга ВІТЕР.

14 ЛИСТОПАДА — ДЕНЬ БОРОТЬБИ З ДІАБЕТОМ

Ліки не мають національності

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

МДАУ (Міжнародна діабетична асоціація України) протягом останніх років не раз зверталася у державні органи з проханням захистити хворих на цукровий діабет від свавільних дій окремих чиновників, які лобіюють так звані інтереси вітчизняного виробника, нав'язуючи діабетикам інсуліни ЗАТ «Індар». Після пікетування Верховної Ради і звернень хворих та лікарів до народних депутатів до проекту закону «Про Державний бюджет України на 2002 рік» було внесено зміни, суть яких полягала в тому, що з речення «в тому числі фінансування закупівлі вітчизняних інсулінів» вилучили слово «вітчизняних».

На нараді, присвяченій проблемі інсулінового забезпечення, віце-прем'єр-міністр В. Семиноженко поінформував про те, що з другого півріччя 2002 р. всі виробники інсулінів (вітчизняні і закордонні) матимуть абсолютно рівні тендерні права.

На жаль, ситуація на нашому ринку інсулінових препаратів не поліпшилася. Нині є реальна загроза, що до закону «Про державний бюджет України...» знову буде введено статтю про виділення 131,4 млн. гривень на закупівлю переважно «вітчизняних інсулінів». Тим часом життєво потрібні ліки не мають національності і державної прописки.

Нині в Україні 30 відсотків діабетиків, що залишилися на імпортних інсулінах, і вони не можуть чи не хочуть їх міняти.

Однак хворі мають право:

на якісну медичну допомогу;

на вибір препарату інсуліну, який забезпечує найкраще самопочуття;

на отримання повної, а не лише рекламної інформації про препарат.

Потребують негайного розв'язання такі питання:

забезпечення 100 відсотків інсулінозалежних хворих на цукровий діабет за рахунок місцевих бюджетів (потреба, згідно з даними МОЗ України, — 159 млн. грн.);

майже 25 000 дорослих терміново треба забезпечити тими імпортними препаратами, яких вони потребують;

скасувати повну централізацію закупівлі інсулінів, яка себе не виправдала (потреби хворих не враховуються, а в областях, де немає належних умов зберігання, препарати залишаються і псуються);

для раціонального використання бюджетних коштів потрібно закуповувати інсуліни на тендерній основі. Запровадити в практику цивілізовану форму забезпечення інсулінами — отримання хворими ліків безпосередньо в аптеках за рецептами лікарів;

у зв'язку з численними скаргами хворих-діабетиків на погіршення стану здоров'я після переведення їх на вітчизняні інсуліни звернути уваги відповідних державних органів на те, що їх запровадження (трьох свинячих інсулінів) відбулося після обмежених клінічних випробувань, а впровадження напівсинтетичних — узагалі без клінічних випробувань, лише на підставі реєстраційних документів;

припинити злочинну практику насильницького переведення хворих на інші інсуліни без їхньої згоди.

Міжнародна діабетична асоціація України.

БЛІЦОПИТУВАННЯ

Пенсіонерка Клавдія Петрівна:

— Коли я дізналася, що цитрамон у нашій аптеці подорожчав, то так розстроїлася, що навіть тиск підскочив. І нітрогліцерин тепер жах який дорогий, тому що імпортний, а нашого, кажуть, не виробляють. А без нього не можу. Я що, тепер повинна півпенсії в аптеці залишити?

Пенсіонер Петро Матвійович:

— Вони ж (аптеки) за наш рахунок існують, на наших хворобах наживаються! Для ветеранів їх нині практично немає — всі закриваються. А в тих, що залишилися, нічого немає. Адже за пільговими цінами відпускають лише наші препарати. А моє серце дешевим валідолом уже не вилікуєш...

Бізнесмен Вадим:

— Я до аптеки заходжу нечасто. Слава Богу, здоровий. А так, якщо грип чи нежить, то в наших аптеках від цього ліків повно. Гріх скаржитися.

Домогосподарка Вікторія:

— У мене донька часто хворіє. То застуда, то алергія, то стоматит був... Я до аптеки здебільшого за травами ходжу — вони не дуже дорогі й нешкідливі. Антибіотик імпортний довелося купити за 14 гривень, інфекцію виганяли, дорого він нам обійшовся. Після нього від алергії місяць лікували дитину.

Робітник Олександр:

— Я в аптеці беру тільки те, що з дитинства знаю: анальгін, аспірин, гірчичники. Нині там ліків усіляких багато, але вони всі дорогі й невідомі. Почнеш одне лікувати, інше болить. Я коли пчихати або кашляти починаю, сто грамів вип'ю — і бувай здоровий. Мені особисто допомагає.

Студентка Марина:

— Що я в аптеці зазвичай купую? Бинт, вату, зеленку. На те вона й аптека.

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Поверніть 300 тисяч «чорнобильцю» на лікування

Найпікантніше в цій історії те, що Петру Голубу обіцяв допомогти Леонід Кучма. Балотуючись удруге в Президенти, він спілкувався з дніпропетровцями на телебаченні в прямому ефірі. Додзвонився на ту передачу і Голуб. «Не хвилюйтеся, все буде гаразд», — заспокоїв його тоді Леонід Данилович.

А тепер Таромське — є такий мікрорайон у Дніпропетровську — кепкує і знущально запитує: «Ну що, голубе сизий, допоміг тобі Кучма?».

Хоч найцікавіше насправді інше: Голуб тут свого часу був дуже відомою людиною. Як спеціалісту з контрольно-вимірювальних приладів та налагодження всіляко надскладного технологічного устаткування йому мало знаходилося рівних. Багато новозведених виробництв запускали у Дніпропетровську тільки з його участю. І на останньому місці своєї постійної роботи, трубопрокатному заводі, Петро Голуб одержував на місяць майже дві тисячі тодішніх радянських рублів.

А потім був Чорнобиль. Серед перших Петро Іванович потрапив на атомну станцію. Перебував там 18 найпекельніших днів. Наслідки? Виразка шлунка, гастродуоденіт, гастрит, коліт, гепатит, панкреатит, пієлонефрит, енцефалопатія, гіпертонія, глаукома, кіста нирки, варикозне розширення вен... І втрата 70 відсотків працездатності. А це — інвалід II групи і «чорнобилець» теж другої категорії.

Ясна річ, що призначили пенсію у зв'язку з інвалідністю. Але цих грошей катастрофічно не вистачає, щоб бодай якось лікуватися. Щомісяця втричі, вчетверо треба більше, ніж одержує. Ніхто ніде і нічим, скільки й куди б Голуб не звертався, не допомагав. Це й спонукало його самому вникнути в усі закони та постанови, які були прийняті в нас на захист постраждалих від Чорнобильської аварії. І чотири роки тому Петро Іванович несподівано для себе дізнався: мають йому, по-перше, постійно відшкодовувати втрачені заробітки, які він одержував у своєму цілком здоровому дочорнобильському житті, перед цим ще й виплативши, по-друге, 25 середньомісячних зарплат одноразово. Те й інше передбачено законом.

Так-от, п'ятий рік уже минає, як Голуб домагається, аби повернули йому заборговані компенсації та почали систематично виплачувати «поточні». Має з цього приводу кілька товстелезних томів листування з численними інстанціями від Дніпропетровська до Києва. Читати їх — одне задоволення. Всі чемно і доволі ввічливо погоджуються, що відшкодовувати втрачене чоловіку справді повинні, як «пити дати». Але задоволення щезає одразу, коли дізнаєшся, що на ділі так досі не відшкодували.

Чому? Версія, пов'язана з відсутністю «зайвих» грошей у держави, навряд чи тут імовірна. Так, на особистих прийомах Голуб не раз чув, що «тобі мають-таки виплачувати, але своїх грошей ти ніколи не діждешся». Але чув й інше. Що «коли поділиться, то знайдеться благодійник, який ці гроші виб'є». Тому найімовірніше, що вся річ тут — у сумі. Пригадуєте, скільки в середньому на місяць заробляв Голуб за «того життя»? Отож-бо! Це означає, що на даний момент, за всіма підрахунками, держава вже завинила йому 300 тисяч гривень. Добрі гроші, чи не так?

Саме, щоб їх виплатили, і обіцяв допомогти Голубу Леонід Кучма. А в Голуба сьогодні вже і немає на кого більше надіятися. Лікарі його попередили: якщо не займеться терміново своїм здоров'ям, як слід не лікуватиметься, то зиму може і не пережити...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ФОТОФАКТ

В Одесі розпочали роботу діагностичний центр і лікарня швидкої допомоги «INTO-SANA» — медичний комплекс європейського класу повного циклу здоров'я.

На знімку: можливості операційного обладнання демонструє заступник генерального директора компанії, професор Володимир Мавродій.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

ДЗЕРКАЛО

Крісло для чорнобильського лісовика

(Початок на 1-й стор.).

Зона — це насамперед ліс. Ліс, який тут був завжди. Принаймні задовго до того, як «група товаришів» дійшла висновку, що цьому унікальному куточку природи просто необхідна атомна станція. І коли кількість людей на цій території різко скоротилася, ліс знову вступив у свої права. Нині про наявність більшості населених пунктів, особливо влітку, можна здогадатися лише за дороговказами вздовж траси. Самі села поглинула природа. Відвідуючи їх, не можна не здивуватися, наскільки ефемерною є наша присутність на землі. Досить на півтора десятка років залишити територію, на якій люди жили століттями, без втручання, і сліди їхнього перебування розчиняться в навколишньому лісі.

Але зона — це не острів, і людина не може повністю відсторонитися від розв'язання проблем, що виникають тут і пов'язані, в тому числі, і з її перебуванням. Завдання очищення постраждалих територій, тривалий, розрахований на десятиліття процес, полягає найперше в збереженні та відновленні лісових масивів. Займається його розв'язанням державне спеціалізоване лісове підприємство «Чорнобильліс».

Воно охороняє ліси від пожеж, незаконних вирубок, браконьєрства, захищає від хвороб та шкідників, утримує в нормальному санітарному стані. В сусідній Білорусі в зоні відселення працює лише одна організація, аналогічна «Чорнобильлісу», яка несе всю відповідальність за стан справ. А в нас наявність кількох, не залежних один від одного, підрозділів лише ускладнює взаємодію між ними, зменшуючи ефективність роботи, спрямованої на загальний результат.

Узяти, приміром, боротьбу з пожежами. Пожежною безпекою на ЧАЕС займається власна служба. Воно й зрозуміло: атомний об'єкт зі своєю специфікою та вимогами. Крім того, близько 300 осіб зі своїм командуванням, підпорядкуванням та оснащенням займаються гасінням пожеж у населених пунктах. Плюс пожежні підрозділи «Чорнобильлісу» (76 осіб на пожежно-хімічних станціях (ПХС), що покликані боротися з лісовими пожежами.

Паралельне існування двох останніх структур, одна з яких відповідає за пожежну безпеку населених пунктів, не може не дивувати. Крім Чорнобиля, населені лише кілька сіл, у яких працюють бази організацій і живуть вахтовики та самосели. Решта — не більш як позначки на карті. Їхніми єдиними мешканцями є тварини: кабани, лосі, вовки, олені, лисиці, козулі... Почуваються вони настільки впевнено, що, приміром, поява кабанів безпосередньо в Чорнобилі є на сьогодні певною проблемою. Нещодавно на оперативній нараді в адміністрації зони відчуження було навіть ухвалено спеціальний документ, який зобов'язує директора «Чорнобильлісу» Миколу Калетника, цитую, «... вжити заходів із запогігання проникненню диких тварин (кабанів) на територію міста Чорнобиль».

На практиці на загорряння за межами міста реагують обидві служби. Якщо врахувати, що села переважно розташовані посеред лісових масивів, то службам ПХС «Чорнобильлісу» хочеш не хочеш доводиться локалізовувати пожежі, що там виникають. Поточного року із 105 лісових пожеж державні пожежні органи брали участь у гасінні лише одинадцяти. Дві організації виконують одне завдання, але підпорядковані різним відомствам, мають паралельні командування, структури постачання, систему спостереження й оперативного контролю. Цілком очевидно, що управління двома аналогічними структурами не лише зменшує ефективність їхньої діяльності, а це й обходиться дорожче. І це при тому, що бюджетне фінансування весь час скорочують.

Якщо 2001 року на закупівлю матеріалів для забезпечення виробничої діяльності та охорону праці «Чорнобильлісу» було асигновано 828,4 тис. гривень, то нинішнього — лише 100,9 тис. (12%). Сума ця, ясна річ, не відповідає затратам. Порівняно з 1998 роком обсяг рубок, пов'язаних із веденням лісового господарства, зріс у десять (!) разів. Тільки на закупівлю пального для автотранспорту підприємство витрачає 60 тисяч гривень на місяць, не кажучи вже про спецодяг, запчастини тощо.

От і виходить, що «Чорнобильліс» змушений сам заробляти кошти. У який спосіб? Підприємство продає деревину, отриману внаслідок санітарних вирубок, та пиломатеріали. Щоб не допустити поширення радіації за межі зони, продукція проходить потрійний дозиметричний контроль. Що собівартості продукції не знижує. Крім того, для роботи потрібна спеціальна техніка, а на підприємстві навіть бензопили в дефіциті.

І все-таки, перекриваючи скорочення бюджетного фінансування, вже нині «Чорнобильліс» заробив майже 650 тисяч гривень. У подальшому виробничу діяльність плановано розширювати. Зрозуміло, не на шкоду основній роботі. А її у зоні — на десятиліття. Ліс тут був завжди. І залишиться назавжди, поглинувши, згодом, незчисленні свідчення і людської праці, і людського безрозсудства. Тож він завжди потребуватиме догляду і захисту. І людей, здатних його захистити.

Олег ДЕНИСОВ.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Скарби нащадків Чингісхана

Династія Гіреїв, що звалась нащадками Чингісхана, створила Кримське ханство (XV-XVIII ст.). То була держава не лише воїнів, а й поетів та митців.

У Криму є кілька національно-культурних товариств народів, котрі мають свою державність, академічні наукові й культурні заклади в метрополіях, а отже, й опору для подальшого розвитку. А корінний народ півострова досі нічого подібного не мав.

Кримські татари, давній народ, який ще двісті літ тому населяв Кримське ханство — могутню державу, живуть сьогодні на своїй землі, з якої майже стерто пам'ять. Бо історико-культурні цінності, залишені татарами на батьківщині під час депортації, знищували. Палили навіть твори Леніна татарською мовою!

Кримська земля ще зберігає пам'ятки зодчества, на сільських весіллях ще звучать старовинні мелодії, у скринях (як було й в українських дівчат) зберігаються довоєнні дівочі вишиванки з посагів. Усе це треба повернути до життя, дітям передати. Рушдіє-мектеб — так звалися школи, в яких з початку XX століття навчали дітей. У Сімферополі така школа збереглася. І тепер тут знову вчаться кримські татари — дорослі й малі. А головне — створено Кримськотатарський культурний центр (далі — просто Центр). Ним керує Айдер Емиров.

Центр дебютував виставкою робіт татарських художників. Двадцять шість митців представили свої твори. Деякі з них, зокрема Мамут Чурлу, Енвер Ізетов, — знані й шановані, учасники міжнародних вернісажів. Але завжди в каталогах значились як узбецькі художники. Тож перша виставка на рідній землі, у Центральній виставковій залі Криму, була для них найдорожча. Вона мала успіх. Відтак Комітет у справах депортованих народів пообіцяв подбати про створення постійнодіючої галереї кримськотатарського малярства.

Центр проводить традиційні свята, міжнародні конференції (одна з них присвячена ювілеєві Ісмаїл-бея Гаспринського). Центром також організована перша на півострові кримськотатарська бібліотека. Книжки для неї надсилали з діаспор, що є по цілому світу.

Ще одна акція закладу — міжнародна науково-практична конференція з питань писемності татар. Ця проблема дуже важлива. Бо три етнічні групи народу мають відмінності у мові: південнобережна близька до турецької, гірська має джерела в кипчако-половецькій мовній групі, а степова — в кипчако-ногайській. Цього ніхто давно не досліджував, це фактично «біла пляма» в кримськотатарській культурі. Є кілька поглядів і на майбутнє писемності: від дальшого використання кирилиці до прийняття латини у варіанті, вживаному в Туреччині (з доданням літер на позначення звуків, характерних для татарської мови, чи без цього).

А за цією проблемою постає інша: треба видавати підручники, книжки.

Донині на державний облік узято зовсім мало пам'яток кримськотатарської культури. Це визнані світом архітектурні споруди, крім них — не більше двох десятків пам'яток археології, історії, мистецтва. А їх на кримській землі ще багато. Однак для низки об'єктів і досі не вироблено критеріїв оцінки. Це, насамперед, покинуті після відомих подій 1783-го, 1853—1856-го, 1920-го, 1944 років населені пункти, які так і не відродилися потім. На наших очах, унаслідок будівельних, меліоративних та іригаційних робіт, гинуть давні культурно-господарські комплекси, цвинтарі, що не дочекалися статусу пам'яток. Разом із ними зникають і відомості про історію кримськотатарського народу, його етногенез.

Що треба зробити найперше? Скласти реєстр пам'яток, домагатися їх охорони державою. Провести археологічні розкопки, етнографічні, фольклорні експедиції. Нині дослідження починають науковці Сімферопольського держуніверситету імені М. В. Фрунзе, культурно-просвітницькі товариства, які. Крига ніби скресла. Однак Верховна Рада Криму ухвалила взяти на облік майно республіки. Відтоді всі пам'ятки стали «майном», на яке поширюється Закон України «Про підприємництво». На підставі цього Управління культури Ради Міністрів автономії перетворило на «орендне підприємство» видатну національну пам'ятку Хан-сарай (що в Бахчисарайському історико-культурному заповіднику). Хан-сарай передано в повне господарське відання працівників заповідника на чолі з його директором Є. Петровим. Той визначив вартість ханського палацу XVI століття й могил кримськотатарських ханів, названих у документах «виробничими засобами основного виду діяльності», сумою 677 тисяч гривень. Щоправда, не зазначено, скільки коштує кожна могила окремо. Все це згідно зі статутом «підприємства» буде поставлено на комерційну основу, даватиме прибуток. Майно й приміщення музею за тим-таки статутом можна передавати в оренду, навіть за межі Криму. Одне слово, план, справді, підприємницький, комерційний, зиск у ньому — передусім. А тим часом архітектурний комплекс Бахчисарайського палацу потребує термінової консервації і реставрації.

Та хіба тільки він? Дюрбе в Бахчисараї править за склад для базару, архітектурний комплекс Юсуповського палацу з двома мечетями використовують під школу-інтернат, дюрбе кримських ханів і могила Гаспринського опинилися на території психоневрологічної лікарні. Все це руйнується, гине на очах.

...На святі татар курбан-байрамі, яке проходило в центральному парку Сімферополя, багатьох вразила виставка творів ужиткового мистецтва. Яка нинішня доля цього мистецтва?

На початку століття кожна татарка і ткала, і вишивала. Знати найбільше національних орнаментів було почесно. Вишивка кримськотатарського народу складна різноманітністю сюжетів, швів, вона витончена, ніжна. Існували артілі, вироби яких славилися в цілому світі. Кримське ханство мало майстрів-золотарів, зброярів. Процвітало і килимарство. У фондах Бахчисарайського музею зберігаються (до речі, вкрай погано) килими, які за два і більше століть не втратили яскравих барв. Багаті етнографічні збірки мають музеї Москви, Петербурга, Ялти.

З усіх ремесел у народі живе лише килимарство — ним займалися і на висланні. Решту треба відроджувати. В Москві живе народна художниця Зулейха Бекирова. Вона вишивала колись у євпаторійській артілі «Орнек» (орнамент). Зараз працює у Кримськотатарському культурному центрі і вчить давньому ремеслу дівчат. До речі, художник Мамут Чурлу підготував гру-конструктор, яка веде дітей у світ традиційних кримськотатарських орнаментів.

Нині в Центрі кілька ткацьких верстатів, надісланих діаспорою з Туреччини. Звідти запрошують майстрів, щоб допомогли відродити килимарство.

Є вже перша артіль гаптарів — бахчисарайське мале підприємство «Орнек». Вироби його майстрів — головні убори, пояси, виконані за ескізами професійних художників, — дуже гарні. Але й дуже дорогі: ні тканини, ні ниток не дістати. «Орнек» планує оживити й золотарство, карбування. До діла залучається найперше молодь.

...На які кошти існує Центр? Починав він з нуля, з великого завзяття татар, які повернулися до рідного краю. Були членські внески, доброчинні пожертви організацій, діаспори. Тепер є приміщення, хоч і тісне та старе, є деяке технічне обладнання. Центр заробляє сам, розвиваючи госпрозрахункову діяльність.

Кошти потрібні для підтримки діячів національної культури, особливо старшого віку, тих, хто живе на висланні. Бо звідки, як не з дому, чекати допомоги, скажімо, 87-літньому Усейн-ага Куркчі, відомому мовознавцеві, учневі Бекира Чабан-заде? На Узбекистан чи Україну сподіватися не доводиться. Центр дбає і про майбутнє: добирає і відправляє студентів на науку до Туреччини, готує вчителів (їх бракує), має вже два видання — газету «Мерабе» та часопис «Салгир».

У всіх справах він співпрацює з Меджлісом, Комітетом у справах депортованих народів, освітянами, науковцями.

Лілія ДИНІКОВА.

Хайтарма для побратимів

Є стара козацька пісня: «Мене, мати, орда знає, в чистім полі обминає...» Справді, кримські татари з українцями колись були дітьми однієї етнокультурної спільноти і сходились у Великому Степу не лише для битв. Козаки багато що запозичили в сусідів (згадаймо, що Мамай на наших картинах сидить у східній позі, та й ім'я його східне). Український елемент у XVI столітті становив мало не половину населення півострова, і то були не лише бранці. Досі татарський фольклор зберігає танцювальну мелодію «Богдан-хайтарма», складену на честь Хмельницького, якого тодішні поети Криму називали левом серед воїнів, рукою якого водить сам Аллах. Усе це напівзабуто, але не настільки, щоб не було чого згадати. Приміром, недавно в Києві вийшла книга Валентина Крисаченка «Історія Криму: Кримське ханство», де зібрано багато прецікавих документів про взаємини обох народів. А кінорежисер Олес Санін закінчив художній фільм «Мамай», що виник на основі нашої «Думи про трьох братів азовських» і татарської «Пісні про трьох доблесних мамлюків», а сам фільм — про кохання татарки і козака...

На знімку: Ельдар Фатімаєв у фільмі «Мамай».

Фото з журналу «Кіно-Коло».

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

Покінчити з особистостями,
або Чи є в Україні українська драматургія?

Недавно темою «Останньої барикади» в нічному ефірі телеканалу 1+1 була сучасна українська драматургія. Точніше, її відсутність на сцені наших театрів. Гостями студії були актор і режисер Михайло Мельник (Дніпропетровський монотеатр «Крик»), пані Ірена Коваль (чия п'єса «Лев і Левиця» йде в Київському Молодому театрі), культуролог Валентина Грицук, драматург Неда Неждана і режисер Андрій Приходько. Останні двоє минулого сезону реалізували в столичному театрі імені Франка масштабний проект "Наша драма", оприлюднивши сорок (!) нових сучасних п'єс.

Посилаючись на оте число (сорок), можна сказати, що сучасна драматургія в нас є. Але на афішах наших театрів її майже не видно. Більшість гостей «Останньої барикади» зійшлися на тім, що винні режисери, отже, ситуація залежить від конкретних особистостей, що керують театрами. Пані Грицук так і сказала: театри треба просто зобов'язати ставити сучасні п'єси (бо так німці роблять), а з владою особистостей в театрі треба покінчити! Вражає не так ця курйозна фраза, сказана в запалі дискусії, як однобічно-короткозорий погляд на речі: мовляв, ситий Театр не розуміє голодного Драматурга!

Щоб точніше оцінити ситуацію, давайте, панове драматурги, скажемо чесно: у нас «нема» не драматургії — у нас «нема» театру. Слово «нема» тут береться в лапки, бо номінально театр таки є, й у ньому (подекуди, інколи) можна бачити щось дуже хороше. Але, беручи в цілому, слід визнати, що український театр має ознаки явно колоніального мистецтва, яке не бачить мети в самому собі, а, свідомо чи підсвідомо, намагається бути схожим на мистецтво метрополії, як ото Майкл Джексон намагається стати білою людиною. Тому однаково прикро виглядають і ті наші російськомовні театри, де панує горде наслідування московської моди, і ті театри україномовні, котрі, навіть беручи українську класику, трактують її в звично-колоніальному, сувенірному, псевдонаціональному стилі. Винятків небагато. Навіть у Києві взірці живого погляду на власну класику поодинокі: «Зайці» Шулакова, «Украдене щастя» Данченка, «Український водевіль» Мойсеєва, «Чарівниця» Богомазова, «Сто тисяч» Опанасенка. Для порівняння: в Києві є одночасно принаймні чотири варіанти «Ромео і Джульєтти» — з власною ж класикою ми соромимося дозволяти собі подібну розкіш! Чи це не ознака культурної напівколонії? Українська драматургія в українському театрі не є предметом самоусвідомлення. Неда Неждана любить казати: класична драма в театрі захищена, а сучасна ні. Аби ж то! Ніяка не захищена, крім чужої. Бо колонія любить екзотику.

Отже, панове драматурги, якщо ви не усвідомлюєте цієї біди театру, як ви можете для нього писати і чим ви його порятуєте в його не-існуванні?

Згадаймо Театр корифеїв, 120-річчя якого ми щойно відзначили (точніше, відзначив лише Кіровоград, а не вся Україна, як годилось би для такого випадку). Так-от, 120 літ тому в Єлисаветграді-Кіровограді було важче: корифеї оголосили себе українським театром на рівному місці, маючи лише десяток несучасних п'єс («Наталка Полтавка», «Сватання на Гончарівці» й трилогію про Шельменка). Але корифеї почали справу й самі створили все, чого не вистачало: акторську школу, режисуру і власну драматургію.

Ви нібито згодні з тим, що драматургія народжується саме так — у живому театрі. Й водночас заявляєте в тій самій «Останній барикаді» таке: мовляв, режисер Андрій Жолдак обходиться без драматургії, він сам собі драматург, але ж він це робить непрофесіонально, а от ми — професіонали.

О, нарешті названо одну з тих особистостей, з якими треба покінчити заради успіху сучасної драматургії! Але це на диво неточний погляд на речі. Жолдак справді не драматург — він створює матерію театру, що виходить за банальні рамки тексту, він грається контекстами чи підтекстами нашої й світової культури, і робить це чудово, не кожен драматург так уміє.

Водночас Жолдак — явно постколоніальна особистість, бо надто часто любить повторювати: «Мене тут нема кому зрозуміти, а от у Москві, а от у Румунії!..»

Тут він нічим не відрізняється від пані Грицук, котра захоплюється німцями, чиї театри зобов'язані ставити сучасні п'єси (цікаво, чи погані — теж?).

Смішно, але якби на ту «Останню барикаду» прийшов Жолдак, він би сказав дослівно те саме про драматургів, що драматурги говорили про режисерів.

І так само не мав би рації. Або мав би — але від того не легше.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Правління ЗАТ "Прогрес-Фонд"

Повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30 грудня 2002 року об 11.00 у приміщенні ЗАТ "Прогрес-Фонд" за адресою: м. Київ, вул. Довженка, 14/1, оф. 7. Початок реєстрації 30 грудня 2002 р. о 10.00, закінчення реєстрації о 10.45.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ "Прогрес-Фонд" за 2001 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії ЗАТ "Прогрес-Фонд" за 2001 рік.
3. Розподіл прибутку за 2001 рік.

Для участі у зборах необхідно мати документ, який посвідчує особу акціонера. Довідки за тел.: (044) 456-1911.

Ліц. серія АА №239515 від 13.05.2002 р.

ЗАТ «Інвестсинтез» код ЄДРПОУ 32236980 повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 26.12.2002 р. о 12.00 за адресою: 61166, м. Харків, вул. Бакуліна, буд. 11, к. 304, тел. 17-58-25.

Порядок денний:

1. Затвердження змін до установчих документів Товариства.
2. Про емісію акцій у кількості 96 040 (дев'ясто шість тисяч сорок) простих іменних акцій номінальною вартістю 100 (сто) гривень 00 коп. кожна.

ОАО "Одесский завод полиграфических машин" сообщает, что очередное собрание акционеров состоится 30 декабря 2002 года по адресу: г. Одесса, Овидиопольская дорога, 3, актовый зал Аграрной биржи. Регистрация участников собрания с 9.00 до 10.50 в вестибюле Аграрной биржи. Начало собрания в 11.00.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности ОАО "Одесский завод полиграфических машин" с 1.10.1995 г. по 2002 г., основные направления финансово-хозяйственной деятельности в 2003 году.
2. Отчет наблюдательного совета.
3. Отчет ревизионной комиссии.
4. Выборы органов управления:
— председателя правления;
— членов правления;
— членов наблюдательного совета;
— ревизионной комиссии.
5. Внесение изменений в Устав ОАО "Одесский завод полиграфических машин".

Для регистрации участникам собрания необходимо иметь при себе паспорт (свидетельства о рождении детей,которые владеют акциями),и представителям акционеров и юридическим лицам доверенность,оформленную в соответствии с действующим законодательством.

Справки по телефону 732-09-17. *Правление.*

АТЗТ ХЛФЗ «Червоний Хімік» повідомляє, що 21.12.2002 р. за адресою: м. Харків, вул. Новожанова, 1 об 11.00 відбудуться чергові загальні збори акціонерів товариства.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту проведення зборів.
2. Звіт голови правління про результати господарської діяльності за 2001 р.
3. Звіт головного бухгалтера про результати фінансової діяльності за 2001 р.
4. Затвердження річного звіту та балансу товариства за 2001 р.
5. Звіт голови спостережної ради.
6. Перспективні напрямки бізнес плану розвитку товариства.
7. Вибори членів спостережної ради товариства.
8. Різне.

Закрите акціонерне товариство «ІТЕРА УКРАЇНА»

повідомляє про доповнення в порядку денному Зборів акціонерів ЗАТ «ІТЕРА НИВА», що відбудуться 24 листопада 2002 року за адресою: м. Київ, вул. Чигорина, 2 о 9 год. 00 хв. До порядку денного додане питання про зміну назви товариства.

ТОВ «Едельвейс» код ЗКПО 31866587 повідомляє про закриття з 12.11.02. Претензії пред'являються протягом 2х місяців з дня публікації об'яви.

Пропонується до продожу (інвестицій) велике діюче підприємство в Західній Україні, з новими сучасними технологіями.

- **лісозаготівельний бізнес** **(великий парк лісозаготівельної техніки, постійне лісокористування, об'ємні квоти)**
- **переробка деревини в пиломатеріали** **(максимальна потужність розпиловки та переробки - 8000 м.куб. в місяць дотримання всіх можливих вимог, продажі на європейський ринок)**
- **сушіння пиломатеріалів в сушильних камерах** **(опалювання камер за рахунок котла на опилках, максимальний об'єм одноразової загрузки 600 м.куб. (6 камер по 100 м.куб.), досягнення потрібної вологості (до 8%))**
- **виробництво деревного вугілля** **(продажі на європейський ринок, потенціал 10000 тис.т.)**
- **транспортні перевезення в Іспанію, Італію** **(парк нових грузових автомобілів VOLVO Fh12 - 10 одиниць)** Ліцензія УкрАвтоТранс АА №211571
- **готельно-туристичні послуги** **(туристична база та комплекс літніх будинків, готель для працівників)**
- **митне оформлення вантажів** **(досвід та практика)**

Окрім майна,пропонується

максимальне сприяння та підтримка

в вирішенні питань пов'язаних з подальшою діяльністю підприємства

Для довідок : (050) 373 48 05,(050) 358 29 92,E-mail: finservis@kl.if.ua

---

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушена справа № 3/186Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «АіФ» (86065, м. Авдіївка, вул. Комунальна, 14; код ЕДРПОУ 21977147, р/р 26009187815001 в ДРУ «Приватбанк» м. Донецьк, МФО 335496).

Розпорядником майна призначено Куріненко А. С. ліцензія № 140444.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 діб з дня публікації.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) постановою від 29.10.2002 р. по справі № 2/244, ЗАТ АВП «Миколаївзернопродукт», м. Миколаїв визнано банкрутом і по відношенню до банкрута відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений Друмирецький Вячеслав Борисович (ліцензія АА № 250040) м. Миколаїв, вул. Морехідна, 14, офіс 209.

До відома громадськості,

ТОВ «Інтерліс-Ковель», Волинська обл., Ковельський р-н, с. Дубове, тел./факс: 253-61-64, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького,44-В), порушив справу № 24/478-б про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Продімпортторг-Рис» (03039, м. Київ, вул. Саперно-Слобідська, буд. 25, ідентифікаційний код в ЄДРПОУ 24372781, п/р 2600100001143 в АКБ «Правекс-Банк» м. Києва, МФО 321983).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ілляшева Михайла Ігоровича (ліцензія Міністерства економіки України № 005 від 10.07.2000 року. Юридична фірма «Ілляшев та Партнери», 01015, м. Київ, вул. Старонаводницька, 6, тел./факс 254-26-68).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом Запорожской области (69001, г. Запорожье, ул. Тюленина, д. 21) определением от 14.10.02 г. по делу № 5/2/132-99 Запорожское областное государственно-кооперативное производственное объединение «Облагротехсервис», признано банкротом и открыта ликвидационная процедура (юридический адрес: 69600, г. Запорожье, ул. Ленина, д. 152-в, р/с 260051844 в Запорожском отделе ЗОД АППБ «Аваль», МФО 313827, код ЄГРПОУ 13632718).

Ликвидатором назначен Персюк С. В.: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, д. 11; тел. 8 (0612) 34-76-11, 8 (0612) 34-30-19; лицензия АА № 250211.

Хозяйственный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) по заявлению государственной налоговой инспекции в г. Снежное возбудил дело № 32/161 Б о банкротстве ОАО «Снежнянское АТП 11412» г. Снежное (86500, г. Снежное, ул. Шаумяна, 43, расчетные счета № 26003301570271, 26007301570125 в филиале отделения Проминвестбанка г. Снежное, МФО 334237).

Распорядителем имущества назначена Кондратьева Ирина Владимировна, лицензия № 249779.

Заявления кредиторов и санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) за заявою Костопільської міжрайонної ДПІ порушив справу № 4/43 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Балко» (35042, Рівненська обл., Костопільський р-н, с. Базальтове, вул. Лісна,5).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гайдук Аліну Миколаївну (ліцензія № 315492).

Регіональне Агентство з питань банкрутства в Дніпропетровській обл. проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-боржника — ВАТ «Склобудкерамік».

Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 1 — майно підприємства-боржника (комплекс будівель та споруд) — ВАТ «Склобудкерамік», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Канатна, 126. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 422000 (чотириста двадцять дві тисячі) грн. у т. ч. ПДВ — 70333,33. Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 2 — обладнання, що належить ВАТ «Склобудкерамік», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Саксаганського, 60. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 2 складає 6242 (шість тисяч двісті сорок дві) грн. з ПДВ. Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 3 — транспортний засіб (автомобіль «Волга» ГАЗ 2410 седан, біла, державний № 12-56, ДНВ, шассі б/н, кузов б/н, двигун № 66841), що належить ВАТ «Склобудкерамік», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Саксаганського, 60. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 3 складає 798 (сімсот дев'яносто вісім) грн. з ПДВ. Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 4 — обладнання, що належить ВАТ «Склобудкерамік», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Саксаганського, 60. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 4 складає 7456 (сім тисяч чотириста п'ятдесят шість) грн. з ПДВ. Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на п/р № 26007006610000 в УкрСіббанку, МФО 306856, код ЗКПО 31540566 до 13.12.2002 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 13.12.2002 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 10, з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Публічні торги відбудуться 16.12.02 р., о 12.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 10.

Господарський суд Чернігівської області /14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20 / порушив справу № 4/94б про банкрутство Дочірнього підприємства «Завод Термопласт» Відкритого акціонерного товариства «Пластмас-Прилуки» /17500, м. Прилуки, вул. Козача, 56/, р/р 26003301715128 в Прилуцькому відділенні Промінвестбанку України, код ЕДРПОУ 22819215.

Розпорядником майна призначено Черев'як Віктора Васильовича /Ліцензія Мінекономіки № 250320 від 12.02.2002 р., серія АА/. Адреса: 17500, м. Прилуки, вул. Переяславська, 4, тел. /237/ 3-51-30.

Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

ТОВ «СХІД-Папір» (ідентиф. код № 31857360) ліквідується. Заяви вимог кредиторів приймаються згідно чинного законодавства протягом 2-х місяців за адресою: м. Луганськ, вул. Славянская, буд. 1а, тел. (0642) 53-33-88.

Хозяйственный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) возбудил дело № 32/174Б от 09.10.2002 г. о банкротстве сельскохозяйственного общества с ограниченной ответственностью «Восход».

Адрес должника: 87132, Донецкая обл., Тельмановский р-н, с. Кузнецово-Михайловка, ул. Ленина, 24.

Банковские реквизиты: р/с 26009900175612 в Мариупольском филиале ПУМБ, МФО 335742, Код ЕГРПОУ 25599989.

Мораторий на удовлетворение требований кредиторов введен с 09.10.2002 г.

Распорядителем имущества назначен Гончаров Николай Николаевич (лицензия № 047572).

Господарський суд Волинської області (43000, м. Луцьк, вул. Медведєва, 1) порушив справу про банкрутство Коритницького споживчого товариства (45544, с. Коритниця Локачинського району Волинської області) р/р 2600051 АППБ «Аваль» м. Луцьк, МФО 303569, код 20131844.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 діб з дня опублікування оголошення.

Розпорядником майна (арбітражним керуючим) призначено Матвіїва Вадима Миколайовича (ліцензія Мінекономіки України № 250493 від 17.05.2002 р.), . Луцьк, вул Ковельська, 67, тел. 8-03322-243-01.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

КУПИТЬ АБО ВІЗЬМЕ В АРЕНДУ

! ПРИМІЩЕННЯ !

ПІД ГУРТОЖИТОК І НАВЧАЛЬНИЙ КОРПУС

TEL: 269-98-33, 269-93-37, FAX: 269-98-46

За заявою Корпорації «Індустріальна Спілка Донбасу» Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 08.10.2002 р. порушена справа № 32/173Б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Донецький завод високовольтних підпор» м. Донецьк (83028, м. Донецьк, вул. Бехтерева, 17, р/р 26002502336000 у філії ПУМБ м. Донецька, МФО 335537, ЗКПО 00110639).

Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів з 08.10.2002 р. Розпорядником майна призначено Толчєєва Юрія Захаровича, ліцензія № 047998.

Хозяйственным судом Запорожской области (69001, г. Запорожье, ул. Тюленина, д.21) признаны банкротами и открыты ликвидационные процедуры по следующим предприятиям:

— Общество с ограниченной ответственностью «Производственно-торговое объединение «Артик-Юг», 23.03.2002 г. дело № 5/6/437/01/ (код ЕГРПОУ 30616801; юридический адрес: 69601, г. Запорожье, ул. Днепропетровское шоссе, д.3, р/счет 26005302039001, в ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399, ОКПО 30616801);

— общество с ограниченной ответственностью «Производственно-коммерческая фирма «Интертранс»,18.12.2001 г. дело № 5/5/346 (код ЕГРПОУ 20475975; юридический адрес: 69000, г. Запорожье ул. Красногвардейская, д.40, р/счет 26000202082001 в ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399, ОКПО 20475975);

— Дочернее предприятие «Энерготон» АООТ «Энергетическая компания «Энергоатом», 14.02.2002 г. дело № 5/5/161 (код ЕГРПОУ 23788077; юридический адрес: 71500 Запорожская область, г. Энергодар, а/я 66, р/счет 26002207154051 в ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399, ОКПО 23788077).

Ликвидатором назначен Серебряков А. В. (69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, д. 11; тел. 8(0612) 34-76-11,8(0612) 34-30-19, лицензия АА № 249530).

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушено провадження у справі № 3/210 Б про визнання банкрутом Державне Відкрите Акціонерне Товариство гідрошахту «Піонер» Дочірнього підприємства Державної Холдінгової компанії «Добропіллявугілля» (код ОКПО 00175231, вул. Маяковського, 18/1, с. м. т. Новодонецьке, Донецької області, 85010; п/р 26008301570006 у відділенні Промінвестбанку м. Добропілля, МФО 334118).

Розпорядником майна призначено Толчеєва Юрія Захаровича (ліцензія № 047998, телефон: (062) 381-79-94).

Заяви кредиторів про грошові вимоги до боржника, а також заяви інвесторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації.

Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено 08.10.02.

Господарський суд Луганської області (м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) порушив справу № 12/102б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Сєвєродонецькзалізобетон» (93400, Луганська область, м. Сєвєродонецьк, вул. Силікатна, 7, код ЄДРПОУ № 01235797, р/р 2600830130438 у Сєвєродонецькому відділенні УАК ПІБ, МФО 304535).

Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено з 15.08.2002 р. Розпорядником майна призначено Воронько О. О. (ліцензія № 249871 від 31.10.2002 р.), адреса: м. Луганськ, вул. Веденіна, 58.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Відродження»

(код ЄДРПОУ 31012021), зареєстроване Любарською райдержадміністрацією Житомирської області 18.07.2000 року за адресою: Житомирська область, смт. Любар, в. Польова, повідомляє про свою реорганізацію шляхом перетворення у Сільськогосподарський виробничо-обслуговуючий кооператив «Любарський комбікормовий завод».

Довідки за тел.: 04147 2-16-90.

Хозяйственный суд Запорожской области (69001, г. Запорожье, ул. Тюленина, 21) определением от 25.10.2002 г. возбудил дело № 5/3/288-02 о банкротстве ООО «Центр «Агроресурс», г. Запорожье, ул. Кузнецова, 34а/10), код ОКПО 30293559; р/с 26005387701 АБ «Металлург», г. Запорожье, МФО 313582. Открыта ликвидационная процедура. Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Еременко Александр Николаевич, лицензия АА 250001 от 19.10.2001 г. (г. Запорожье, ул. Северокольцевая, 10-26).

Господарський суд Кіровоградської області ухвалою по справі № 14/54 від 03.09.02 р. порушив процедуру банкрутства СВК «Прогрес», с. Миколаївка, Кіровоградського району, Кіровоградської області, код. ЄДРПОУ 03756744.

Розпорядником майна призначено Охінченко Сергія Михайловича, ліцензія № 04776, серія АА від 19.10.01 р., адреса для кореспонденції, 25006, м. Кіровоград, головпошта, АС 1/14. тел. (0522) 22-54-73,24-13-83. Заяви кредиторів приймаються протягом місяця за адерсою: 25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29, господарський суд Кіровоградської області.

Фінансова звітність
АБ «АВТОЗАЗБАНК»
за третій квартал 2002 року

АВТОЗАЗБАНК

Банківська ліцензія № 106 від 29.12.2001 69600, м. Запоріжжя, пр. Леніна 8

Звіт про фінансові результати

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 9 місяців 2002 року	За 2001 рік
1.1	Процентний дохід	29343	28829
1.2	Процентні витрати	(12719)	(9738)
1	Чистий процентний дохід	16624	19091
2.1	Комісійний дохід	2934	5003
2.2	Комісійні витрати	(296)	(338)
2	Чистий комісійний дохід	2638	4665
3	Дивідендний дохід	63	0
4	Чистий торговельний дохід	(1855)	(869)
5	Прибуток від інвестиційних цінних паперів	293	216
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні устано ви та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	59	2234
8	Операційний дохід	17822	25337
9	Загальноадміністративні витрати	(5501)	(7035)
10	Витрати на персонал	(4836)	(5518)
11	Прибуток від операцій	7485	12784
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(2810)	(3201)
13	Прибуток до оподаткування	4675	9583
14	Податок на прибуток	0	0
15	Прибуток після оподаткування	4675	9583
16	Непередбачені доходи/витрати	0	0
17	Чистий прибуток банку	4675	9583

Баланс

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На 01.10.2002	На 01.01.2002
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	6064	7073
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	0	0
3	Кошти в інших банках	32099	18485
4	Цінні папери на продаж	26797	629
5	Кредити та заборгованість клієнтів	117829	92345
6	Інвестиційні цінні папери	14878	12847
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0
8	Основні засоби та нематеріальні активи	15664	14856
9	Нараховані доходи до отримання	3181	2336
10	Інші активи	5523	4832
11	Усього активів	222035	153403
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	38307	26855
13	Кошти клієнтів	143587	89189
14	Інші депозити	0	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	704	517
17	Інші зобов'язання	371	2472
18	Усього зобов`язань	182969	119033
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	14102	14102
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	(13)	(34)
22	Емісійні різниці	0	0
23	Резерви	1509	1030
24	Результати переоцінки	2170	2176
25	Нерозподілений прибуток	21298	17096
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	5	4
27	Усього власного капіталу	39066	34370
28	Усього пасивів	222035	153403

Голова правління **Байрака В. М.**
Головний бухгалтер **Шведов О. А.**

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою № 18/52б від 14.10. 2002 р. визнав банкрутом ДП «Центр» КП «Житловик» (м. Горлівка, 84626, пр-т Перемоги, 38, ЄДРПОУ 05478775, п/р 26009980984 в Горлівській філії АКБ «Укрсоцбанк» м. Горлівки, МФО 334088, код 05478775) та відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначена Перекрестова Ольга Миколаївна, ліцензія № 249771, тел. (06242) 9-35-21.

Претензії приймаються протягом 30 днів з дня публікації об'яви тел. 9-35-21 (06242).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Кремінський молокозавод», 92900, Луганська область, м. Кремінна, вул. Ватутіна, буд. № 1, ЗКПО 20163448, р/р 260033011620 в Кремінському відділенні Ощадбанку України (справа № 12/106б). Розпорядником майна призначено Сиротіна Володимира Геннадійовича (ліцензія № 047886 від 19.10.01, мешкаючого за адресою: 91000, м. Луганськ, вул. Оборонна, буд. № 1, кв. № 180).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Шановний акціонер!
ВАТ «Універсам № 14»

Повідомляємо про додаткові питання порядку денного за заявою акціонера, який володіє не менш як 10% акцій.

Чергові загальні збори акціонерів відбудуться:

Дата та час реєстрації учасників зборів: 28 листопада 2002 р. з 17.00 до 17.50.

Дата та час відкриття зборів: 28 листопада 2002 р. о 18.00.

Місце реєстрації акціонерів та проведення зборів: м. Київ, вул. Вереснева, 24.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ «Універсам № 14» про господарську діяльність за 2001 рік та 1-ше півріччя 2002 року.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії по звіту за 2001 рік.
3. Затвердження результатів діяльності за 2001 р., розподіл прибутку за 2001 рік та затвердження планового нормативу відрахувань до фонду дивідендів за 2002 рік.
4. Про переобрання членів Правління та членів ревізійної комісії.
5. Про збільшення розміру статутного фонду ВАТ.

Для участі в зборах потрібно мати при собі:

■ документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;

■ доручення на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Телефони для довідок: емітент 566-01-63; реєстратор 268-94-73.

Інформація до п. 5 порядку денного:

1. Статутний фонд збільшується для розширення виробництва, збільшення статутного фонду здійснюється шляхом випуску нових акцій існуючої номінальної вартості.

Заплановано збільшити статутний фонд на 320000,00 (триста двадцять тисяч) грн.

2. Проект змін до статуту ВАТ:

Внести зміни до статті 5.1., виклавши її в такій редакції:

«Розмір статутного фонду становить 541584,00 (п'ятсот сорок одна тисяча п'ятсот вісімдесят чотири) грн.

Внести зміни до ст. 5.2. Статуту та викласти її в такій редакції:

«Статутний фонд поділений на 2166336 (два мільйони сто шістдесят шість тисяч триста тридцять шість) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 (двадцять п'ять коп.) кожна.

3. Додатково випускається 1280000 (один мільйон двісті вісімдесят тисяч) штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 (двадцять п'ять коп.) грн. кожна на загальну номінальну вартість 320000,00 (триста двадцять тисяч) грн.

4. Відомостей про нову номінальну вартість немає у зв'язку зі збільшенням розміру статутного фонду товариства шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.

5. Акціонери мають переважне право придбання акцій у порядку, передбаченому чинним законодавством і статутними документами ВАТ.

6. Порядок і терміни розподілу акцій серед акціонерів будуть визначені загальними зборами акціонерів.

7. У разі збитків, пов'язаних зі зміною статутного фонду, рішення про порядок їхнього відшкодування прийматимуть загальні збори акціонерів.

8. Затвердити інформацію про випуск акцій для комісії по цінним паперам та фондового ринку.

До уваги акціонерів "Банку Велес" !

Правління АТ "Банк Велес" запрошує акціонерів банку прийняти участь у загальних зборах акціонерів, які відбудуться 30 грудня 2002 року об 11.00 в приміщенні банку за адресою — м. Київ, вул. Анрі Барбюса, 9-А.

Реєстрація учасників зборів розпочинається о 10.00.

Порядок денний:

1.Про завершення відкритої підписки на акції Банку.
2.Про затвердження результатів відкритої підписки на акції Банку.
3.Про внесення змін та доповнень до статуту Банку, пов'язаних із збільшенням статутного фонду.
4.Про поточну діяльність.

Для участі у загальних зборах необхідно мати документ, що посвідчує особу, та для представників акціонерів - доручення на право участі у зборах, оформлене згідно з чинним законодавством.

Телефон для довідок +38 (044) 268-9402

У НОМЕР

■ *Вінниця*

«На тому теплому ласкавому Поділлі...»

У Вінниці творча інтелігенція міста літературним вечором «На гостини до Сонцепоклонника» відзначила минулої суботи 75-річчя з дня створення Музею-садиби Михайла Коцюбинського. 33 роки свого життя Коцюбинський провів на Вінниччині. У місті над Бугом він народився. «На тому теплому ласкавому Поділлі» йому легко писалося й думалося.

З роками любов до його творчості не стає меншою. Щороку поріг його садиби переступають майже 40 тисяч гостей. 17 вересня традиційно відбуваються Дні Коцюбинського. За ініціативою нинішнього директора музею заслуженого працівника культури України Федора Панчука письменники й поети презентують тут свої перші книги. В одній із кімнат працюють вишивальниці — члени обласного осередку Спілки народних майстрів навчають мистецтву вишивки молодь. На Михайла музей споряджає експедицію до тих місць, де навчався або працював Коцюбинський —Шаргорода, Бару, Лопатинець, Михайлівки.

Музей працював навіть у роки війни. Про це учасникам свята повідала найстаріша хранителька оселі 92-річна Фросина Ковальчук — у ті часи вона була директором музею. Саме вона врятувала рідкісну колекцію квітів, привезених письменником з Капрі: широколисті агави, які зацвітають один раз на 50 років, дотепер прикрашають садибу.

Віктор СКРИПНИК.

■ *Одеса*

Італійські колготки... з Молдованки

Нову фабрику з виробництва вітчизняних колготок для жінок відкрито в Одесі. Спорудило й оснастило її італійськими автоматизованими технологічними лініями ЗАТ «Фірма «Акація», керована Ольгою Граммою. Щодоби нове підприємство видає по 14 тисяч пар товару найрізноманітніших кольорів і структури. Вже перші партії, що надійшли у продаж, розкупилися доволі швидко, — одеські панянки високо оцінили імпозантний вигляд і якість виробів.

Георгій ВОРОТНЮК.

■ *Запоріжжя*

Вугілля у... мішках

Токмацький паливний склад продає вугілля населенню у... мішках. Нову форму реалізації вугілля запроваджено тому, що багато токмачан просто не в змозі придбати його на зиму тоннами — субсидії та пільги населенню району профінансовано цьогоріч лише на 38 відсотків. Отож і доводиться купувати вугілля, як то кажуть, уроздріб...

Олександр АБЛІЦОВ.

ФОТОФАКТ

У Києві проходить перший культурологічний міжнародний симпозіум «Українська театральна діаспора в контексті державної мовної та культурної політики». У форумі беруть участь культурологи, мистецтвознавці, режисери із Білорусі, Грузії, Естонії, Канади, Молдови, Німеччини, Польщі, Росії, Словаччини та США. Крім обговорення теоретичних питань збереження національної культури та мови в рамках симпозіуму відбудуться також театральний фестиваль та майстер-класи сценічної мови, режисури і акторської майстерності.

На знімку: учасників симпозіуму вітає фольклорна група «Козацькі забави».

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

ДАЛІ БУДЕ

А ЩЕ БУВ ВИПАДОК

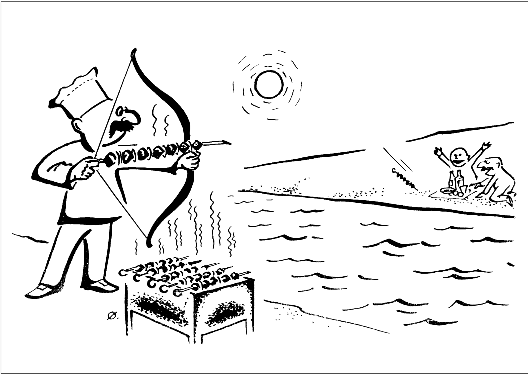
Бандити в рясах

Співробітники Закарпатського УБОЗ знешкодили чергову злочинну групу. Подія приємна, але за нинішніх часів досить звичайна. За винятком однієї деталі: до складу злочинної групи входило три священики. Банді інкриміновано: розбійний напад, поширення фальшивих доларів, шахрайство та низку насильницьких злочинів.

Очолював групу 24-річний священик однієї із закарпатських єпархій. З-поміж п'ятьох спільників — ще двоє священнослужителів, а трьох — раніше притягували до кримінальної відповідальності. Під час здійснення протиправних дій бандити використовували одяг та манеру поведінки священнослужителів. Повага до сану безвздовно допомагала їм і під час скоєння злочинів, і в спілкуванні з постами ДАІ, співробітниками міліції. Нині всіх членів банди затримано. Порушено кримінальну справу, **повідомляє агентство «Оглядач».**

КУТОЧОК БУКВОЇДА

Новини кулінарії

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

«ВТРАЧЕНУ печатку ТОВ <...> вважати недійсною». «Просимо вважати недійсним ВТРАЧЕНЕ свідоцтво про реєстрацію <...>». (Оголошення у «Вечірньому Києві», 17 вересня ц. р.)

Гаманці, парасольки, документи, печатки та будь-які інші речі чи предмети г у б л я т ь. В т р а ч а ю т ь надію, друга, любов (чого я вам, звісно, категорично не бажаю).

«10 лет назад, в 1987 г., **Иосифу Бродскому была присуждена Нобелевская премия». (Газета «Столичные новости», 22—28 жовтня ц. р.)**

Час до школи — повторити додавання й віднімання.

«<Дівчині> дуже НЕ ДО СНАГИ, коли її порівнюють з рідною сестрою». (Газета «Столиця», № 19, 2002 р.)

Може, й до снаги (тобто під силу), але явно НЕ ДО ВПОДОБИ.

«РТУТНЫЙ столбик колеблется». («Уикенд», № 42 ц. р.) «...РТУТНЫЙ столбик снова неумолимо поползет вверх». («Комсомольская правда», 24.07 ц. р.; про погоду.)

Завіконним градусникам не щастить регулярно: в них уперто наливають ртуть, хоч насправді там підфарбований спирт.

«Народні артисти <...> виконують па-де-де з балету П. І. Чайковського «Жізель». («Голос України», 8 жовтня.)

Петро Ілліч, певно, не відмовився б мати цей шедевр у своєму доробку, та це не його твір, а французького композитора Адана.

У багатьох магазинах продається серія супів-концентратів під загальною назвою «Гаряча КРУЖКА».

У Павла Глазового є вірш «Кухлик»: дядько в крамниці просить показати йому кухлик, а російськомовна продавщиця насміхуватo поправляє, що то кружка.

Правильно, звісно ж, «Гарячий кухоль».

«Харчі ДО ШЛЯХУ» — так зветься гастрономчик на пероні Сімферопольського вокзалу.

Харчі, бутерброди ми беремо В ДОРОГУ. А «до шляху» звучить майже як «до лампочки».

«ЗАПЕЧЕНИЙ овочевий плід родини гарбузових». Запитання у кросворді в газеті «Хрещатик», 11.06 ц. р. Відповідь — огірок.

Бідний огірок! Мабуть, його спеціально спекли, щоб важче було вгадати.

Ваш БУКВОЇД.

Сльози Деметри

ПАМ'ЯТКИ

Тривалі зливи залили в Керчі підземний античний храм І ст. н. е.— склеп Деметри, який ЮНЕСКО внесла до списку ста найвизначніших пам'яток історії і культури планети.

«Сльозилися» кращі зразки античного живопису — унікальні настінні розписи святилища, в яке давно не пускають туристів, щоб не змінити мікроклімат. Лише раз на тиждень заходить визначити стан збереження скарбу його охоронець — заступник директора Керченського історико-культурного заповідника Роза Синенко.

Майже половину давніх чудових живописних фресок уже втрачено. Під фарбою ще збережених настінних сюжетів — викрадення Кори Плутоном, реалістичних зображень міфічних героїв утворилися відкладення солі. Скрупульозні мікродослідження, фотографії, інфрачервоне й ультрафіолетове опромінення, здійснене недавно експертами ЮНЕСКО, виявили нові малюнки та ледь помітні контури старих, відновити які ще можна, але не в умовах постійної підвищеної вологості.

Шанована у давніх жителів Північного Причорномор`я життєрадісна богиня землеробства, родючості та шлюбу, сестра і водночас дружина Зевса — Деметра, майстерно зображена в центрі плафона камери, одвічно сумує в керченському склепі не лише за зниклою в підземеллях Аїда донькою Персефоною. Нинішні її сльози стікали на червонувато-коричневі, золотисті і сірі тони дивовижно майстерної фрески не лише від рясних і руйнівних нині на Керченському півострові злив, а й від нашого невміння зберігати національні скарби світового значення.

Проте вчора загрозлива ситуація в склепі Деметри змінилася на краще. Співробітники Керченського державного історико-культурного заповідника і Кримського Республіканського комітету охорони і використання пам'яток історії та культури подякували редакції за увагу до долі національного скарбу і повідомили, що підтоплення склепу грецької богині Деметри нарешті припинилося. Від руйнації під час останньої повені всесвітньо відому пам`ятку врятувала зроблена тут торік дренажна система і самовідданість фахівців. Спеціалісти переконують: сьогодні рівень грунтових вод та вологості в склепі доведено до норми, що дало можливість продовжити реставрацію його унікальних розписів.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото Лариси СЕВЕРЕНЧУК.

Статуетку богині землеробства, родючості та шлюбу Деметру знайдено в жертовнику під Алуштою

Казенний дім для сироти: і тут дефіцит

Практично не залишилося вільних місць у школах-інтернатах Донеччини. Їхня перенаселеність - наслідок збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківської опіки. Нині в області налічується близько 15 тисяч хлопчиків і дівчаток цієї категорії, **повідомила прес-служба обласної ради.** Для порівняння: ще в 1998 році їх було на три тисячі менше. На черговому засіданні постійної комісії обласної ради з питань науки та освіти заплановано відкрити ще дві загальноосвітні школи-інтернати.

Ліна КУЩ.

ЮВІЛЕЙ

Хочу всіх побачити...

Сто років виповнилося кіровоградці Харитині Мостовій. Із ювілеєм іменинницю поздоровили міський голова Микола Чигрин, депутати міськради. Бабусі подарували квіти, радіоприймач та 150 гривень матеріальної допомоги.

Загалом Харитина Василівна, як для свого віку, почувається добре. От тільки зір підвів. Тож найзаповітніша мрія старенької: знову побачити рідних, сусідів, правнуків...

Олег БОНДАР.

Танк–універсал

ВОГОНЬ!

Шість пострілів з бойового танка Т-64Б вгамували пожежу, яка палала понад три дні на свердловині ВО «Полтавагазвидобуток».

Нагадаємо: факельний спалах заввишки до 40 метрів спричинили крадії газоконденсату, від опіків постраждала людина. Для гасіння вогнища знадобилося два штучні водосховища і вісім кілометрів водоводу. Коли й ці засоби виявилися малодієві, попросили в Міністерстві оборони бойовий танк. Із пятдесяти метрів він «склав» металеві склепіння свердловини, і пожежу локалізували.

ФОТОПОГЛЯД

Фото Олега КОВАЛЯ.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ.**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311211. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos